

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

2014. február 28.
V. évfolyam 2. szám

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK.....	3
KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	3
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	4
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	8
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	12
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	22
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	22
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	22
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	22
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	23
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	24
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT.....	29
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI.....	31
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	31
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	31
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	31
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	32
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	32
EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK.....	45
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI.....	45
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI.....	45
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI.....	53
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	53
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	53
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	53
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	53
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	56

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú kérelmet.

Gazdasági ügyszak

3. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2013. október 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-557/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Alkalmazandó-e a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 13. cikke, ha a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása előtt lefoglalt összeg felszámoló által megtámadott kifizetésére csak az eljárás megindítása után került sor?
2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a megtámadott jogügyletre irányadó jog (lex causae) elévülési, megtámadási és jogvesztő határidőire is vonatkozik-e az 1346/2000 rendelet 13. cikke szerinti kifogás?
3. A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a lex causae alapján határozandók-e meg az igény érvényesítése során az 1346/2000 rendelet 13. cikke értelmében figyelembe veendő eljárási szabályok is, vagy a lex fori concursus alapján határozandók-e meg ezek?

4. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2013. október 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-560/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Azért nem ellentétes-e a harmadik országbeli alapokban fennálló részesedések esetében az EKSZ 73b. cikk (1999. május 1-jétől EK 56. cikk) szerinti szabad tőkemozgással az olyan nemzeti szabályozás (jelen esetben: az AuslInvestmG 18. §-ának (3) bekezdése), amely szerint a külföldi befektetési alapokban részesedéssel rendelkező belföldi személyek tekintetében bizonyos feltételek mellett az osztalékokon kívül a fiktív jövedelmet is figyelembe kell venni az év első és utolsó visszaváltási ára közötti különbözet 90 %-ának, legalább azonban az utolsó visszaváltási ár (vagy a tőzsdei vagy piaci érték) 10 %-ának megfelelő mértékben, mert az 1993. december 31. óta lényegében változatlan szabályozás az EKSZ 73c. cikk (1) bekezdése (1999. május 1-jétől az EK 57. cikk (1) bekezdése) szerinti, a szerzett jogok védelmére vonatkozó szabály értelmében vett pénzügyi szolgáltatások nyújtásával függ össze?

Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

2. Minden esetben az EKSZ 73c. cikk (1) bekezdése (1999. május 1-jétől az EK 57. cikk (1) bekezdése) értelmében vett közvetlen befektetésnek minősül-e az ilyen harmadik országbeli székhellyel rendelkező befektetési alapon fennálló részesedés, vagy az erre adandó válasz attól függ, hogy a részesedés a befektetési alap székhelye szerinti állam nemzeti rendelkezései alapján vagy más okból lehetőséget biztosít-e a befektetőnek arra, hogy ténylegesen részt vegyen a befektetési alap irányításában, illetve ellenőrzésében?

5. Az Amtsgericht Rüsselsheim (Németország) által 2013. november 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-575/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Közvetlenül a helyfoglalással érintett járat vonatkozásában kell-e felmerülnie a rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett rendkívüli körülménynek?
2. Amennyiben a korábbi oda-vissza utak során felmerülő rendkívüli körülmények is jelentőséggel bírnak valamely későbbi járat szempontjából: az üzemeltető légitfuvarozónak csak a rendkívüli körülmény elkerülésére kell-e a rendelet 5. cikkének (3) bekezdése szerinti ésszerű intézkedéseket megtenni, vagy a hosszabb késés elkerülésére is?
3. A légi fuvarozó tevékenységi körébe tartozó feladatokkal megbízott, saját felelősségükre eljáró harmadik személyek károkozása a rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett rendkívüli körülménynek minősül-e?
4. A harmadik kérdésre adott igenlő válasz esetén, függ-e az értékelés attól, hogy a harmadik személyt ki bízta meg (légitársaság, repülőtér-üzemeltető, stb.)?

Munkaügyi ügyszak

2. A Bundessozialgericht (Németország) által 2013. október 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-523/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e az egyenlőség EK 39. cikk (2) bekezdésében (jelenleg EUMSZ 45. cikk (2) bekezdése) és az 1408/71/EGK rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében rögzített elvével az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a korra való tekintettel történő részmunkaidős foglalkoztatás utáni öregségi nyugdíj feltétele, hogy a korra való tekintettel történő részmunkaidős foglalkoztatásra e tagállam, nem pedig valamely másik tagállam nemzeti jogszabályai alapján kerüljön sor?
2. Amennyiben igen, milyen követelményeket támaszt az egyenlő bánásmód EK 39. cikk (2) bekezdésében (jelenleg EUMSZ 45. cikk (2) bekezdése) és az 1408/71/EGK rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt elve a másik tagállam jogszabályai alapján a korra való tekintettel történő részmunkaidős foglalkoztatás mint a nemzeti öregségi nyugdíjjogosultság feltételének azonos kezelésével szemben:
  - a) A korra való tekintettel történő részmunkaidős foglalkoztatás feltételeinek összehasonlító vizsgálatára van-e szükség?
  - b) Amennyiben igen, elegendő-e, ha a korra való tekintettel történő részmunkaidős foglalkoztatás funkcióját és struktúráját tekintve mindkét tagállamban lényegében azonos módon van szabályozva?
  - c) Vagy az szükséges, hogy a korra való tekintettel történő részmunkaidős foglalkoztatás feltételeit mindkét tagállamban azonosan szabályozzák?

3. A Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Spanyolország) által 2013. október 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-527/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv 4. cikkével

az olyan belső norma, mint a spanyol Ley General de la Seguridad Social 7. kiegészítő rendelkezése 1. pontja 3. szabályának b) alpontja, amely egy túlnyomórészt nőkből álló csoportot érint, és amelynek értelmében a tartós keresőképtelenség esetére járó ellátás számítási alapjának meghatározásakor irányadó időszakban fennálló, és a részmunkaidős foglalkoztatást követően a járulékfizetés szempontjából kimaradó időtartamok lefedésére, az adott időpontban irányadó és a járulékfizetés kimaradását megelőző foglalkoztatás részmunkaidejéből eredő szorzó alapján csökkentett legalacsonyabb járulékalapot kell alkalmazni, míg a teljes munkaidős foglalkoztatás esetén nincs csökkentés?

2. Ellentétes-e az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról szóló, 1997. december 15-i 97/81/EK tanácsi irányelv 5. szakasza (1) bekezdésének a) pontjával az olyan belső norma, mint a spanyol Ley General de la Seguridad Social 7. kiegészítő rendelkezése 1. pontja 3. szabályának b) alpontja, amely egy túlnyomórészt nőkből álló csoportot érint, és amelynek értelmében a tartós keresőképtelenség esetére járó ellátás számítási alapjának meghatározásakor irányadó időszakban fennálló, és a részmunkaidős foglalkoztatást követően a járulékfizetés szempontjából kimaradó időtartamok lefedésére a mindenkor hatályos és a járulékfizetés kimaradását megelőző e foglalkoztatás részmunkaidejéből eredő szorzó alapján csökkentett legalacsonyabb járulékalapot kell alkalmazni, míg a teljes munkaidős foglalkoztatás esetén nincs csökkentés?

4. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2013. október 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-529/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Megvalósítja-e — mindenekelőtt az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta) 52. cikke (1) bekezdésének és a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: irányelv) 6. cikkének sérelme nélkül — az Alapjogi Charta 21. cikkének (1) bekezdése, illetve az irányelv 2. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja szerinti, életkoron alapuló (közvetlen) eltérő bánásmódot az, ha a köztisztviselői nyugdíj tekintetében a középiskolában vagy felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok idejét korábbi szolgálati időként csak akkor számítják be, ha azokra a köztisztviselő 18. életének betöltését követően került sor, miközben a köztisztviselői nyugdíj hivatkozott korábbi szolgálati ideje nem csak a nyugdíjváromány, hanem a nyugdíj összege tekintetében is jelentőséggel bír, és a nemzeti jog értelmében az említett nyugdíj (teljes nyugdíj) a köztisztviselő nyugdíjazását követően továbbra is fennálló közszolgálati jogviszony keretében járó díjazás további folyósításának tekintendő?

2. Igenlő válasz esetén — az Alapjogi Charta 52. cikkének (1) bekezdése, illetve az irányelv 6. cikke szerinti igazolás hiányában (ezzel kapcsolatban lásd a harmadik kérdést) — akkor is hivatkozhat-e valamely köztisztviselő az Alapjogi Charta 21. cikkének, illetve az irányelv 2. cikkének közvetlen alkalmazhatóságára a korábbi szolgálati időnek a köztisztviselői nyugdíjba történő beszámítására irányuló kérelemhez kapcsolódó eljárásban, ha ebben az időpontban még nincs nyugállományban, mivel a nemzeti jog értelmében — nyugdíjazása időpontjában változatlan jogi helyzet esetén — a köztisztviselői nyugdíj megállapítására irányuló eljárásban vagy az ezen időszakok beszámítására irányuló, újabb kérelem előterjesztése esetén hivatkozni lehetne vele szemben arra, hogy e kérelem elutasítása jogerős?

3. Igenlő válasz esetén az Alapjogi Charta 52. cikkének (1) bekezdése, illetve az irányelv 6. cikkének (1) bekezdése, illetve (2) bekezdése szerinti, szóban forgó eltérő bánásmód

a) igazolt-e annak érdekében, hogy ugyanolyan feltételeket biztosítsanak azoknak a személyeknek, akiknek születési időpontja az iskolakezdés évében az iskolai év kezdete utáni időpontra esik, illetve azoknak a személyeknek, akik négy évnél hosszabb képzést biztosító középiskolába járnak, és ezért tanulmányaik befejezése érdekében 18. életévük betöltését követően is iskolába kell járniuk, mint azoknak a személyeknek, akik már 18. életévük betöltését megelőzően befejezik

középiskolában vagy felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányait, akkor is, ha a 18. életév betöltését követő iskolalátogatási időszakok beszámíthatósága nem korlátozódik az említett esetekre;

- b) igazolt-e annak érdekében, hogy kizárják a nyugdíjvárományból azokat az időszakokat, amelyekben rendszerint nem folytatnak kereső tevékenységet és ennek megfelelően nem fizetnek járulékot; hasonlóan igazolt-e azon körülményre való tekintet nélkül, hogy a 18. életév betöltését követő, középiskolában vagy felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok idejére először is nem kell járulékokat fizetni, és a hasonló iskolaidők későbbi beszámítása esetében egyébként is különös nyugdíjjárulék fizetendő;
- c) igazolt-e azért, mert a 18. életév betöltését megelőző szolgálati időnek a köztisztviselői nyugdíj szolgálati idejébe való beszámításának kizárása az irányelv 6. cikkének (2) bekezdése szerinti, „a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerbe történő belépés korhatárhoz kötésének” minősül?

5. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2013. október 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-530/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Megvalósítja-e — mindenekelőtt az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta) 52. cikke (1) bekezdésének és a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: irányelv) 6. cikkének sérelme nélkül — az Alapjogi Charta 21. cikke, illetve az irányelv 2. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja szerinti, életkoron alapuló (közvetlen) eltérő bánásmódot az, ha az új köztisztviselők hátrányos megkülönböztetéstől mentes magasabb fizetési fokozatba történő előrelépési rendszerének bevezetéséből kifolyólag a korábbi jogi helyzet alapján (a 18. életév betöltését megelőző időszakok előrelépés tekintetében való beszámításának kizárása miatt) hátrányosan megkülönböztetett, régi köztisztviselő kérelemre átléphet ugyan az új rendszerbe, és ezáltal megkülönböztetéstől mentesen számítják ki az előrelépése időpontját, azonban a nemzeti jog értelmében az ilyen kérelem engedélyezése azzal a hatással jár, hogy az új rendszerben előírt, lassabb előrelépés miatt az előrelépés időpontjának kedvezőbb kiszámítása ellenére illetménybeli helyzete (és ezzel végső soron az őt megillető juttatás) nem javul olyan mértékben, hogy illetménye szempontjából ugyanolyan helyzetbe kerülhetne, mint az a korábbi jogi helyzet alapján kedvezőbb bánásmódban részesülő, régi köztisztviselő (aki nem a 18. életév betöltése előtt, hanem azt követően rendelkezhet olyan hasonló időszakokkal, amelyeket a korábbi jogi helyzet alapján már beszámítottak neki), aki nem élt az új rendszerbe való átlépés lehetőségével?

2. Igenlő válasz esetén — az Alapjogi Charta 52. cikkének (1) bekezdése, illetve az irányelv 6. cikke szerinti igazolás hiányában (ezzel kapcsolatban lásd különösen a harmadik kérdést) — akkor is hivatkozhat-e valamely köztisztviselő az Alapjogi Charta 21. cikkének, illetve az irányelv 2. cikkének közvetlen alkalmazhatóságára az illetménybeli helyzet megállapításához kapcsolódó eljárásban, ha megfelelő kérelem előterjesztésének eredményeként az új rendszerben már kedvezőbben állapítják meg előrelépésének időpontját?

3. A első kérdésre adandó igenlő válasz esetén, az egyrészt az át nem lépő, kedvezőbb helyzetű régi köztisztviselők, másrészt az átlépés ellenére továbbra is hátrányosan kezelt régi tisztviselők között, az új köztisztviselők megkülönböztetéstől mentes rendszerének bevezetése alkalmával illetménybeli helyzetük tekintetében továbbra is fenntartott megkülönböztetés igazolható-e abban az esetben is az Alapjogi Charta 52. cikkének (1) bekezdése, illetve az irányelv 6. cikke szerint az igazgatás gazdaságosságára és a szerzett előnyök védelmére, illetve a bizalomvédelem elvére alapozott átmeneti jelenségként, ha

- a) a nemzeti jogalkotónak az előrelépés szabályozásához nincs szüksége a szociális partnerek hozzájárulására, és csupán a bizalomvédelem elvének alapjogi határain belül kell maradnia, amely nem írja elő azt, hogy az át nem lépő, kedvezőbb helyzetű régi köztisztviselők esetében teljes legyen a szerzett előnyök védelme a korábbi rendszer teljes megtartása értelmében;

- b) a nemzeti jogalkotó ebben az összefüggésben rendelkezhetett volna úgy is, hogy azáltal hoz létre egyenlő helyzetet a régi köztisztviselők között, hogy a korábban hátrányosan kezelt, régi köztisztviselők korábbi előrelépési szabályainak megtartása mellett beszámítja a 18. életév betöltését megelőző időszakokat is;
- c) a várhatóan nagy számban előterjesztett kérelmek miatt ugyan jelentős lenne az ehhez kapcsolódó igazgatási ráfordítás, de költségét tekintve megközelítőleg sem érné el a hátrányosabb helyzetű köztisztviselőktől a kedvezőbb helyzetben lévő köztisztviselőkhöz képest elvont, és a jövőben elvonandó juttatások teljes összegét;
- d) a régi köztisztviselőket érintő eltérő bánásmód fennállásának átmeneti időszaka több évtizedig tartana, és (a közszolgálati jogviszonyban az új köztisztviselők tekintetében főszabály szerint érvényesülő, „felvételi tilalom” következtében) nagyon hosszú ideig is érintené valamennyi köztisztviselő túlnyomó többségét;
- e) a rendszer visszaható hatályú bevezetésére kerülne sor, amely a köztisztviselők terhére beavatkozna a köztisztviselők számára kedvezőbb, az uniós jog alkalmazása elsőbbségének figyelembevétele mellett a 2004. január 1. és 2010. augusztus 30. közötti időszakban mindenképpen létrehozandó jogi helyzetbe, amelynek alkalmazását a köztisztviselő magára nézve már a jogszabály- módosítás kiadása előtt kérte?

Az első vagy a második kérdésre adandó nemleges, vagy a harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

- 4. a) Az olyan törvényi szabályozás, amely az előmenetel kezdetén a foglalkoztatási időszakokra hosszabb előrelépési időt ír elő, és így megnehezíti a magasabb fizetési fokozatba történő előrelépést, életkoron alapuló közvetett eltérő bánásmódot valósít meg?
- b) Igenlő válasz esetén ez az előmenetel kezdetén fennálló kevesebb szakmai tapasztalatra tekintettel megfelelő és szükséges?

Amennyiben a harmadik kérdésre igenlő válasz adandó:

- 5. a) Életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést valósít-e meg az olyan törvényi szabályozás, amely az „egyéb időket” akkor is 3 évig teljes mértékben, a további 3 évet pedig felerészben számítja be, ha azok nem az iskolai képzésre és nem is a szakmai tapasztalat megszerzésére szolgálnak,?
- b) Igenlő válasz esetén igazolt-e az annak érdekében, hogy elkerülje azon köztisztviselők (nyilvánvalóan beleértve az új köztisztviselőket is) illetménybeli helyzetének romlását, akik nem rendelkeznek a 18. életévük betöltését megelőző, megfelelő beszámítható idővel, bár a beszámítás vonatkozik a 18. életév betöltését követő egyéb időkre is?

6. A 4) a) kérdésre adandó igenlő, és a 4) b) kérdésre adott nemleges, ugyanakkor a harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén, vagy az 5) a) kérdésre adandó igenlő és az 5) b) kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Az új szabályozás ebben az esetben fennálló, hátrányosan megkülönböztető jellemzőinek az-e a következménye, hogy átmeneti jelenségként már nem igazolt a régi köztisztviselők tekintetében az eltérő bánásmód?

6. A Centrale Raad van Beroep (Hollandia) által 2013. október 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-543/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az 1408/71/EGK rendelet 27. és azt követő cikkei értelmében vett „jogosult”, illetve „folyósítanak” fogalmat, hogy annak megállapítása szempontjából, hogy mikortól áll fenn a nyugdíjra való jogosultság, illetve mikortól kell a nyugdíjat folyósítani, a nyugdíj kifizetésének

alapjául szolgáló megállapító határozat meghozatalának időpontja, illetve a nyugdíj visszamenőleges hatályú folyósításának kezdő időpontja irányadó?

2. Amennyiben a „jogosult”, illetve „folyósítanak” fogalma a nyugdíj visszamenőleges hatályú folyósításának kezdő időpontjára vonatkozik

Összeegyeztethető-e ezzel, hogy az 1408/71/EGK rendelet 27. cikkének hatálya alá tartozó nyugdíjas a holland jogszabályok alapján nem köthet egészségbiztosítást visszamenőlegesen azonos időszakra?

7. A Curtea de Apel Suceava (Románia) által 2013. november 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-598/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni az 1408/71/EGK rendelet . cikke (2) bekezdése c) pontjának rendelkezéseit, hogy ezek hatálya alá tartozik két tagállam által a rendelet alkalmazhatóságának időpontja által kötött olyan kétoldalú megállapodás, amelynek alapján e két tagállam annak ellenében szünteti meg az egyik tagállam által a másik tagállam azon állampolgárai számára fizetendő társadalombiztosítási szolgáltatásokra vonatkozó kötelezettséget, akik az első tagállam területén politikai menekült jogállást szereztek, majd hazatelepültek a második tagállamba, hogy az első tagállam átalányösszeget fizet a nyugdíjak kifizetése és azon időszak fedezete céljából, amelynek során az első tagállamban társadalombiztosítási járulékot fizettek?

Polgári ügyszak

6. A Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia) által 2013. október 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-537/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós jog szerinti fogyasztónak minősül-e az a természetes személy, aki a valamely ügyvéddel (advokatas) jogi szolgáltatások nyújtása tárgyában kötött megállapodások alapján, valószínűsíthetően a természetes személy személyes érdekeihez (válás, házasság alatt szerzett vagyon megosztása, stb.) kapcsolódó ügyekben nyújtott jogi szolgáltatásokat vesz igénybe díjfizetés ellenében?

2. A fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós jog szerinti kereskedőnek minősül-e az az ügyvéd („[szellemi] szabadfoglalkozású” advokatas), aki valamely természetes személlyel díjfizetés ellenében jogi szolgáltatások nyújtása tárgyában köt megállapodást, amelynek értelmében jogi szolgáltatást kell nyújtania annak érdekében, hogy a természetes személy megvalósíthassa a foglalkozásától vagy szakmájától független célkitűzéseit?

3. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv hatálya alá tartoznak-e az ügyvéd (advokatas) mint szellemi szabadfoglalkozású személy által szakmai tevékenysége keretében készített, díjfizetés ellenében jogi szolgáltatások nyújtása tárgyában kötött megállapodások?

4. Amennyiben a harmadik kérdésre igenlő válasz adandó, akkor általános szempontokat kell-e alkalmazni az ilyen megállapodások fogyasztói szerződésnek történő minősítése során, vagy e megállapodások különös szempontok alapján minősülnek fogyasztói szerződésnek? Amennyiben különös szempontokat kell alkalmazni az ilyen megállapodások fogyasztói szerződésnek történő minősítéséhez, akkor melyek ezek a szempontok?

7. A Court of Appeal (Egyesült Királyság) által 2013. október 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-539/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A szabadalom vagy kiegészítő oltalmi tanúsítvány jogosultja vagy kedvezményezettje csak abban az esetben hivatkozhat a különleges mechanizmus első bekezdése szerinti jogaira, ha először jelezte erre irányuló szándékát?

2. Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén:

a) Hogyan kell e szándékot jelezni?

b) A jogosult vagy a kedvezményezett nem hivatkozhat jogaira a gyógyszerkészítmény ezen jogainak érvényesítésére irányuló szándék kinyilvánítását megelőzően valamely tagállamban bekövetkezett behozatala vagy forgalomba hozatala esetében?

3. Kinek kell előzetesen tájékoztatnia a különleges mechanizmus második bekezdése értelmében a szabadalom vagy kiegészítő oltalmi tanúsítvány jogosultját vagy kedvezményezettjét? Különösen:

a) A gyógyszerkészítményt behozni vagy forgalomba hozni szándékozó személynek kell megtennie az előzetes tájékoztatást?

vagy

b) Amennyiben a nemzeti jogrendszer ezt megengedi, és nem a tervezett importőr nyújtja be a hatósági engedély iránti kérelmet, akkor a hatósági engedély iránti kérelmet előterjesztő személy általi előzetes tájékoztatás érvényes lehet abban az esetben, ha ez a személy maga nem szándékozik behozni vagy forgalomba hozni a gyógyszerkészítményt, de a gyógyszerkészítmény tervezett behozatalára és forgalomba hozatalára a kérelmező hatósági engedélye alapján kerül sor?; és

i. Van-e különbség akkor, ha az előzetes tájékoztatás azonosítja a gyógyszerkészítményt behozni vagy forgalomba hozni szándékozó személyt?

ii. Van-e különbség akkor, ha az előzetes tájékoztatást és a hatósági engedély iránti kérelmet egyetlen gazdasági egységet képező cégcsoporton belüli jogi személy terjeszti elő, és a behozatali és forgalombahozatali tevékenységet e csoport valamely másik jogi személy tagja végzi az első jogi személy engedélye alapján, de az előzetes tájékoztatás nem azonosítja a gyógyszerkészítményt behozni vagy forgalomba hozni szándékozó jogi személyt?

4. A különleges mechanizmus második bekezdése értelmében kinek kell benyújtani az előzetes tájékoztatást? Különösen:

a) A szabadalom vagy kiegészítő oltalmi tanúsítvány kedvezményezettje olyan személyekre korlátozódik, akik a nemzeti jog értelmében jogosultak az ezen szabadalom vagy kiegészítő oltalmi tanúsítvány érvényesítésére irányuló eljárás indítására?

vagy

b) Amennyiben valamely cégcsoport számos jogi személyből álló egyetlen gazdasági egységet alkot, akkor elegendő az, ha a tájékoztatást annak a jogi személynek címezik, aki a behozatal szerinti tagállamban működő leányvállalat és forgalombahozatali engedély jogosultja, és nem a csoporton belüli azon jogi személy, aki a nemzeti jog értelmében jogosult az ezen szabadalom vagy kiegészítő oltalmi tanúsítvány érvényesítésére irányuló eljárás indítására, vagy azon az alapon, hogy az ilyen jogi személy a szabadalom vagy KOT kedvezményezettjeként jellemezhető, vagy azon az alapon, hogy elvárható az, hogy az ilyen tájékoztatás rendes körülmények között eljut a szabadalom vagy a KOT jogosultja nevében döntéseket hozó személyhez?

c) A 4. b) kérdésre adandó igenlő válasz esetén az egyébként megfelelő tájékoztatás nem megfelelővé válik akkor, ha valamely társaság „szabályozási ügyek igazgatójának” címezték, amennyiben ez a társaság nem a csoporton belüli azon társaság, aki a nemzeti jog értelmében jogosult az ezen szabadalom vagy kiegészítő oltalmi tanúsítvány érvényesítésére irányuló eljárás indítására, hanem

a behozatal szerinti tagállamban működő leányvállalat és forgalombahozatali engedély jogosultja, és amennyiben a szabályozási részleg a gyakorlatban rendszeresen kap tájékoztatást a különleges mechanizmus és más kérdések tekintetében párhuzamos importőröktől?

8. A Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n o 2 de Marchena (Spanyolország) által 2013. október 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-548/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvvel, különösen az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének megfelelően a fogyasztók, illetve a felhasználók védelmének biztosítása céljából, amennyiben a nemzeti bíróság valamely jelzálog alapú hitel késedelmi kamatára vonatkozó tisztességtelen feltétel fennállását állapítja meg, a feltételt semmisnek és kötőerővel nem rendelkezőnek kell nyilvánítania, vagy ellenkezőleg, köteles a kamatokra vonatkozó feltétel kiigazítására azáltal, hogy felhívja a végrehajtást kérőt vagy hitelezőt a kamat újbóli kiszámítására?

2. A 2013. május 14-i 1/2013. sz. törvény második átmeneti rendelkezése nem jelenti-e a fogyasztók érdeke védelmének nyilvánvaló korlátozását azáltal, hogy burkoltan előírja a bíróság számára a késedelmi kamatra vonatkozó, tisztességtelennek minősített feltétel kiigazításának kötelezettségét a kikötött kamat újraszámolásával, a tisztességtelen kikötés hatályban tartása mellett, annak megállapítása helyett, hogy a feltétel semmis és az nem jelent kötelezettséget a fogyasztóra nézve?

3. A 2013. május 14-i 1/2013. sz. törvény második átmeneti rendelkezése sérti-e a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet, különösen az irányelv 6. cikkének (1) bekezdését azáltal, hogy megakadályozza az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének a fogyasztóvédelem területén történő alkalmazását, és mellőzi a semmisség és a kötelező erő megvonása jogkövetkezményének alkalmazását a 2013. május 14-i 1/2013. sz. törvény hatályba lépését megelőzően kötött jelzálog-alapú hitelszerződésekben kikötött, késedelmi kamatra vonatkozó tisztességtelen feltételek tekintetében?

9. A Tribunal Arbitral (Portugália) által 2013. október 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-555/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a 469/2009 rendelet 13. cikkét, hogy azzal nem ellentétes, ha a szabadalommal érintett találmány hasznosítására vonatkozó kizárólagossági időszak — egy gyógyszerek vonatkozásában megadott kiegészítő oltalmi tanúsítványra tekintettel — meghaladja a közösségi piacon első alkalommal kiadott forgalombahozatali engedély kiadásának időpontjától számított tizenöt évet (a fent említett 13. cikk (3) bekezdésében foglalt meghosszabbításra tekintet nélkül)

10. A Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia) által 2013. október 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-556/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a 2005/14/EK irányelv 4. cikkével módosított 90/232/EGK irányelv 2. cikkét, hogy a biztosítási szerződés felei nem jogosultak a biztosított személyt megillető fedezet területi korlátozásáról megállapodni (eltérő biztosítási díjat alkalmazni attól a területtől függően, ahol a gépjárművet használják — az Európai Unió teljes területén, vagy csak a Litván Köztársaságban), de

semmiképpen sem anélkül, hogy ne korlátoznák a károsultak számára biztosított fedezetet, azaz nem jogosultak a gépjármű Litván Köztársaság területén kívül, az Európai Unió valamely másik tagállamában történő használatát a biztosítási kockázatot növelő olyan tényezőként meghatározni, amelynek esetében kiegészítő biztosítási díjat kell fizetni?

2. Úgy kell-e értelmezni a személyek és a gépjárművek Európai Unió teljes területén való szabad mozgásának elvét és az egyenlőség (a hátrányos különböztetés tilalma) általános európai uniós elvét, hogy azzal ellentétes a biztosítási szerződés feleinek fent említett megállapodása, amelynek értelmében a biztosítási kockázat a gépjármű területi használatához kapcsolódik?

11. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2013. november 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-571/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 27. cikkének (1) bekezdését, hogy annak a később felhívott bíróságnak, amely a 44/2001 rendelet 22. cikke alapján kizárólagos joghatósággal rendelkezik, mégis fel kell függesztenie az eljárást azon elsőként felhívott bíróság joghatósága végleges tisztázásáig, amely nem rendelkezik kizárólagos joghatósággal a 44/2001 rendelet 22. cikke alapján?

12. A Cour d'appel de Bruxelles (Belgium) által 2013. november 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-572/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontjában és 5. cikke (2) bekezdése b) pontjában szereplő „méltányos díjazás” kifejezést eltérően kell-e értelmezni attól függően, hogy a papíron vagy hasonló hordozón történő, valamely fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzett többszörözést bármilyen felhasználó végezheti, vagy természetes személy által magáncélra végzett, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözésről van szó? Igenlő válasz esetében milyen szempontokon kell alapulnia az eltérő értelmezésnek?

2. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontját és 5. cikke (2) bekezdése b) pontját, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a jogosultaknak járó méltányos díjazást a következő formában állapítsák meg:

1. a védelem alatt álló művek másolására alkalmas készülékek Közösségen belüli gyártója, importőre vagy megszerzője által e készülékeknek az államterületen történő forgalomba hozatalakor fizetett általános díjazás, amelynek összegét kizárólag azon sebesség alapján állapítják meg, amellyel a fénymásoló percenként meghatározott számú másolatot képes készíteni, a jogosultak által esetlegesen elszenvedett egyéb hátránnyal való egyéb összefüggés nélkül, és

2. kizárólag a készített másolatok számával megszorított egységár alapján meghatározott arányos díjazás, amely attól függően változik, hogy az adós együttműködött-e e díjazás beszedését illetően, amelyet a műveket másoló jogi vagy természetes személyeknek kell megfizetniük, vagy ezek helyett azon személyeknek, akik visszterhesen vagy ingyenesen másoló berendezést bocsátanak mások rendelkezésére?

Az e kérdésre adott nemleges válasz esetén melyek azok a releváns és következetes szempontok, amelyeket a tagállamoknak az uniós jognak megfelelően annak érdekében kell követniük, hogy a kompenzációt méltányosnak lehessen tekinteni, és az érintett személyek között helyreálljon a megfelelő egyensúly?

3. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontját és 5. cikke (2) bekezdése b) pontját, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a jogosultaknak járó méltányos díjazás felét a szerzők által létrehozott művek kiadóinak juttassák, anélkül, hogy a kiadókat bármilyen kötelezettség terhelné arra nézve, hogy biztosítsák akár közvetve is, hogy a szerzők részesüljenek a tőlük elvett kompenzáció egy részében?

4. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontját és 5. cikke (2) bekezdése b) pontját, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a jogosultak méltányos díjazásának olyan differenciálatlan rendszerét vezessék be — általán és a készített másolatok utáni díj formájában —, amelynek hallgatólágoosan, de biztosan részben a zenei kották többszörözése és a bitoló többszörözés is részét képezi?

13. A Landgericht Kiel (Németország) által 2013. november 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-578/12. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a tagállamokban [az 1393/2007/EK rendelet] 1. cikkét, hogy az olyan kereset, amellyel az alperes államadósságot megtestesítő értékpapírjainak megszerzője pénzbeli követelést érvényesít teljesítés és kártérítés iránti követelés formájában, a rendelet 1. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti „polgári és kereskedelmi ügynek” minősül, ha a megszerző az alperes által 2012 februárjának végén tett csereajánlatot, amelyet a 4050/2012. sz. görög törvény („Greek-Bondholder-Act”) tett lehetővé, nem fogadja el?

2. Az olyan kereset esetében, amelyet lényegében a fent említett Greek-Bondholder-Act érvénytelenségére, illetve semmiségére alapoznak, az első kérdésben megjelölt rendelet 1. cikke (1) bekezdésének második mondata szerinti, a közhatalom gyakorlásával összefüggő cselekményekért és mulasztásokért fennálló állami felelősségről van-e szó?

Közigazgatási ügyszak

17. A Kúria (Magyarország) által 2013. szeptember 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-510/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és Tanács 2003. június 26-i 2003/55/EK irányelv (továbbiakban 2003-as irányelv) 25. cikkében foglalt jogorvoslatra jogosultak körét meghatározó szabályok alkalmazandók-e egy az irányelv hatálya alatt született hatósági határozat esetében, vagy figyelembe kell venni a folyamatban lévő bírósági peres eljárásban, a per alatt hatályba lépett a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és Tanács 2009. július 13-i 2009/73/EK irányelv 41. cikkében (továbbiakban 2009-es irányelv) foglalt szabályokat, figyelemmel ezen irányelv 54. cikke (1) bekezdésének második bekezdésére, amely szerint ezeket a rendelkezéseket 2011. március 3. napjától kell alkalmazni?

2. Amennyiben a 2009-es irányelvet kell alkalmazni, akkor a 2009-es irányelv 41. cikkének (17) bekezdése értelmében „érintett félnek” tekinthető-e egy üzemi és kereskedelmi szabályzatot jóváhagyó, illetve annak tartalmát megállapító határozattal szembeni jogorvoslat során a perbeli eset szerinti gazdasági érdekekkel rendelkező kereskedői engedélyes, vagy érintett félnek csak a szabályzat jóváhagyására való benyújtására jogosult rendszerirányító minősül?

3. Amennyiben a 2003-as irányelv alkalmazandó, akkor a perbeli eset szerinti Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat jóváhagyása, illetve módosítása a kapacitáslekötési igények elbírálására vonatkozó részében a 25. cikk (5) vagy (6) bekezdése alá tartozó esetkörnek minősül-e?

4. Amennyiben a 2003-as irányelv 25. cikk (6) bekezdése alá tartozó esetről van szó, „érintett félnek” tekinthető-e egy üzemi és kereskedelmi szabályzatot jóváhagyó, illetve annak tartalmát megállapító határozattal szembeni jogorvoslat során a perbeli eset szerinti gazdasági érdekekkel rendelkező kereskedői engedélyes, avagy érintett félnek csak a szabályzat jóváhagyására való benyújtására jogosult rendszerirányító minősül?

5. Hogyan kell értelmezni a 2003-as irányelv 25. cikk (11) bekezdését, amely szerint az (5) és (6) bekezdésben említett panaszok nem sérthetik a jogorvoslatra vonatkozó közösségi vagy nemzeti joggyakorlatot, ha a fenti kérdésekre adott válaszokból az következne, hogy nemzeti joggyakorlat szigorúbb feltételekhez köti a jogorvoslat gyakorlását, mint ahogy az az irányelv rendelkezéseiből, vagy a közösségi joggyakorlatból következne?

18. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2013. október 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-531/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 2009. április 23-i 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: 85/337 irányelv) I. mellékletének 14. pontja értelmében vett „földgáz kereskedelmi célú kitermelés[éről]” van-e szó a földgáz olyan időbeli és mennyiségi szempontból korlátozott próbakiaknázása esetében, amelyet a földgáz huzamos kitermelése gazdaságossága megállapításának célját szolgáló kutatófúrás munkáiban végeznek?

Az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó igenlő válasz esetén a következő további kérdések előterjesztésére kerül sor:

2. Ellentétes-e a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontjával az olyan nemzeti jogi szabályozás, amely a földgáz kitermelése esetén a 85/337 irányelv I. mellékletének 14. pontjában említett küszöbértékeket nem magához a kitermeléshez, hanem a „fúrászondánkénti kiaknázáshoz” köti?

3. Úgy kell-e értelmezni a 85/337 irányelvet, hogy a hatóságnak az alapeljárás szerintihez hasonló helyzetben, amelyben a földgáz kutatófúrás munkáiban történő próbakiaknázásának engedélyezését kérik, annak megállapításához, hogy kell-e környezeti hatásvizsgálatot végezni, csak minden hasonló projektet, konkrétan minden, a település területén megkezdett fúrást kell megvizsgálnia azok halmozott hatása tekintetében?

19. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2013. október 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-532/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 338/97/EK tanácsi rendelet 11. cikk (2) bekezdés a) pontja értelmében az engedélyeket és bizonyítványokat csak az érvénytelenségi okkal ténylegesen érintett példányok vonatkozásában kell érvénytelennek tekinteni, vagy a további példányokra vonatkozóan is, amelyek szintén szerepelnek az engedélyben vagy bizonyítványokban?

2. A 338/97/EK tanácsi rendelet 11. cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében mindazokat a példányokat le kell foglalni és el lehet kobozni, amelyek az a) pont szerint érvénytelenek

tekintett engedélyeken vagy bizonyítványokban szerepelnek, vagy csak azokat, amelyeket az érvénytelenségi ok ténylegesen érint?

20. A Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia) által 2013. október 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-538/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Együttesen vagy külön-külön (de nem az alább hivatkozott rendelkezésekre korlátozva) úgy kell-e érteni és értelmezni az uniós jog közbeszerzési szabályait — az ajánlattevők megsértett jogainak védelme tekintetében a hatékonyság és a gyorsaság elveit meghatározó, 2007/66 irányelv[vel módosított 89/665 irányelv] 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, az ajánlattevők tekintetében az egyenlő bánásmód elvét és az átláthatóság elvét meghatározó 2004/18 irányelv 2. cikkét, és a 2004/18 irányelv gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot benyújtó ajánlattevővel való szerződéskötés eljárását meghatározó 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját —, hogy:

- a) amennyiben az ajánlattevő tudomására jut, hogy fennáll a lehetősége valamely másik ajánlattevő és az ajánlatkérő ajánlatokat értékelő szakértői közötti jelentős kapcsolatnak, és (vagy) tudomására jut, hogy fennáll a lehetősége annak, hogy ez az ajánlattevő a vitatott közbeszerzési eljárással kapcsolatban korábban elvégzett előkészítő munkák miatt kivételes helyzetben van, és amennyiben e körülményekre tekintettel az ajánlatkérő nem tesz semmit, akkor ez az információ önmagában elegendő azon kérelem megalapozásához, hogy a jogorvoslati szerv minősítse jogellenesnek az eljárásban az átláthatóságot és objektivitást nem biztosító ajánlatkérő cselekvéseit, anélkül hogy a felperesnek e tekintetben konkrét módon bizonyítania kellene, hogy a szakértők elfogultan jártak el?
- b) a jogorvoslati szerv a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél fent hivatkozott kérelme megalapozottságának megállapítását követően az ezen okok közbeszerzési eljárás eredményére gyakorolt hatásainak megállapítása során nem köteles tekintettel lenni arra a tényre, miszerint az ajánlattevők által benyújtott ajánlatok értékelése lényegében ugyanolyan lett volna akkor is, ha egyáltalán nem lett volna elfogult szakértő az ajánlatokat értékelők között?
- c) az ajánlattevőnek csak akkor jut (végül) tudomására a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatra vonatkozó (például a teljességre és az ajánlatkérő szükségleteivel való összeegyeztethetőségre irányuló) azon szempontok tartalma, amelyeket a minőségi szempontoknak megfelelően határoztak meg, és elvont módon szerepeltek azon ajánlattételi feltételek között, amelyek keretében az ajánlattevő lényegében be tudta nyújtani az ajánlatát, amikor e szempontokkal összhangban az ajánlatkérő értékelte az ajánlattevők által benyújtott ajánlatokat, valamint az érdekelt felek rendelkezésére bocsátotta a meghozott döntés alapjául szolgáló átfogó információkat, és ezen ajánlattevő vonatkozásában csak ettől az időponttól irányadó a nemzeti jogban meghatározott jogorvoslati eljárásra vonatkozó jogvesztő határidő?

2. Úgy kell-e érteni és értelmezni a 2004/18 irányelvnek a 2. [cikkében] szereplő, a szerződések odaítélését szabályozó elvekkel összhangban alkalmazandó 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy az ajánlatkérők nem alakíthatnak ki (és nem alkalmazhatnak) olyan eljárást az ajánlattevők ajánlatainak értékelésére, amelynek értelmében az ajánlatok értékelésének eredménye attól függ, hogy az ajánlattevők mennyire átfogóan mutatták be, hogy ajánlatuk megfelel az ajánlati dokumentációban szereplő követelményeknek, azaz minél átfogóbban (részletesebben) írta le az ajánlattevő az ajánlata ajánlattételi feltételeknek való megfelelését, annál magasabb pontszámot kap az ajánlata?

21. A Finanzgericht Hamburg (Németország) által 2013. október 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-541/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a 3822 KN-kód alatt a diagnosztikai és laboratóriumi reagensek kifejezésben használt „reagens” fogalmát, hogy annak olyan anyagnak kell lennie, amely arra szolgál, hogy a megvizsgálandó anyagra gyakorolt, illetve a megvizsgálandó anyaggal létesített kémiai reakció útján vegyi tekintetben átalakuljon az anyag valamely állapotának vagy tulajdonságának jelzése érdekében?

22. A Stockholms tingsrätt (Svédország) által 2013. október 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-544/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A csak rendelvényre kapható, emberi felhasználásra szánt gyógyszer, amelyet csak sürgősségi egészségügyi ellátás keretében használnak, amely tekintetében tagállami illetékes hatóság nem adott ki forgalomba hozatali engedélyt, vagy erre nem került sor a 2309/93/EGK rendelet értelmében, és amelyet a Stockholms tingsrätt (stockholmi kerületi bíróság) előtt folyamatban lévő eljárásban részt vevő szereplő készít, amely a Stockholms tingsrätt előtt folyamatban lévő eljárásban lényeges körülmények között rendelt meg valamely egészségügyi intézmény, tekinthető-e az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83 irányelv 3. cikkének 1. vagy 2. pontja szerinti kivételnek, különösen akkor, amikor létezik egy másik engedélyezett gyógyszer, amelynek azonos az aktív hatóanyag-tartalma, azonos az adagolása, és azonos a gyógyszerformája?

2. Amennyiben az első kérdésben hivatkozott, csak rendelvényre kapható, emberi felhasználásra szánt gyógyszer a 2001/83 irányelv 3. cikke 1. vagy 2. pontjának, vagy 5. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, akkor a gyógyszer-reklámozási intézkedésekre vonatkozó jog tekinthető-e nem harmonizáltnak, vagy az intézkedések jelen ügyben szóban forgó fajtái olyan reklámot valósítanak meg, amelyet a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló 2006/114 irányelv szabályoz?

3. Amennyiben a második kérdés tekintetében alkalmazandó a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló 2006/114 irányelv, akkor milyen alapfeltételek mellett valósítanak meg a 2006/114 irányelv értelmében vett reklámot a Stockholms tingsrätt előtt folyamatban lévő eljárás tárgyát képező intézkedések (valamely termék nevének, számának és a gyógyszer anatómiai, gyógyászati és kémiai kódjának használata, fix ár alkalmazása a gyógyszerre, a gyógyszerről szóló információ beküldése a Nemzeti Gyógyszer-hatóanyagtartalom Nyilvántartásba [NPL], NPL-azonosító hozzárendelése a gyógyszerhez, a gyógyszerről szóló tájékoztató terjesztése, a gyógyszer egészségügyi elektronikus megrendelési szolgáltatáson keresztüli értékesítése egészségügyi szolgáltatók részére és a gyógyszerről szóló információ rendelkezésre bocsátása nemzeti kereskedelmi szervezet által kiadott publikáción keresztül)?

23. A Stockholms tingsrätt (Svédország) által 2013. október 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-545/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A csak rendelvényre kapható, emberi felhasználásra szánt azon gyógyszer, amelyet a Stockholms tingsrätt (stockholmi kerületi bíróság) előtt folyamatban lévő eljárás tárgyát képező körülmények között készítenek és értékesítenek, és amely tekintetében tagállami illetékes hatóság nem adott ki forgalombahozatali engedélyt, vagy erre nem került sor a 2309/93/EGK rendelet értelmében, tekinthető-e az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83 irányelv 3. cikkének 1. vagy 2. pontja szerinti gyógyszernek, különösen akkor, amikor létezik egy másik

engedélyezett gyógyszer, amelynek azonos az aktív hatóanyag-tartalma, azonos az adagolása és azonos a formája?

2. Amennyiben a Stockholms tingsrátt előtt folyamatban lévő eljárás tárgyát képező körülmények között készített és értékesített, csak rendelvényre kapható, emberi felhasználásra szánt gyógyszer a 2001/83 irányelv hatálya alá tartozik, akkor a szóban forgó reklámozási intézkedések tekintetében alkalmazható-e a 2001/83 irányelvvel párhuzamosan a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29 irányelv?

3. Amennyiben a Stockholms tingsrátt előtt folyamatban lévő eljárás tárgyát képező körülmények között készített és értékesített, csak rendelvényre kapható, emberi felhasználásra szánt gyógyszer a 2001/83 irányelv 3. cikke 1. vagy 2. pontjának, vagy 5. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, akkor a gyógyszer-reklámozási intézkedésekre vonatkozó jog tekinthető-e nem harmonizáltnak, vagy az intézkedések jelen ügyben szóban forgó fajtái olyan reklámot valósítanak meg, amelyet i. a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló 2006/114 irányelv (4) és/vagy ii. a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29 irányelv szabályoz?

4. Amennyiben a harmadik kérdés tekintetében alkalmazandó a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló 2006/114 irányelv, akkor milyen alapfeltételek mellett valósítanak meg a 2006/114 irányelv értelmében vett reklámot a Stockholms tingsrátt előtt folyamatban lévő eljárás tárgyát képező intézkedések (valamely termék nevének, számának és a gyógyszer ATC-kódjának használata vagy hozzárendelése, fix ár alkalmazása a gyógyszerre, a gyógyszerről szóló információ beküldése a Nemzeti Gyógyszer-hatóanyag-tartalom Nyilvántartásba [NPL], NPL-azonosító hozzárendelése a gyógyszerhez, a gyógyszerről szóló tájékoztató és az azon szereplő információ terjesztése egészségügyi elektronikus megrendelési szolgáltatáson és egy vállalkozás saját honlapján keresztül, a gyógyszerről szóló információ rendelkezésre bocsátása nemzeti kereskedelmi szervezet által kiadott publikáción keresztül, a gyógyszerről szóló információ rendelkezésre bocsátása az Apoteket Központi Terméknyilvántartásán és az ahhoz kapcsolódó nyilvántartáson [JACA] keresztül, a gyógyszerről szóló információ rendelkezésre bocsátása a gyógyszerek más nemzeti információs adatbázisán [SIL] keresztül, az információ Apoteket Terminárendszeren [ATS] vagy hasonló elosztórendszeren keresztüli rendelkezésre bocsátása, a vállalkozás saját vagy a versenytárs forgalmazó gyógyszerére vonatkozó információ rendelkezésre bocsátása orvosi rendelőkkel és betegképviselői szervezetekkel folytatott kapcsolattartáson keresztül, a gyógyszer forgalmazása, a gyógyszer és versenytársai gyógyszerészeti ellenőrzésére irányuló intézkedések, a termékek közötti, dokumentált és releváns különbségek bejelentésének elmulasztása, a vállalkozás saját gyógyszere tartalma bejelentésének, valamint a gyógyszer Läkemedelsverket [Gyógyászati Termékügynökség] általi értékelése bejelentésének elmulasztása, az egészségügyi szolgálat értesítésének elmulasztása a versengő termékeknek a Läkemedelsverket tudományos tanácsadó testülete általi értékeléséről, a gyógyszer fix árszintjének fenntartása, a rendelvény érvényessége tekintetében három hónapos időtartam alkalmazása, a versengő gyógyszer helyett a gyógyszer gyógyszerértékelési terjesztése azon tény ellenére, hogy a beteg rendelvénye arra a versengő termékre vonatkozik, a szokványos készítményeket versengő gyógyszerrel helyettesítő forgalmazás nehezítése és akadályozása, beleértve a versengő gyógyszer kiadásának helyi gyógyszerértékelési terjesztés általi megtagadását, valamint a nemzeti hatóság előzetes engedélye nélkül fix ár alkalmazása a gyógyszer-támogatási rendszer részeként)?

24. A Vergabekammer Arnsberg (Németország) által 2013. október 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-549/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkel és a 96/71/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével az olyan nemzeti jogszabály és/vagy egy ajánlatkérő szerv olyan odaitélési feltétele, amely szerint egy közbeszerzési szerződést, illetve a közbeszerzésre meghirdetett szerződést elnyerni kívánó ajánlattevőnek

- 1.) kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a szerződés teljesítése érdekében foglalkoztatott alkalmazottaknak jogszabályban meghatározott kollektív szerződéses vagy minimálbért fizet, és
- 2.) az igénybe vett vagy igénybe venni tervezett alvállalkozó számára ugyanilyen kötelezettséget ír elő, és az ajánlatkérőnek bemutatja az alvállalkozó megfelelő kötelezettségvállaló nyilatkozatát, ha
  - a) a jogszabály e kötelezettséget csak a közbeszerzési szerződések odaítélése tekintetében írja elő, a magánszerződések tekintetében azonban nem, és
  - b) az alvállalkozó valamely másik uniós tagállamban rendelkezik székhellyel, és az alvállalkozó munkavállalói tevékenységüket a szerződés tárgyát képező szolgáltatások nyújtása során kizárólag az alvállalkozó székhelye szerinti országban végzik?

25. A Juzgado Contencioso-Administrativo n o 6 de Bilbao (Spanyolország) által 2013. október 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-552/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Összeegyeztethető-e az uniós joggal az egészségügyi közszolgáltatások nyújtására irányuló közbeszerzési szerződésekben előírt azon követelmény, amely szerint az ilyen szerződések tárgyát képező egészségügyi ellátást KIZÁRÓLAG egy adott — a betegek lakóhelyétől esetleg eltérő — településen lehet nyújtani?

26. A Tallinna Ringkonnakohus (Észtország) által 2013. október 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-553/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: észt

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az Európai Unió Tanácsa 2008/118/EK irányelve 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett különleges célnak tekinthető-e a tömegközlekedés helyi önkormányzat területén történő működtetésének finanszírozása, ha e feladat ellátása és finanszírozása a helyi önkormányzat kötelezettségeihez tartozik?

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell e értelmezni az Európai Unió Tanácsa 2008/118/EK irányelve 1. cikkének (2) bekezdését, hogy e rendelkezéssel összhangban áll, ha a nemzeti jog olyan közvetett adót ír elő, amelyet valamely jövedéki termék végső fogyasztónak történő értékesítése után fizetnek, és kizárólag a tömegközlekedés működtetésére fordítanak, ha a tömegközlekedés működtetése az adóra jogosult helyi önkormányzat kötelezettsége, amelyet e közvetett adótól függetlenül teljesíteni kell, és a tömegközlekedés működtetése finanszírozásának mértéke végeredményben nem függ automatikusan a beszedett adó összegétől, mivel a tömegközlekedés működtetésére szánt összeg pontosan meg van határozva, és így abban az esetben, ha a közvetett adóból származó bevétel magasabb, a helyi önkormányzat megfelelően kevesebb más pénzügyi eszközt fordít a tömegközlekedés működtetésére, és fordítva, ha kevesebb értékesítési adó folyik be, a helyi önkormányzatnak megfelelően növelnie kell a tömegközlekedés működtetésére szánt más pénzügyi eszközöket, az előrejelzéstől eltérő adóbevétel esetén azonban lehetőség van arra, hogy a tömegközlekedés működtetésére szánt kiadások összegét a helyi önkormányzat költségvetésének módosítása révén módosítsák?

3. A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Tanácsa 2008/118/EK irányelve 1. cikkének (2) bekezdését, hogy e rendelkezéssel összhangban áll, ha valamely jövedéki termékre olyan közvetett adót is kivetnek, amelynek rendeltetését az ezen adó megfizetésére vonatkozó kötelezettség keletkezését követően határozzák meg?

27. A Raad van State (Hollandia) által 2013. október 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-554/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Már azzal veszélyezteti-e a közrendet a valamely tagállam területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 348., 98. o.; a továbbiakban: visszatérési irányelv) 7. cikkének (4) bekezdése értelmében véve, hogy őt a nemzeti jog alapján bűncselekményként büntetendő cselekmény elkövetésével gyanúsítják, vagy ehhez az is szükséges, hogy e cselekmény elkövetése miatt büntetőbíróóság elítélje, és ebben az esetben jogerősnek kell-e lennie az ítéletnek?

2. A gyanúsítás vagy elítélés mellett a konkrét ügy más tényei és körülményei is — mint például a nemzeti jog alapján bűncselekményként büntetendő cselekmény súlyossága vagy típusa, az eltelt idő vagy az érintett személy szándéka — jelentőséggel bírnak-e annak vizsgálatakor, hogy a valamely tagállam területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár veszélyezteti-e a közrendet a visszatérési irányelv 7. cikkének (4) bekezdése értelmében véve?

3. A visszatérési irányelv 7. cikkének (4) bekezdése által abban az esetben, ha az érintett személy veszélyezteti a közrendet e bekezdés értelmében véve, az önkéntes távozásra vonatkozó határidő biztosításától történő eltekintés és az önkéntes távozásra vonatkozó, hét napnál rövidebb határidő biztosítása közötti választás tekintetében biztosított lehetőségre tekintettel jelentőséghez jutnak-e a konkrét ügynek a második kérdésben említett vizsgálat során lényeges tényei és körülményei?

28. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2013. október 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-563/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A Keretirányelv, azaz az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK számú, az Európai Parlament és a Tanács 2009. november 25-i 2009/140/EK számú Irányelvével módosított Irányelvének 2. cikk c) pontja értelmezhető-e úgy, hogy elektronikus hírközlési szolgáltatásnak minősül azon szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magába foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz?

2. Értelmezhető-e úgy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés, hogy az 1) pontban jelzett szolgáltatásra, amennyiben az Luxembourgból Magyarország területére nyújtott szolgáltatásnak minősül, kiterjed a szolgáltatások tagállamok közötti szabadságának elve?

3. Értelmezhető-e úgy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés, hogy az 1) pontban jelzett szolgáltatás esetében a célország, ahová a szolgáltatás irányul, jogosult az ilyen szolgáltatások nyújtásának korlátozására, a szolgáltatás kötelező tagállami nyilvántartásba vételének és fióktelepkénti vagy önálló jogalanykénti letelepedésének előírásával, ragaszkodva ahhoz, hogy ilyen szolgáltatás csak fióktelep vagy önálló jogalany megalapítása útján nyújtható?

4. Értelmezhető-e úgy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés, hogy az 1) pontban jelzett szolgáltatásokkal kapcsolatos eljárásokra — függetlenül attól, hogy a szolgáltatást nyújtó cég melyik tagállamban működik vagy van bejegyezve — a szolgáltatás helye szerinti tagállam joghatósága szerint az adott tagállam hatósága járjon el?

5. Értelmezhető-e úgy az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK Irányelvének (Keretirányelv) 2. cikk c) pontja oly módon, hogy az 1) pontban jelzett szolgáltatás elektronikus hírközlési szolgáltatásnak, vagy az 1) pontban leírt szolgáltatás a Keretirányelv 2. cikk f) pontjában meghatározott feltételes hozzáférésű rendszer használatával nyújtott feltételes hozzáférési szolgáltatásnak minősül?

6. Mindezek alapján értelmezhetőek-e a vonatkozó előírások úgy, hogy az 1) pontban jelzett szolgáltatást nyújtó szolgáltató elektronikus hírközlési szolgáltatónak minősül a közösségi szabályozás alapján?

29. A Cour du travail de Bruxelles (Belgium) által 2013. október 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-562/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a 2004/83/EK, a 2005/85/EK és a 2003/9/EK irányelveket, hogy azok arra kötelezik azt a tagállamot, amely előírja, hogy az a külföldi állampolgár, aki „olyan betegségben szenved, amely valós veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, vagy embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyével jár, amennyiben származási országában [...] nem létezik megfelelő kezelés”, a 2004/83/EK irányelv 15. cikkének b) pontja értelmében vett kiegészítő védelemre jogosult, hogy

— biztosítson felfüggesztő hatályú jogorvoslatot a tartózkodási engedélyt és/vagy kiegészítő védelmet megtagadó, és a kiutasítást elrendelő közigazgatási határozattal szemben,

— szociális segélyezési vagy befogadási rendszere keretében elégítse ki a felperes nem egészségügyi alapvető szükségleteit, ameddig döntenek az említett közigazgatási határozat ellen benyújtott jogorvoslatról?

2. Nemleges válasz esetén az Alapjogi Charta, és különösen 1- 3. cikke (emberi méltóság, élethez és sérthetlenséghez való jog), 4. cikke (az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalma), 19. cikkének (2) bekezdése (az ahhoz való jog, hogy az érintettet ne utasítsák ki olyan államba, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetik alá), 20. és 21. cikke (egyenlőség és a megkülönböztetés tilalma a kiegészítő védelmét kérők más kategóriáival szemben) és/vagy 47. cikke (hatékony jogorvoslatihoz való jog) arra kötelezik-e a 2004/83/EK, a 2005/85/EK és 2003/9/EK irányelveket átültető tagállamot, hogy biztosítsa az 1) kérdésben szereplő felfüggesztő hatályú jogorvoslatot és az alapvető szükségletek kielégítését?

30. A Hovrätten för västra Sverige (Svédország) által 2013. november 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-565/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az Európai Közösség és a Marokkói Királyság között létrejött halászati partnerségi megállapodás 6. cikkének (1) bekezdése kizárólagos-e annyiban, hogy kizárja, hogy közösségi hajók számára engedélyezzék a halászatot a marokkói halászati övezetekben kizárólag a hatáskörrel rendelkező marokkói hatóságok által a halászati kvóták marokkói tulajdonosai részére kibocsátott engedélyek alapján?

2. Az Európai Közösség és a Marokkói Királyság között létrejött halászati partnerségi megállapodás 6. cikkének (1) bekezdése kizárólagos-e annyiban, hogy kizárja, hogy közösségi hajókat személyzet nélkül bérbe adjanak marokkói társaságok részére (a „Barecon 2001” BIMCO Standard Bareboat Charter szabvány alapján), annak érdekében, hogy a marokkói halászati övezetekben, kizárólag a hatáskörrel rendelkező marokkói hatóságok által a halászati kvóták marokkói tulajdonosai részére kibocsátott engedélyek alapján halászatot végezzenek?

3. A második kérdésre adandó választ érinti-e az, ha a bérbeadó — a halászhajó irányítása és legénysége formájában — szakértelmet és technikai támogatást is biztosít a marokkói társaságnak?

4. Az Európai Közösség és a Marokkói Királyság között létrejött halászati partnerségi megállapodás azt jelenti-e, hogy a Marokkói Királyság a megállapodással párhuzamosan jogosult saját ipari célú nyílt tengeri halászatot indítani és folytatni az északi szélesség 29. foka alatt? Amennyiben igen, a megállapodás felhatalmazza-e a Marokkói Királyságot arra, hogy közösségi halászhajókat vegyen bérbe vagy közvetlenül ilyen hajók részére adjon ki engedélyeket saját nemzeti halászata tekintetében, anélkül, hogy ehhez szükség lenne az Európai Közösség engedélyére?

31. A Förvaltningsrätten i Malmö (Svédország) által 2013. november 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-569/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A Kínai Népköztársaságból származó kerámialapok behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám kivetéséről és a kivetett ideiglenes vám végleges beszedéséről szóló, 2011. szeptember 12-i 917/2011/EU végrehajtási rendelet érvénytelennek tekinthető-e amiatt, hogy:

1. az uniós intézmények vizsgálata nyilvánvaló ténybeli hibákat tartalmaz,
2. az uniós intézmények vizsgálata nyilvánvaló mérlegelési hibákat tartalmaz,
3. a Bizottság nem tett eleget a gondossági kötelezettségének és megsértette az Európai Közösségben tagsággal nem rendelkező országokból érkező dömpingelt behozatallal szembeni védelemről szóló, 2009. november 30-i 1225/2009/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (2) és (6) bekezdését,
4. a Bizottság megszegte az 1225/2009 rendelet 20. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségeit, és megsértette a társaság védelemhez való jogát,
5. a Bizottság az 1225/2009 rendelet 17. cikkét sértve nem vette figyelembe a társaság által szolgáltatott információkat, és/vagy
6. a Bizottság megszegte (az EUMSZ 296. cikkből eredő) indokolási kötelezettségét?

32. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2013. november 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-570/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e az uniós joggal, különösen az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: 2011/92 irányelv), különösen annak 11. cikkével az olyan nemzeti jogi szabályozás, amely szerint az olyan határozat, amely megállapítja, hogy egy bizonyos projekt esetében nem kell környezeti hatásvizsgálatot végezni, kötelező erővel rendelkezik azon szomszédok irányában is, akik a korábbi megállapítási eljárásban nem minősültek félnek, és velük szemben a későbbi engedélyezési eljárásban hivatkozni lehet e határozatra, még ha [eredeti 2. o.] lehetőségük van is arra, hogy kifogást emeljenek a projekttel szemben az említett engedélyezési eljárásban (azaz az alapeljárásban olyan értelemben, hogy a projekt hatásai veszélyeztetik életüket, egészségüket vagy tulajdonjogukat, vagy az számukra szag, zaj, füst, por, rengés formájában vagy más módon elfogadhatatlan terhelést okoz)?

Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

2. Megkívánja-e az uniós jog, különösen a 2011/92 irányelv, annak közvetlen alkalmazása útján, az első kérdésben említett kötelező erő elutasítását?

33. A Centrale Raad van Beroep (Hollandia) által 2013. november 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-579/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 2003/109/EK irányelv értelmét és célját, illetve 5. cikkének (2) bekezdését és/vagy 11. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem egyeztethető össze a harmadik országok „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállású állampolgárai számára a nemzeti jogszabályban bírság terhe mellett előírt beilleszkedésvizsga-kötelezettség?
2. Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy a beilleszkedésvizsga-kötelezettséget már a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállás megszerzése előtt előírták?

34. A Corte Suprema di Cassazione (Olaszország) által 2013. november 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-590/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az Európai Unió Bírósága által a C-95/07. és C-96/07. sz. egyesített ügyekben 2008. május 8-án hozott ítéletben megállapított azon elveket, amelyek szerint a 91/680/EGK irányelvvel módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló 77/388 hatodik irányelv 18. cikke (1) bekezdésének d) pontjával és 22. cikkével ellentétes a hozzáadottérték-adó bevallások kijavításának és a hozzáadottérték-adó megállapításának azon gyakorlata, amely egyfelől a tagállamok által a nemzeti jogban a hatodik irányelv 18. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében előírt formalitásokból eredő kötelezettségek, másfelől pedig az említett 22. cikk (2), illetve (4) bekezdéséből eredő nyilvántartási és bevallási kötelezettségek megszegését a levonási jog megtagadásával szankcionálja a fordított adózási eljárás alkalmazása esetén, az ugyanezen szabályozásban előírt kötelezettségek teljes mértékű megszegése esetében is alkalmazhatók-e, amikor egyébként nem kétséges, hogy az adóalany adófizetésre köteles és joga van a levonáshoz?
2. A Bíróság által a C-95/07. és C-96/07. sz. egyesített ügyekben 2008. május 8-án hozott ítélet különböző nyelvi változataiban alkalmazott, „tartalmi [helyesen: anyagi jogi] követelmények”, „substantive requirements” és „exigences de fond” kifejezések — a héa területén előírt ún. fordított adózás esetén — a héafizetés szükségességére vagy az adótartozás keletkezésére, illetve azon anyagi jogi feltételekre vonatkoznak-e, amelyek megalapozzák az adóalanynak ezen adó hatálya alá való tartozását, és a levonáshoz való jogot szabályozzák, amely arra irányul, hogy ne sérüljön az említett adó semlegességének az uniós jogban gyökerező elve — például a tevékenységhez kötődő jelleg, az adókötelezettség és a teljes levonhatóság?

35. A Raad van State (Hollandia) által 2013. november 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-599/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 4. cikke, vagy az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendeletnek az 2006. december 13-i 1995/2006/EK, Euratom tanácsi rendelettel kiegészített 53b. cikke (2) bekezdésének c) pontja jogalapot szolgáltat-e arra, hogy a nemzeti hatóságok a már megállapított, az Európai Menekültügyi Alapból fizetendő támogatást a kedvezményezett terhére kiigazítsák és visszatéríttessék?

2. A 2005–2010. közötti időszakra az Európai Menekültügyi Alap létrehozásáról szóló, 2004. december 2-i 2004/904/EK tanácsi határozat 25. cikkének (2) bekezdése jogalapot szolgáltat-e arra, hogy a nemzeti hatóságok a már megállapított, az Európai Menekültügyi Alapból fizetendő támogatást a kedvezményezett terhére kiigazítsák és visszatéríttessék anélkül, hogy ehhez nemzeti jogi felhatalmazásra lenne szükség?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

1. A Bíróság (nagytanács) 2013. november 14-i ítélete (a Vrchní soud v Praze (Cseh Köztársaság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Marián Balázsszal szemben kiszabott pénzbüntetés végrehajtása iránti eljárás (C-60/12. sz. ügy)¹

1. A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB tanácsi kerethatározat 1. cikke a) pontja iii. alpontjában szereplő „különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság” fogalma az uniós jog önálló fogalma, és azt úgy kell értelmezni, hogy e fogalom alá tartozik minden olyan bíróság, amely a büntetőeljárás alapvető jellemzőivel bíró eljárást folytat. Az Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (Ausztria) megfelel ezeknek a kritériumoknak, következésképpen az említett fogalom alá tartozónak kell tekinteni.

2. A 2009/299 kerethatározattal módosított 2005/214 kerethatározat 1. cikke a) pontja iii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy azt a személyt, akinek a fellebbezés benyújtása előtt egy pert megelőző közigazgatási eljárást kellett betartania, úgy kell tekinteni, mint akinek lehetősége nyílt arra, hogy valamely, különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság bírálja el az ügyét. Az ilyen bíróságnak mind a jogi értékelést, mind a ténybeli körülményeket illetően korlátlan felülvizsgálati jogkörrel kell rendelkeznie.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozatot.

Munkaügyi ügyszak

1. A Bíróság (ötödik tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana (Olaszország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Giuseppa Romeo kontra Regione Siciliana (C-313/12. sz. ügy)²

1. A Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana (Olaszország) 2012. június 19-i határozatával előterjesztett első kérdés elfogadhatatlan.

2. Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy választ adjon a Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana 2012. június 19-i határozatával előterjesztett második és harmadik kérdésre.

1 A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 5. sz., Büntető ügyszak 2. sorszám alatt.

2 A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 10. sz., Munkaügyi ügyszak, 4. sorszám alatt.

2. A Bíróság (hetedik tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Bundesarbeitsgericht (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Tevfik Isbir kontra DB Services GmbH (C-522/12. sz. ügy)³

A munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdése második francia bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a díjazás olyan elemeinek beszámítása a minimálbérbe, amelyek nem módosítják egyrészt a munkavállaló által elvégzett munka, másrészt az általa e munkavégzés díjazása címén kapott ellenszolgáltatás közötti viszonyt. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ez a helyzet áll-e fenn a díjazás alapügyben szóban forgó elemei esetében.

Polgári ügyszak

5. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Jan Sneller kontra DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij NV (C-442/12. sz. ügy)⁴

1. A jogvédelmi biztosítással kapcsolatos törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1987. június 22-i 87/344/EGK tanácsi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy az a jogvédelmi biztosító, amely biztosítási szerződéseiben rögzíti, hogy a bírósági és közigazgatási eljárásokban főszabály szerint a biztosító munkavállalói nyújtanak jogi segítséget, azt is kikösse, hogy a biztosított által szabadon kiválasztott ügyvéd vagy jogi képviselő útján szolgáltatott jogi segítségnyújtással összefüggésben felmerülő költségeket csak akkor fedezi, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy elintézését külső jogi képviselőre kell bízni.

2. Az, hogy a nemzeti jog értelmében a jogi képviselet a bírósági vagy közigazgatási eljárásban kötelező-e, vagy sem, nem befolyásolja az első kérdésre adandó választ.

6. A Bíróság (harmadik tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Cour constitutionnelle (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Institut professionnel des agents immobiliers (IPI) kontra Geoffrey Englebort, Immo 9 SPRL, Grégory Francotte (C-473/12. sz. ügy)⁵

A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok számára lehetőség, nem pedig kötelezettség, hogy nemzeti jogukba átültessék az e rendelkezés által felsorolt azon kötelezettség alóli kivételt vagy kivételeket, hogy az érintetteket tájékoztatni kell személyes adatainak kezeléséről.

A valamely szakmai szervezet megbízásából valamely szabályozott szakma, a jelen ügyben az ingatlanügynöki szakma etikai szabályai megsértésének felderítése érdekében eljáró magánnyomozó tevékenysége a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt kivétel hatálya alá tartozik.

³ A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 3. sz., Munkaügyi ügyszak 8. sorszám alatt.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 2. sz., Polgári ügyszak 10. sorszám alatt.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 2. sz., Polgári ügyszak 14. sorszám alatt.

7. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2013. november 14-i ítélete (a Landesgericht Feldkirch (Ausztria) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Armin Maletic, Marianne Maletic kontra lastminute.com GmbH, TUI Österreich GmbH (C-478/12. sz. ügy)⁶

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 16. cikkének (1) bekezdésében előírt „másik szerződő fél” fogalmát akként kell értelmezni, hogy az — az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülmények között — a gazdasági szereplővel szerződéses viszonyban álló azon félre is vonatkozik, amelyiknél a fogyasztó a szerződést kötötte, és amelyiknek az e fogyasztó lakóhelye szerinti tagállam területén van a székhelye.

Közigazgatási ügyszak

19. A Bíróság (első tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Korkein hallinto-oikeus (Finnország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — K által indított eljárás (C-322/11. sz. ügy)⁷

Nem ellentétes az EUMSZ 63. cikkel és az EUMSZ 65. cikkel az olyan tagállami adójogi szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely nem teszi lehetővé az e tagállamban lakóhellyel és teljes körű adókötelezettséggel rendelkező adóalany számára, hogy az e tagállamban adóköteles tőkejövedelmeiből levonja a más tagállamban fekvő ingatlan elidegenítéséből származó veszteségeit, noha erre lehetőség lenne, ha az ingatlan az első tagállamban fekélné.

20. A Bíróság (harmadik tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Gerechtshof te Amsterdam (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — UPC Nederland BV kontra Gemeente Hilversum (C-518/11. sz. ügy)⁸

1. Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („keretirányelv”) 2. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az „elektronikus hírközlési szolgáltatás” fogalma, és ily módon az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra alkalmazandó új szabályozási keretet alkotó fenti irányelv, valamint a távközlési ágazatban a személyes adatok feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 1997. december 15-i 97/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („hozzáférési” irányelv), az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („engedélyezési irányelv”) és az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („egyetemes szolgáltatási” irányelv) tárgyi hatálya alá tartozik a kábelen keresztül elérhető alapsomag szolgáltatása, amely szolgáltatás nyújtásáért a közvetítési költségek mellett a művek tartalmának sugárzásával összefüggésben a rádiós és televíziós műsorokat sugárzó szervezeteknek és a közös jogkezelő szervezeteknek fizetett díjakkal kapcsolatos összeget is felszámítják, abban az esetben, ha e szolgáltatás főként televíziós tartalmaknak kábeles műsorelosztó hálózaton a végfogyasztók fogadó végberendezéséig történő továbbításában áll.

2. A fent hivatkozott irányelveket úgy kell értelmezni, hogy azok az átültetésükre rendelkezésre álló határidő lejártát követően nem teszik lehetővé, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak nem minősülő olyan jogalany, mint amelyről az alapügyben is szó van, közvetlenül befolyásolja a kábelen keresztül elérhető rádiós és televíziós műsorokból álló alapsomag szolgáltatásáért fizetendő végfelhasználói díjakat.

6 A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 2. sz., Polgári ügyszak 16. sorszám alatt.

7 A kérdést l.: Hírlevél II. évf. 9. sz., Közigazgatási ügyszak, 22. sorszám alatt.

8 A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 3. sorszám alatt.

3. Ugyanezen irányelveket úgy kell értelmezni, hogy azok az alapügyben fennálló körülmények között és a lojális együttműködés elvére tekintettel nem teszik lehetővé, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak nem minősülő jogalany a kábelen keresztül elérhető alapsomag szolgáltatójával szemben olyan kikötésre hivatkozzon, amely az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra alkalmazandó új szabályozási keret elfogadását megelőzően megkötött szerződésből származik, és amely korlátozza az említett szolgáltatónak a díjak meghatározására vonatkozó szabadságát.

21. A Bíróság (második tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Gemeinde Altrip, Gebrüder Hört GbR, Willi Schneider kontra Land Rheinland-Pfalz (C-72/12. sz. ügy)⁹

1. A 10a. cikket az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelvbe beillesztő, a környezettel kapcsolatos egyes tervek és programok kidolgozásánál a nyilvánosság részvételéről, valamint a nyilvánosság részvétele és az igazságszolgáltatáshoz való jog tekintetében a 85/337/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, azáltal hogy azt írta elő, hogy legkésőbb 2005. június 25-éig át kell ültetni, úgy kell értelmezni, hogy az e cikket átültető nemzeti jogi rendelkezéseket az olyan hatósági engedélyezési eljárásokra is alkalmazni kell, amelyeket ugyan 2005. június 25-e előtt indítottak, de amelyekben az engedélyeket csak ezen időpontot követően adták ki.

2. A 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 10a. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha a tagállamok az ezen cikket átültető rendelkezések alkalmazhatóságát kizárólag arra az esetre korlátozzák, amikor a határozat jogszerűségét a környezeti hatásvizsgálat elmulasztása miatt vitatják, arra az esetre azonban nem terjesztik ki, amikor a hatásvizsgálatot ugyan elvégezték, de szabálytalan módon.

3. A 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 10a. cikkének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely az e cikk értelmében vett jogsérelmet nem ismeri el, ha bebizonyosodik, hogy az eset körülményei alapján valószínűsíthető, hogy a felperes által hivatkozott eljárási szabálytalanság nélkül sem született volna a vitatott határozattól eltérő határozat. Ez azonban csakis akkor van így, ha a kereset alapján eljáró bíróság vagy hatóság ebben a vonatkozásban a bizonyítás terhét nem hárítja a felperesre, és adott esetben a projektgazda vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságok által szolgáltatott bizonyítékok, illetve általánosabban a benyújtott iratok összessége alapján hoz határozatot, figyelembe véve többek között a hivatkozott jogsérelem súlyát, és ezzel kapcsolatban megvizsgálva különösen azt, hogy az érintett nyilvánosságot megfosztotta-e a 85/337 irányelv célkitűzéseinek megfelelően létrehozott, számára az információhoz való hozzáférést és a döntéshozatali eljárásban való részvételt biztosító garanciák valamelyikétől.

22. A Bíróság (negyedik tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Raad van State (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) — Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel kontra X (C-199/12.), Y (C-200/12.), Z kontra Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-201/12.)¹⁰

1. A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv 10. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy a mindhárom alapügyben szóban forgó, kifejezetten homoszexuális személyeket célzó büntetőjogi szabályok létezése alapján megállapítható, hogy e személyeket úgy kell tekinteni, mint akik meghatározott társadalmi csoportot képeznek.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, 1. sorszám alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 8. sz., Közigazgatási ügyszak, 7-9. sorszámok alatt.

2. A 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének c) pontjával összefüggésben értelmezett 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem minősül üldöztetésnek önmagában az a tény, hogy a homoszexuális cselekmények bűncselekmények. Viszont aránytalan vagy hátrányosan megkülönböztető jellegű büntetésnek, tehát üldöztetésnek kell minősíteni az olyan szabadságvesztés-büntetést, amely a homoszexuális cselekményeket bünteti, és amelyet az ilyen jogszabályt alkotó származási országban ténylegesen alkalmaznak is.

3. A 2004/83 irányelv 2. cikkének c) pontjával összefüggésben értelmezett 10. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy kizárólag a tagállamok nemzeti joga értelmében bűncselekménynek minősülő homoszexuális cselekmények nem tartoznak az irányelv hatálya alá. Az illetékes hatóságok a menekült jogállás megszerzése érdekében előterjesztett kérelem értékelése során nem várhatják el ésszerűen azt, hogy a menedékkérő az üldöztetés kockázatának elkerülése érdekében titokban tartsa homoszexualitását származási országában, vagy hogy szexuális irányultságának kifejezése során visszafogottságot tanúsítson.

23. A Bíróság (második tanács) 2013. november 7-i ítélete (a Raad van State (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — C. Demir kontra Staatssecretaris van Justitie (C-225/12. sz. ügy)¹¹

1. A Társulási Tanácsnak — amelyet az Európai Gazdasági Közösség és Törökország között társulást létrehozó, 1963. szeptember 12-én Ankarában egyrészt a Török Köztársaság, másrészt az EGK tagállamai és a Közösség által aláírt és ez utóbbi nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás hozott létre — a társulás elősegítéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 határozata 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amikor a fogadó tagállam valamely intézkedése a török állampolgárok jogszerű tartózkodására vonatkozó szempontok meghatározására irányul, az ezen állampolgároknak a területére történő belépésére, tartózkodására vagy adott esetben munkavállalására vonatkozó érdemi és/vagy eljárási feltételek elfogadása vagy módosítása révén, és amikor e feltételek a török munkavállalók szabad mozgáshoz való joga gyakorlásának újabb korlátozását képezik az ezen cikkben foglalt „standstill” klauzula értelmében, önmagában az a tény, hogy az intézkedésnek az a célja, hogy megakadályozza a tartózkodási engedély iránti kérelem benyújtását megelőző jogellenes beutazást és tartózkodást, nem teszi lehetővé e klauzula alkalmazásának kizárását.

2. Az 1/80 határozat 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem minősül „jogszerű tartózkodásnak”, ha az érintett személy olyan ideiglenes tartózkodási engedéllyel rendelkezik, amely csak a tartózkodási jogára vonatkozó végleges határozat meghozataláig érvényes.

24. A Bíróság (harmadik tanács) 2013. november 7-i ítélete (az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Corina-Hrisi Tulică kontra Agenția Națională de Administrare Fiscală — Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (C-249/12. sz. ügy), Călin Ion Plavoșin kontra Direcția Generală a Finanțelor Publice Timiș — Serviciul Soluționare Contestații, Activitatea de Inspecție Fiscală — Serviciul de Inspecție Fiscală Timiș (C-250/12. sz. ügy)¹²

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet és különösen annak 73. és 78. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely dolog árát a felek úgy határozták meg, hogy egyáltalán nem tüntették fel a hozzáadottérték-adót, és az említett dolog eladója az a személy, aki köteles az adóköteles ügylet utáni hozzáadottérték-adó megfizetésére, abban az esetben, ha az eladónak nincs lehetősége arra, hogy az adóhatóság által követelt héa-t a vevővel megtéríttesse, a felek által meghatározott árat úgy kell tekinteni, mint amely a hozzáadottérték-adót már magában foglalja.

11 A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 9. sz., Közigazgatási ügyszak, 4. sorszám alatt.

12 A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 9. sz., Közigazgatási ügyszak, 8. sorszám alatt.

25. A Bíróság (nagytanács) 2013. november 14-i ítélete (a Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Bundesrepublik Deutschland kontra Kaveh Puid (C-4/11. sz. ügy)¹³

Amennyiben a tagállamoknak tudomással kell bírniuk arról, hogy az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékkérelmek iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet III. fejezetében foglalt feltételek szerint eredetileg felelős tagállamként meghatározott tagállamban a menekültügyi eljárást és a menedékkérők befogadásának feltételeit illetően tapasztalható rendszeres zavarok miatt alapos okkal, bizonyítottan feltételezhető, hogy az érintett menedékkérő az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyének lesz kitéve, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, a felelős tagállamot meghatározó tagállam nem adhatja át a menedékkérőt az eredetileg felelősként meghatározott tagállamnak, és — fenntartva azon lehetőséget, hogy maga vizsgálja meg a kérelmet — folytatnia kell az említett fejezetben foglalt feltételek vizsgálatát annak megállapítása érdekében, hogy e feltételek egyike, vagy ennek hiányában ugyanezen rendelet 13. cikke alapján meg lehet-e egy másik tagállamot határozni felelősként.

Ebben a helyzetben viszont az, hogy nem lehetséges a menedékkérő átadása az eredetileg felelős tagállamként meghatározott tagállamnak, önmagában nem jelenti azt, hogy a felelős tagállamot meghatározó tagállam köteles lenne maga megvizsgálni a menedékkérelmet a 343/2003 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján.

26. A Bíróság (első tanács) 2013. november 14-i ítélete (a Consiglio di Stato (Olaszország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — SFIR — Società fondiaria industriale romagnola SpA, Italia Zuccheri SpA, Co.Pro.B. — Cooperativa Produttori Bieticoli Soc. coop. Agricola, Eridania Sadam SpA kontra AGEA — Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura, Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali (C-187/12–C-189/12. sz. egyesített ügyek)¹⁴

1. A Közösségen belül a cukoripar szerkezetátalakítására szolgáló ideiglenes rendszer megállapításáról és a közös agrárpolitika finanszírozásáról szóló 1290/2005/EK rendelet módosításáról szóló, 2006. február 20-i 320/2006/EK tanácsi rendelet 3. és 4. cikkét, valamint a 320/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. június 27-i 968/2006/EK bizottsági rendelet 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy e cikkek alkalmazásában a „termelőberendezések” fogalma magában foglalja a támogatás kedvezményezettje által előállított cukor raktározására szolgáló silókat, függetlenül attól, hogy azokat más célra is használják-e. Nem tartoznak e fogalom körébe sem azok a silók, amelyek kizárólag kvótán belül előállított, más termelők által raktározott vagy ezektől vásárolt cukor tárolására szolgálnak, sem azok, amelyeket a cukor értékesítéséhez kapcsolódó csomagolásra vagy kiszerezésre használnak. A nemzeti bíróság feladata, hogy ezt, az érintett silók műszaki jellemzőire vagy tényleges használatára tekintettel, esetről esetre értékelje.

2. A C-188/12. sz. ügyben szereplő harmadik és negyedik kérdés, valamint a C-189/12. sz. ügyben szereplő második és harmadik kérdés vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely a 320/2006 rendelet 3. és 4. cikkének, valamint a 968/2006 rendelet 4. cikkének az érvényességét érintené.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél II. évf. 4. sz., Közigazgatási újszak, 15. sorszám alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 7. sz., Közigazgatási újszak, 17-18. sorszám alatt.

27. A Bíróság (tizedik tanács) 2013. november 14-i ítélete (a Raad van State van België (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Belgacom NV kontra Interkommunale voor Teledistributie van het Gewest Antwerpen (Integan), Inter-Media, West-Vlaamse Energie- en Teledistributiemaatschappij (WVEM), Provinciale Brabantse Energiemaatschappij CVBA (PBE) (C-221/12. sz. ügy) ¹⁵

1. Az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam gazdasági szereplője e tagállam bírósága előtt hivatkozhat az e cikkekből eredő átláthatósági kötelezettségnek egy olyan megállapodás megkötése esetén való megszegésére, amelyben az említett tagállam egy vagy több közjogi jogalánya ellenérték fejében ugyanezen tagállam egy gazdasági szereplőjének ítélte oda egy bizonyosan határokon átnyúló érdekű szolgáltatási koncessziót, illetve valamely gazdasági szereplőre ruházta át egy ilyen érdekű gazdasági tevékenység gyakorlásának kizárólagos jogát.

2. Az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 56. cikket akként kell értelmezni, hogy:

- az a szándék, hogy ne sérüljenek bizonyos olyan jogok, amelyeket egy korábbi megállapodásban közjogi jogalanyok ruháztak át valamely gazdasági szereplőre a tulajdonukban álló kábelhálózatok használatát illetően, nem igazolhatja, hogy e megállapodásnak az uniós joggal ellentétes kiterjesztést adjanak egy szolgáltatási koncesszió vagy egy bizonyosan határokon átnyúló érdekű képviselő tevékenység gyakorlása kizárólagos jogának közvetlen odaítélése formájában, még akkor sem, ha annak célja az érintett felek közötti, az akaratuktól teljesen független okok miatt az őket kötő megállapodás hatályát illetően létrejött jogvita lezárása;
- olyan gazdasági jellegű indokok, mint a valamely gazdasági tevékenység értékcsökkenésének elkerülésére irányuló szándék, nem minősülnek olyan, közérdeken alapuló nyomós okoknak, amelyek alkalmasak az e tevékenységre vonatkozó szolgáltatási koncesszió, illetve az említett tevékenység gyakorlása kizárólagos és bizonyosan határokon átnyúló érdekű képviselő joga közvetlen odaítélésének igazolására, az egyenlőségnek és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának az említett cikkekből rögzített elveitől eltérve.

28. A Bíróság (negyedik tanács) 2013. november 14-i ítélete (a Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Olaszország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Comune di Ancona kontra Regione Marche (C-388/12. sz. ügy) ¹⁶

1. A strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló, 1999. június 21-i 1260/1999/EK rendelet 30. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés szerinti módosítások magukban foglalják mind a létesítmény létrehozásakor bekövetkező módosításokat, mind pedig az azt követően, különösen a létesítmény működtetése során bekövetkező módosításokat, feltéve hogy az ilyen módosításokra az említett rendelkezésben előírt ötéves határidőn belül került sor.

2. Az 1260/1999 rendelet 30. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon tény értékeléséhez, hogy a koncesszióból a koncesszióba adónak nem származik-e jelentős bevétele, illetve a koncessziójogosultnak nem keletkezik-e jogtalan előnye, nincs helye annak, hogy előzetesen vizsgálják, hogy a létesítményen végrehajtottak-e lényeges módosítást.

3. Az 1260/1999 rendelet 30. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés mind a fizikai módosításra vonatkozik, amikor a megvalósított létesítmény nem egyezik meg a támogatásban részesített projektben megjelölttel, mind pedig a funkcionális módosításra, olyan értelemben, hogy a létesítménynek a támogatásban részesített projektben eredetileg meghatározottaktól eltérő tevékenységekre történő használatában álló módosítás esetében az ilyen módosításnak jelentős mértékben csökkentenie kell a szóban forgó művelet arra való alkalmasságát, hogy az elérje a kijelölt célját.

15 A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 9. sz., Közigazgatási ügyszak, 3. sorszám alatt.

16 A kérdést l.: Hírlevél III. évf. 11. sz., Közigazgatási ügyszak, 11. sorszám alatt.

4. Az olyan körülmények között, mint amilyenek az alapeljárásban szerepelnek, az uniós joggal nem ellentétes a létesítményre vonatkozó közszolgáltatási koncesszió ajánlati felhívás nélküli odaitélése, amennyiben ezen odaitétel megfelel az átláthatóság elvének, amely elv tiszteletben tartásának — anélkül, hogy szükségszerűen közbeszerzési eljárás lefolytatására vonatkozó kötelezettséget foglalna magában — lehetővé kell tennie a koncesszióba adó hatóság szerintitől eltérő tagállam területén székhellyel rendelkező vállalkozás számára, hogy az e koncesszióra vonatkozó megfelelő információkhoz annak odaitélése előtt hozzáférjen oly módon, hogy ez a vállalkozás kinyilváníthassa — amennyiben igényli — az említett koncesszió megszerzésére vonatkozó érdekét, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

II. 2013. szeptember 27-én benyújtott kereset (T-529/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kérelmek

A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:

- semmisítse meg a „Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért” nevű európai polgári kezdeményezés bejegyzése iránti kérelem elutasításáról szóló, 2013. július 25-i C(2013) 4975 final sz. európai bizottsági határozatot;
- kötelezze a Bizottságot, hogy jegyezze be a fenti kezdeményezést és rendeljen el minden, a jog által megkövetelt intézkedést;
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

Keresetük alátámasztása érdekében a felperesek a következő jogalapokra hivatkoznak:

1. A 211/2011/EU rendelet 4. cikke második bekezdésének megsértésére alapozott jogalap

A felperesek az első jogalap keretében arra hivatkoznak, hogy a polgári kezdeményezésük teljesíti az összes, bejegyzéshez szükséges feltételt. A felperesek szerint továbbá megalapozatlan a Bizottság azon állítása, miszerint a javasolt polgári kezdeményezés nyilvánvalóan kívül esik a Bizottság azon hatáskörén, hogy a szerződések végrehajtásához uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be. A felperesek szerint a kezdeményezés az EUMSZ 4. cikk c) pontjában meghatározott hatáskörön belül (gazdasági, társadalmi és területi kohézió) fogalmazta meg a javaslatát.

2. Az EUMSZ 174. cikke harmadik bekezdésének megsértésére alapozott jogalap

A felperesek e jogalap keretében előadják, hogy az EUMSZ 174. cikk harmadik bekezdése által meghatározott hátrányok felsorolása, melyek alapján egy régiót kötelező módon kiemelt figyelemmel kell kezelni, ellentétben a Bizottság állításával nem kimerítő, hanem példálózó.

3. Az EUMSZ 174. cikke és a 1059/2003/EK rendelet megsértésére alapozott jogalap

A felperesek továbbá úgy vélik, hogy a nemzeti, nyelvi, kulturális sajátosságokkal rendelkező régiók mindenképpen az EUMSZ 174. cikkében megjelölt, az Unió kohéziós politikája által érintett „érintett régiók” kategóriájába tartoznak, mivel a kultúra az EU másodlagos joga szerint is a területi, társadalmi, gazdasági kohézió fontos tényezője. A véleményük szerint ezt támasztja alá az 1059/2003 rendelet 3. cikkének ötödik bekezdése, valamint a preambulum 10. cikke.

4. A 211/2011 rendelet 4. cikke első bekezdésének és az EUMSZ 167. cikkének megsértésére alapozott jogalap

A felperesek arra hivatkoznak, hogy a kezdeményezőknél nem a törvénykezdeményezés jogi alapját kell megadniuk, amint azt a Bizottság állítja, hanem a 211/2011 rendelet 4. cikke első bekezdésének értelmében a szerződések azon rendelkezéseit, amelyek a szervezők megítélése szerint a javasolt

fellépésre vonatkoznak. Továbbá az EUMSZ 167. cikk értelmében az Unió hozzájárul a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva regionális és kulturális sokszínűségüket.

5. Az EUMSZ 19. cikke első bekezdésének megsértésére alapozott jogalap

A felperesek szerint a Bizottság megalapozatlanul állítja a megtámadott határozatában, hogy az Unió intézményei, bár kötelesek tiszteletben tartani a kulturális és nyelvi sokszínűséget, és tartózkodni a kisebbségek hátrányos megkülönböztetésétől, viszont ezen előírások az intézmények semmilyen cselekvésének nem szolgáltatnak jogi alapot. A felperesek többek között kifogásolják, hogy a Bizottság állítása ellentétes az EUMSZ 19. cikk első bekezdésével.

6. Az EUMSZ 174. cikke második bekezdésének megsértésére alapozott jogalap

A felperesek szerint a Bizottság tévesen értelmezi a kezdeményezést, azt állítva, hogy a nemzeti kisebbségek helyzetének előmozdítása nem érhető úgy, mintha az segítene csökkenteni a régiók közti fejlődési egyenlőtlenségeket és egyes régiók elmaradottságát, ahogy azt az EUMSZ 174. cikk második bekezdése meghatározza. A felperesek előadják, hogy a kezdeményezők nem a nemzeti kisebbségek helyzetének a javítását javasolták, azt viszont igen, hogy az Unió kohéziós politikáját ne lehessen a régiók nemzeti, nyelvi, kulturális jellegzetességeik felszámolására, vagy gyengítésére használni, és ne lehessen az Unió gazdasági eszközeit és céljait kisebbségellenes politikák akár közvetett eszközeivé tenni.

III. 2013. október 16-án benyújtott kereset — Magyarország kontra Bizottság (T-554/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kérelmek

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- semmisítse meg a 2010-ben Magyarországon végrehajtott működési programokhoz a termelői szervezeteknek nyújtott nemzeti pénzügyi támogatás részbeni visszatérítéséről szóló, 2013. augusztus 6-i C(2013) 5029. sz. bizottsági végrehajtási határozatot, valamint
- kötelezze a Bizottságot az eljárás költségeinek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

Keresete alátámasztása érdekében a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság hatáskörének túllépésével, illetőleg az uniós jog vonatkozó rendelkezéseinek megsértésével állapította meg a gyümölcs- és zöldségágazatban működő termelői szervezeteknek a 2010. évben nyújtott nemzeti pénzügyi támogatás részleges visszatérítése címén Magyarországnak járó összeget.

A felperes álláspontja szerint az uniós jog nem teremt arra lehetőséget, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban működő termelői szervezeteknek — az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 103e. cikke alapján — nyújtott nemzeti pénzügyi támogatás részleges közösségi visszatérítéséről való döntés során a Bizottság csak azon összegek erejéig engedélyezze a visszatérítést, amelyeket a nemzeti támogatás nyújtására vonatkozó engedély kérelmezésekor Magyarország mint „becsült”, „várható” támogatási összeget megadott.

A felperes úgy véli, hogy a 1234/2007 rendelet 103e. cikke alapján a nemzeti támogatásra vonatkozó bizottsági engedély a támogatás nyújtására vonatkozik, nem pedig arra, hogy a Bizottság felső határt állapítson meg a nyújtható támogatás vonatkozásában. A felperes szerint ilyen felső határt egyértelműen előír az 1234/2007 rendelet, amikor meghatározza, hogy a nemzeti támogatás nem lépheti túl a tagok, illetve a termelői szervezet működési alaphoz való pénzügyi hozzájárulásának 80 %-át. A nemzeti támogatás részleges közösségi visszatérítésére vonatkozó szabályok sem teszik lehetővé, hogy a Bizottság e részleges visszatérítés engedélyezése során a visszatérítés felső határának azt az összeget állítsa be, amelyet a tagállam az engedély kérelmezése során — akár mint össztámogatási összeget, akár mint az egyes termelői szervezeteknek nyújtandó támogatási összeget

— a Bizottsággal közölt. Különösen így van ez, ha e közlésben a Magyar Kormány utalt arra, hogy a szóban forgó összegek csak tervezett, becsült összegek.

Továbbá a felperes azt állítja, hogy a Bizottságnak joga van ahhoz, hogy megvizsgálja, hogy a ténylegesen kifizetett támogatás nem lépte-e túl az említett 80 %-os felső határt, illetve, hogy a kért visszatérítés nem haladja-e meg a nyújtott támogatás 60 %-át, ahhoz ugyanakkor nincs joga, hogy a visszatérítés felső határának az engedélykérelemben szereplő összegeket szabja, különösen akkor, ha e kérelem hangsúlyozta az adatok előzetes, becsült jellegét. Amennyiben — bizonyos okok miatt — év közben változik az egyes termelői szervezeteknek nyújtott nemzeti támogatási összeg, a részleges közösségi visszatérítés ezen ténylegesen kifizetett összeg után jár, feltéve, hogy teljesülnek a vonatkozó uniós jogi feltételek.

IV. A Törvényszék 2013. november 28-i ítélete — Vitaminaqua kontra OHIM — Energy Brands (vitaminaqua) (T-410/12. sz. ügy)¹⁷

1. A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2. A Törvényszék a Vitaminaqua Ltd-t kötelezi a költségek viselésére.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.I.10.090/2013/6.

Az Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt munkajogutódlás nem valósul meg, ha a tevékenység átszervezését követően is a megbízó biztosítja a szükséges infrastruktúrát, és a munkavállalók továbbfoglalkoztatása sem történt meg.

A munkáltató 2009. október 31-ével a titkársági feladatokat kiszervezte, az e teendőket ellátó munkavállalók munkaviszonyát egyidejűleg megszüntette, e tevékenység ellátását szolgáltatásként egy másik jogi személytől, az M. Zrt.-től rendelte meg.

A munkáltató gazdálkodási körébe tartozó -így a bíróság által felül nem bírálható -célszerűségi döntés az, hogy egyes feladatokat milyen módon látta el. A választott módon történő feladatellátás alapján volt az vizsgálendő, hogy megállapítható-e a munkáltató személyében bekövetkezett jogutódlás.

A munkáltató és az M. Zrt. megállapodása nem rendelkezett a titkársági feladatokat ellátó munkavállalók M. Zrt.-nél történő továbbfoglalkoztatásáról, vagyis a jogutód munkáltatóvá válásáról.”

Az Mt. 85/A. §-ában harmonizált, a Tanács 2001/3/EK irányelve alapján kialakult európai bírósági joggyakorlat szerint a munkáltató személyében bekövetkező változás megvalósulásának feltétele az identitását megőrző gazdasági egység átruházása a jogelődről a jogutódra. A jogutódlás bekövetkezik már az erőforrások átruházásával, és a jogutódlás jogkövetkezményei nem köthetők a munkavállalók továbbfoglalkoztatásához. Az akkor valósul meg ugyanis, ha a gazdasági egység a jogutódlást követően megőrzi identitását. Ennek megítélése azonban az Európai Unió Bíróságának gyakorlata által meghatározott kritériumok alapján történhet [C-24/85. Spijkers ügyben hozott ítélet]. E körben a

¹⁷ A keresetet l.: Hírlevél III. évf. 12. sz., Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, V. sorszám alatt.

lényeges körülmények közé tartozik az ingó és ingatlan vagyontárgyak átadása, átvétele; az immateriális javak (jogok) átruházása; a személyzet jelentős részének továbbfoglalkoztatása; az érintett gazdasági egység által a jogutódlás előtt és azt követően folytatott tevékenységek hasonlósága; az átadást megelőző tevékenység folytatása, illetve a folytatás lehetőségének fennmaradása; a gazdasági egységhez kapcsolódó ügyfélkörhöz fűződő kapcsolatok átvétele.

Az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata alapján azonban önmagában e kritériumok fennállása nem alapozza meg a munkajogi jogutódlás bekövetkezését. Legújabb eseti döntései szerint az átadott tevékenység jellege befolyásolhatja az egyes kritériumok súlyát az értékelés során. Ugyanis az egyes szolgáltató tevékenységeket eltérően ítél meg attól függően, hogy az adott gazdasági tevékenység folytatása alapvetően emberi erőforráson alapul-e, vagy eszközfüggő tevékenység-formáról van szó [C-13/95. Süzen, C-229/96. és C-74/97. Hernández Vidal és mások, C-172/99. Oy Liikenne, C-340/01. Abler, C-51/00 Temco ügyekben hozott döntések]. Az Európai Unió Bíróságának gyakorlata szerint azon gazdasági egység, melyben folytatott szolgáltató tevékenység kifejtéséhez nincs szükség jelentős eszközállományra, a munkavállalók jelentős részének átruházásával megőrizheti identitását [C-13/95. Süzen, C-229/96. és C-74/97. Hernández Vidal és mások]. Az alapvetően eszközfüggő tevékenységek esetén pedig az eszközök átvétele nélkül a munkajogi jogutódlás nem valósulhat meg [C-172/99. Oy Liikenne, C-340/01. Obler ügy].

A perbeli esetben a felek megállapodása szerint az M. Zrt. mint megbízott adja a feladat teljesítéséhez a szakembergárdát, a szellemi erőforrásokat, míg a szükséges infrastruktúrát a munkáltató mint megbízó biztosítja. Nem történt meg tehát az immateriális javak átruházása, de a személyzet továbbfoglalkoztatása sem. Így a munkáltató által végzett tevékenység és az M. Zrt. által átvett tevékenységek közötti kapcsolatot megteremtő egyetlen tényezőnek, az érintett tevékenység tárgya, vagyis a titkársági feladat minősül. Önmagában az a körülmény azonban, hogy a gyakorolt tevékenység hasonló vagy azonos, nem teszi lehetővé a gazdasági egység indentitása megőrzésének megállapítását. Egy egységet ugyanis nem lehet pusztán azzal a tevékenységgel azonosítani, amellyel megbízták. Nem őrizhető meg egy alapvetően munkaerőn alapuló gazdasági egység identitása, ha a személyzet lényeges részét nem veszi át az állítólagos átvevő [C-463/09. Clece S.A. ügyben hozott ítélet].

A fentiek alapján a másodfokú bíróság a jogszabályok helyes értelmezésével állapította meg, hogy a titkársági feladatok jelen ügyben történő átszervezése nem valósította meg az Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt munkajogi jogutódlást, hanem alperesnél ezen tevékenység és a munkavállaló munkakörének megszűnését eredményezte, így az Mt. 89. § (3) bekezdés alapján jogszerű indokát képezhetette a munkáltató felmondásának.

Mfv.I.10.548/2013/3.

Kormánytisztviselői jogviszony indokolás nélküli megszüntetése esetén az Európai Unió jogának megsértésére és az Alkotmánybíróság határozataira történő felülvizsgálati hivatkozások nem vizsgálhatóak, ha azok a másodfokú eljárásban nem voltak fellebbezés hiányában értékelve.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.VI.35.776/2012/4.

Az általános forgalmi adó nem vonható le, ha a számlában szereplő gazdasági esemény nem valós.

Az áfa levonási jog tartalmi feltételeire vonatkozó szabályokat a 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és az Áfa tv. 120.§-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke és az Áfa tv. 127.§-a határozzák meg. Ebben a körben figyelembe veendő a számvitelről

szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.)15.§ (3) bekezdésében, 165.§-ában és 166.§-ában írtak.

A jogerős ítélet 2012. szeptember 13-án kelt. Az Európai Unió Bírósága 2012. június 21. napján hozta meg a C-80/11 és C-142/11 egyesített ügyekben hozott ítéletét. (Mahagében-Dávid ügy) 2012. szeptember 6-án kelt a Tóth ügyben hozott ítélet.

A Kúria a fenti két európai bírósági ítéletre figyelemmel is értékelte a hatósági határozatban foglaltakat és megállapította, hogy az abban írtak nem ellentétesek az Európai Unió Bíróságának álláspontjával. Kiemelendő, hogy a Mahagében-Dávid ügy ítéletének indoklása 50. pontjában kifejtésre került, nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. Ugyanezen ítélet indoklása 59. pontja szerint az adóhatóságnak kell bizonyítania azokat az objektív körülményeket, melyek alapján az adólevonási jogot megtagadja.

A Tóth-ügyben hozott ítélet indoklásának 53. pontja értelmében a levonási jog akkor utasítható el, ha az adóhatóság objektív körülmények alapján megállapítja, hogy a számla címzettje tudta vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt.

Az elsőfokú bíróság a perben lefolytatott bizonyítás eredményeit is figyelembe véve jogszerűen állapította meg egyrészt, hogy a pénzügyi modellek és az információs memorandumok elkészültek, másrészt a Kft. 1. és a Kft. 2. nem végzett tényleges üzletviteli tanácsadást az adózó részére, a munkák ténylegesen a társaságokkal jogviszonyban nem álló személyek végezték el. Az adózó tudott arról, hogy a számlakibocsátók nem rendelkeznek a szolgáltatások elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, ezt bizonyítja az adózó ügyvezetőjének, a Kft. 1. ügyvezetőjének, valamint a Kft. 2. ügyvezetőjének előadása.

Az adózónak tudnia kellett volna, hogy a levonás jogának megalapozására felhozott ügylettel adókijátszásban vesz részt.

A Kúria osztja a törvényszék azon álláspontját is, hogy a Kft. 3. által kiállított számlán szereplő gazdasági esemény nem valósult meg, így a bizonylat hiteltelennek tekintendő. A számla kibocsátásának alapjául szolgáló szerződés fogyasztói villamos energia értékesítési szerződések kötésében való együttműködésre vonatkozik, a kapcsolódó teljesítési igazoláson aláírás nem szerepel. Nincs olyan irat, mely bizonyítaná a megbízási szerződésben szereplő szolgáltatás teljesítését. A Kft. 3. ügyvezetője által az adózó ügyvezetője felé átadott állítólagos információ nem kapcsolható a szerződéshez. Gazdasági esemény hiányában a számlában szereplő általános forgalmi adó levonása jogszerűtlen.

Kfv.VI.35.800/2012/8.

Az áfa nem vonható le, ha a számlában szereplő gazdasági esemény nem a számla szerint valósult meg.

2007-ben az áfa levonási jog tartalmi feltételeire vonatkozó szabályokat a 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és az Áfa tv. 32.§.-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke, és az Áfa tv. 35.§- a határozzák meg. Ebben a körben figyelembe veendő az Sztv. 15.§ (3) bekezdésében, 165.§-ában és 166.§-ában írtak.

A jogerős ítélet 2012. szeptember 13-án, a Mahagében-Dávid ügy ítélete 2012. június 21-én, míg a Tóth-ügy ítélete 2012. szeptember 6-án kelt. A törvényszék döntése meghozatalakor figyelembe vette a magyar ügyekben hozott európai bírósági ítéletekbe foglaltakat.

A Kúria megállapította, hogy az alperesi határozat és a jogerős ítélet következtetései nem ellentétesek az Európai Unió Bíróságának álláspontjával. Külön kiemelendő, hogy a Mahagében-Dávid ügy ítéletének indoklása 50. pontjában kifejtésre került: nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében,

hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. Ugyanezen ítélet indokolása 59. pontja szerint az adóhatóságnak kell bizonyítania azokat az objektív körülményeket, melyek alapján az adólevonási jogot megtagadja. A Tóth-ügyben hozott ítélet indoklásának 53. pontja értelmében a levonási jog akkor utasítható el, ha az adóhatóság objektív körülmények alapján megállapítja, hogy a számla címzettje tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonás jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó, vagy szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt.

Az ügyben eljáró adóhatóságok a tényállás-tisztázási kötelezettségüknek eleget tettek, bizonyították azon objektív körülményeket, melyekre figyelemmel a felperes adólevonási jogával a perbeli számlák tekintetében nem élhetett.

Az adóhatóság és a bíróság elemezte a szerződéses láncolatot, a személyi összefonódásokat, a nyilatkozatot tevő személyek előadásainak ellentmondásait és ezekből jogszerűen vonták le azt a következtetést, hogy a felperest a három számla tekintetében adólevonási jog nem illeti meg, mivel a számlákban szereplő gazdasági események a számlák szerinti tartalommal nem valósultak meg, és az adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyította, hogy a felperes tudta vagy tudnia kellett volna az adókijátszásban való részvételét. A számlázási láncolat célja jogtalan adóelőny megszerzése volt, melyet alátámaszt az is, hogy a Kft. 1. a felperes felé kibocsátott számlákat érintően bevallási és befizetési kötelezettségének nem tett eleget, valamint a láncban első helyen szereplő Kft. 2. alkalmazottainak munkavégzésével kívánta a felperes bizonyítani a gazdasági esemény megvalósulását.

Kfv.VI.35.816/2012/4.

A számlabefogadó adólevonási joga csak akkor tagadható meg, ha az adóhatóság objektív alapú bizonyítékkal támasztja alá, hogy a számlabefogadó tudta vagy tudnia kellett volna, hogy adókijátszásban vesz részt.

2007-ben az áfa levonási jog tartalmi feltételeire vonatkozó szabályokat a 2006/112/ EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és az Áfa tv. 1. 32.§-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke, és az Áfa tv. 1. 35.§-a határozták meg. 2008-ban az Irányelv fenti cikkei mellett az Áfa tv. 2. 120.§-a és 127.§-a az irányadó. Ebben a körben figyelembe veendő az Sztv. 15.§ (3) bekezdésében, 165.§-ában és 166.§-ában írtak.

A perbeli jogvita elbírálásánál nem hagyhatók figyelmen kívül az Európai Unió Bírósága előtt a magyar ügyekben született ítéletek előírásai (a Mahagében-Dávid ügy mellett a C-324/11. számú ügy). Egyértelműen rögzíthető, hogy a kialakult magyar adóhatósági és korábbi bírósági gyakorlat valamint az Európai Unió Bíróságának ítélkezése az általános forgalmi adólevonási jog körében eltérő felfogást mutat.

A magyar ügyekben hozott ítéletekre alapítottnak a Kúria egységes gyakorlatot [Kfv.I.35.611/2012/4., Kfv.I.35.637/2011/7., Kfv.I.35.677/2011/7.] alakított ki, melyet jelen ügyben eljáró tanács is oszt .

A Legfelsőbb Bíróság a C-324/11. számú ügyben (Tóth-ügy) az előzetes döntéshozatali eljárást éppen azért kezdeményezte, mert a kialakult adójogi gyakorlat olyan felelősségi rendszert állított fel a levonási jog gyakorlásánál, amely egyes, a számlakibocsátónál feltárt hiányosságokat a számlabefogadó hátrányára értékelt. A számlabefogadót olyan, az érdekeltségi körén kívül eső okok miatt érthette hátrány, amelyek esetében nem tisztázódott, hogy azok ellenőrzését el lehetett-e tőle várni. Már a magyar ügyek elbírálását megelőző bírósági gyakorlat is kimondta, hogy az olyan adóhatósági gyakorlat, ami az adólevonáshoz elvárt kellő körültekintés keretében ténylegesen objektív felelősséget hárít a vevőre az értékesítési lánc korábbi szakaszaiban történt szabályszegésekért nem tekinthető arányosnak vagy ésszerűen elvárhatónak. Az ilyen fajta objektív felelősség indokolatlanul mentesíti az adóhatóságot annak bizonyításától, hogy a vevő tudott vagy tudhatott a számlakibocsátónál fellelhető hozzáadottérték-adó kijátszásáról és ez az ismeret részéről elősegíti az adókijátszás megvalósulását. (Kittel-ügyben hozott ítélet 56-57. pontja)

Az uniós ítéletek és az alperesi határozat összevetése alapján megállapítható, hogy az alperesi határozat indokolása nem áll összhangban az Európai Unió Bíróságának ítéleti indoklásában foglaltakkal.

Az Európai Unió Bírósága a Tóth-ügyben is hangsúlyozta, hogy a gazdasági szereplők áfalevonási joga csak kivételes esetekben korlátozható. Egyértelművé tette, hogy mely körülmények vizsgálata mentén kell állást foglalni az adólevonási jog gyakorlásának jogszerűsége tárgyában.

Minden ügyletet önállóan kell vizsgálni és nem bármilyen szabálytalanság, hanem kizárólag a hozzáadottérték-adó kijátszására irányuló tevékenységben való részvétel eredményezheti az adólevonási jog elvesztését. Az Európai Unió Bírósága szigorú követelményt állít a levonási jog gyakorlásának megtagadásához, az adóhatóság bizonyítási kötelezettségévé teszi a számlabefogadó család magatartásának bizonyítását.

Ugyanakkor nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden részéről elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. (Mahagében-Dávid ügy ítéletének 54. pontja)

A Tóth-ügyben az Európai Unió Bírósága kifejtette, a Irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az a tény, miszerint az adóalany nem ellenőrizte, hogy a munkavégzés helyén dolgozó munkavállalók a számlakibocsátóval jogviszonyban állnak-e, illetve, e számlakibocsátó bejelentette-e ezen munkavállalókat, nem tekinthető olyan objektív körülménynek, amely miatt a számlabefogadó tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy hozzáadottérték-adó kijátszására irányuló ügyletben vett részt, ha e címzettnek nem volt tudomása az említett számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülményről. (45.pont) Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója nem jelentette be az általa foglalkoztatott munkavállalókat. (39.pont)

Az elsőfokú hatóság határozatában rögzítette, hogy az adózó nem járt el körültekintően, mert nem ellenőrizte a számlakibocsátó működését. Amennyiben a számlabefogadó nem informálódik az alvállalkozóról, illetve az általa munkát végző személyekről és emiatt hátrány éri, úgy nem jár el körültekintően, mivel belenyugszik abba, hogy esetleg nem legális úton valósul meg a gazdasági esemény. A hatóság határozatának 13. oldalán olyan objektív körülménynek minősítette az ellenőrzési lehetőség felperes általi elmulasztását, mely alapján az adózó tudta vagy tudnia kellett volna azt, hogy áfa kijátszást megvalósító ügyletben vesz részt.

A fenti adóhatósági és azt elfogadó törvényszéki álláspont ellentétes a Tóth-ügyben is megjelenített uniós gyakorlattal, ezért az adóhatósági határozatok és az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő.

Kfv.VII.35.818/2012/7.

Az általános forgalmi adó levonásának egyik feltétele, hogy a számlában szereplő gazdasági esemény a számla szerinti tartalommal és a felek között megvalósuljon.

Kfv.I.35.831/2012/4.

Az áfa levonási jog vizsgálata során a "tudta, vagy tudhatta" kritériumok csak valós gazdasági esemény esetén vizsgálhatók.

Az Európai Unió Bíróságnak a Hatos és a HÉA-irányelveken nyugvó ítéleteiben megfogalmazottak alkalmazásához alapvető különbséget kell tenni aközött, hogy a levonási joggal érintett gazdasági esemény nem valósult meg, vagy az alperes értékeli akként, hogy nem valósult meg, és ezt a számla kibocsátó oldalán kimutatható, a teljesítés ellen ható hibákkal kívánja igazolni. Ha a felek között nincs gazdasági esemény, akkor az Unió Bíróságának ítéleteiben kifejtettek egyáltalán nem alkalmazhatók. Erre csak akkor kerülhet sor, ha a felek között megállapítható a gazdasági esemény, de a teljesítésnek a számlakibocsátó oldalán olyan hibái vannak, amelyre a számla befogadójának semmiféle ráhatása nincs.

A „tudta, vagy tudhatta” kritériumok csak valós gazdasági esemény esetén vizsgálhatók. Ha az adóhatóság bizonyítja, hogy a szerződés fiktív, a felek között nem történt gazdasági esemény, akkor fel sem merülhet az adóalany tudattartalmának vizsgálata, mert nem a számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülményről van szó.

Kfv.IV. 35.100/2013/6.

Az egységes területalapú támogatásoknál (SAPS) a blokk szintjén jelentkező túligénylés esetében az egyedi támogatási kérelmeket a blokkon belüli támogatható területek mindegyikének arányos csökkentésével kell elbírálni.

A Kúriának a felülvizsgálati kérelem alapján elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Törvényszék a perben alkalmazandó jogszabályok helyes értelmezése alapján vizsgálta-e felül a hatóság határozatának jogszerűségét.

I. Előjáróban tisztázni kellett annak a fogalomkörnek a tartalmát, amely az ügyben relevanciával bírt.

A 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 1. § 5. pontja a fizikai blokk fogalmát a MePAR rendszer jogszabályi hátterét képező 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet 1. § a) pontjára vezeti vissza. E szerint fizikai blokknak a földfelszínnek az e jogszabály rendelkezései alapján lehatárolt része tekinthető. A 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet szerinti referenciaterület [34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 1. § 13. pont] a támogatható terület, valamint az egybeművelt tábla. A támogatható terület fogalmát szintén a 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet definiálja az 1. § g) pontjában. Eszerint támogatható terület alatt a fizikai blokkon belül lehatárolt összefüggő terület értendő.

Mindebből az a következtetés adódik, hogy a referenciaterület, amely a 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet szerinti toleranciával számolt referenciaterület alapját képezi, a blokkazonosítóval megjelölt fizikai blokkon belül nyilvántartott támogatható, tehát tényszerűen hasznosított földterületek összessége, amelyek egy vagy több személy tulajdonában/használatában állnak.

II. A perbeli esetben az egy fizikai blokkon belül elterülő, támogatható területek több tulajdonos osztatlan közös tulajdonát képezik.

A 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. §-a az egységes kérelmek ellenőrzése során, az egész fizikai blokk vonatkozásában megállapított túligénylés esetére rendezi a hatóság hatósági eljárásának szabályait.

A 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. § (2) bekezdése definiálja a túligénylés fogalmát. A túligénylés akkor áll elő, ha az adott referenciaterületre benyújtott támogatási kérelmekben szereplő igénylések által lefedett terület összesen nagyobb, mint a referenciaterület mérete (...). Másképpen megfogalmazva: amennyiben a blokkon belül a támogatható területek együttes nagyságát meghaladják a támogatási kérelmekben megjelölt igényelt területméretek együttesen, úgy a hatóság - a 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. § (3)-(5) bekezdései alapján, a túligénylés mértékéhez igazítottan - bírálja el az egyedi kérelmeket.

Elsőként tehát a hatóságnak a 1122/2009/EK rendelet 34. cikk (1) bekezdése alapján meg kell állapítania a referenciaterület toleranciával számolt területét, amelyet az 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. § (2) bekezdés a) pontja toleranciával számolt referencia területként (a továbbiakban: TRT) nevez és egyben viszonyítási adatként használ a továbbiakban.

Amennyiben ugyanis a blokk egészét érintően a túligénylés

- nem haladja meg a TRT-t, akkor (...) a túligénylés arányában a referenciaterület mértékéig csökkenti a referenciaterületen belüli támogatási igénylésekben megjelölt területeket;
- meghaladja a TRT-t, úgy a hatóság végzésben felszólítja az érintett ügyfeleket a kérelmekben megadott adatok valóságnak megfelelő helyesbítésére.

A 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet helyes értelmezéséből tehát az következik, hogy az olyan esetekben mint a perbeli az adott blokk támogatható területeire érkező kérelmeket a hatóságnak értelemszerűen

gazdálkodónként kell elbírálnia, de a túligénylés 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. §-a szerinti esetben egymáshoz viszonyítottan és arányosan.

A túligénylés egyszerűbb, a 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. § (3) bekezdés a) pontja szerinti esetben a túligénylés arányában minden támogatási kérelmet érintően csökkenti a támogatás összegszerűségének alapjául szolgáló támogatható területméreteket. Az arányos csökkentésnél természetesen nem hagyhatja figyelmen kívül azt sem, hogy a gazdák között milyenek a kialakult földhasználati viszonyok.

A túligénylés másik esetében [34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. § (3) bekezdés b) pont] adategyeztetést kell lefolytatnia. Az adategyeztetésre végzéssel kerül sor, amelyben azonosíthatónak kell lennie az ügyfélnek és az igényelt tábla adatainak.

Amennyiben a túligénylés az adategyeztetést követően is fennáll [34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14. § (5) bekezdés], úgy

- a TRT-t meg nem haladó túligénylés esetén a hatóság a túligénylés arányában, a referenciaterület mértékéig csökkenti az egyes kérelmezett területek mértékét;
- a TRT-t meghaladó túligénylés esetén pedig köteles az egész referenciaterületet érintően helyszíni ellenőrzés útján tisztázni a tényállást.

Az utóbbi esetben a hatóság a helyszíni ellenőrzési kötelezettségétől akkor szabadul, ha az ügyfél a fentiek szerinti, adategyeztetésre felhívó végzésnek határidőben nem tesz eleget. Ilyenkor a hatóság az ügyfél támogatási kérelmét a túligénylésben érintett terület túligénylésnek megfelelő (arányos) mértékű csökkentésével bírálja el [14. § (6) bekezdés második fordulat]. Mindez tehát nem jelenti azt, hogy a hatóság az arányosítás fentiek szerinti kötelezettségétől is szabadulna:

- a hatóságot továbbra is terheli a tényállás feltárásának kötelezettsége, azaz annak megállapítása, hogy az adott blokkon belül milyenek a tulajdonosi, avagy a használati viszonyok, az egyes kérelmek esetében milyen méretű a támogatható terület nagysága;
- a blokk egésze esetében megállapítható-e túligénylés és ha igen, akkor az milyen arányú; az adott blokkon belül hogyan érinti az egyes támogatás iránti kérelmeket;
- végül pedig milyen számítási mód alapján vonta meg a hatóság a túligénylés jogkövetkezményeit a felperes esetében (a referenciaterület és a TRT számításának alapadatai és a számítás módja).

A Törvényszék ítéletében tisztázatlan az érintett blokk osztatlan közös tulajdonának és a kialakult használati viszonyainak megítélése, nem követhető az sem, hogy az 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet alkalmazandó rendelkezéseinek milyen értelmezésével jutott a Törvényszék arra a következtetésre, hogy a felperes által igényelt földterületből csupán 0,81 ha volt elfogadható. Nem követhető a 1122/2009/EK rendelet TRT számítására vonatkozó rendelkezésének, valamint a szankció kiszabására vonatkozó 58. cikk értelmezése sem. Ezekre a kérdésekre alapozta keresetét a felperes, amelyekre a Törvényszék ítélete nem tért ki.

Nem kétséges, hogy a Törvényszék ítélete a Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében megalapozatlan. Ugyanakkor az sem kétséges, hogy a hiányzó tényfeltárás olyan eljárás lefolytatását, bizonyítás felvételét és számítások elvégzését igényli, amely a hatóságot terhelte volna a közigazgatási eljárásban, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján, alkalmazva a Pp. 339. § (1) bekezdését, a jogszabálysértő közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóság első fokú hatóságát új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezte.

A megismételt eljárásban a hatóság részletesen köteles feltárni a kérdéses blokk tulajdonosi, használati viszonyait, referenciaterület tényeit, adatait, meghatározni a TRT-t, kitérni az esetleges túligénylés mértékére, és az 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet túligényléshez igazított, a fentiekben értelmezett jogkövetkezményeit -arányosítás mellett - alkalmazni. Ennek eredményeként kerül a hatóság abba a helyzetbe, hogy érdemben és jogszerűen tudja elbírálni a felperes támogatási kérelmét. Minderről pedig határozata indokolásában követhető módon kell számot adnia.

Kfv.IV.35.107/2013/6.

Amennyiben a felperes az agrár-környezetgazdálkodási támogatás iránti kifizetési kérelmet akként tölti ki és nyújtja be, mintha az terület-azonosítási kérelem lenne, az erre alapozott támogatáscsökkentés nem jogszerűtlen.

A Kúria a Kfv.IV.35.402/2012.számú ítéletében rámutatott, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése szerinti jogszabálysértés fogalma alá tartozik az is, ha a fél kizárólag a közvetlenül alkalmazandó európai jogi normákba ütközés miatt, illetve e normák értelmezéséhez kapcsolódóan terjeszt elő felülvizsgálati kérelmet.

A felperes álláspontja szerint ügyében a 796/2004/EK bizottsági rendelet 68. cikk (1) bekezdése alkalmazásának lett volna helye. E szerint: *Az I. fejezetben előírt támogatáscsökkentéseket és kizárásokat nem kell alkalmazni, ha a mezőgazdasági termelő tényszerűen pontos információt nyújtott be, vagy másképpen bizonyítja, hogy nem vétkes.*

A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem hagyta figyelmen kívül a 796/2004/EK bizottsági rendelet 68. cikk (1) bekezdését.

A tényszerűen pontos információ körében a jogerős ítélet felhívta a 796/2004/EK bizottsági rendelet 12. cikk d) pontját, amely kellő részletességgel meghatározza, hogy a támogatási jogosultság megállapításához a kérelemnek minden információt pontosan meg kell határozni. Ez jelen ügyben a felperes által sem vitatottan nem történt meg, mivel állítása szerint a területazonosítási kérelem szerint töltötte ki a kifizetési kérelmet.

A jogerős ítélet foglalkozott a 796/2004/EK bizottsági rendelet 68. cikk (1) bekezdés második fordulatával is, a mezőgazdasági termelő vétkességével. E körben megállapította, hogy a téves adatok megjelölésében a felperest legalább gondatlanság terheli.

A Kúria úgy ítélte meg, hogy a jogerős ítélet nem hagyta figyelmen kívül a 796/2004/EK bizottsági rendelet 68. cikk (1) bekezdését, azt megfelelően alkalmazta, az abban foglaltakat megfelelően mérlegelte az adott ügyre.

Kfv.IV.35.120/2013/4.

A 2009-ben benyújtott egységes területalapú támogatás (SAPS) setében a kérelmező a kérelem jogsértésének jogkövetkezmenyei alól akkor mentesül, ha a kérelmét olyan időben helyesbítette, amikor a hatóság még nem volt birtokában a jogsértés tényének.

A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az 796/2004/EK rendelet 68. cikk jogosulatlan támogatás jogkövetkezmenyei alól mentesítő szabályai a perbeli esetben alkalmazhatóak-e.

Az 796/2004/EK rendelet a SAPS támogatások esetében a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 13. (2) bekezdése, valamint a 37/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 8. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó a perbeli esetben.

A fenti rendeletekben visszahivatkozott 796/2004/EK rendelet 68. cikke azokat a kivételeket szabályozza, amikor az ügyfél mentesül a támogatáscsökkentés és kizárás mint lehetséges jogkövetkezmeny alkalmazása alól. Az (1) bekezdés értelmében az I. fejezetben előírt támogatáscsökkentéseket és kizárásokat nem kell alkalmazni, ha a mezőgazdasági termelő tényszerűen pontos információt nyújtott be, vagy másképpen bizonyítja, hogy nem vétkes.”A (2) bekezdés szerint az I. fejezetben előírt támogatáscsökkentéseket és kizárásokat nem kell alkalmazni a támogatási kérelem azon részeivel kapcsolatban, amelyekre vonatkozóan a mezőgazdasági termelő írásban értesíti az illetékes hatóságot arról, hogy a támogatási kérelem nem helytálló, illetve a benyújtása óta helytelenné vált, ha a mezőgazdasági termelőt még nem értesítették az illetékes hatóság helyszíni ellenőrzés elvégzésére irányuló szándékáról, és az illetékes hatóság még nem értesítette a mezőgazdasági termelőt a kérelemben található bármiféle szabálytalanságról.

Az első albekezdésben említett, a mezőgazdasági termelő által szolgáltatott információ a támogatás iránti kérelemnek a tényleges helyzethez igazodó kiigazítását eredményezi.”

A Kúria (korábban a Legfelsőbb Bíróság) több összefüggésben is alkalmazta eddig mezőgazdasági támogatási ügyek kapcsán folytatott gyakorlatában az uniós jog kimentő`rendelkezéseit (lásd például: a 2010. június 7-én meghozott Kfv.IV.39.062/2009/4. számú ítéletet). Főszabályként olyan esetekben látott lehetőséget a mezőgazdasági termelőre nézve hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesítő szabályok alkalmazására, amikor a jogsértő helyzet a mezőgazdasági termelő vétkességétől függetlenül állt elő, adott esetben abban az alperesi közrehatás is felismerhető volt.

Állattartási támogatási ügyben az egyezően rendelkező (és a perben alkalmazandó 796/2004/EK rendeletet hatályon kívül helyező) 1122/2009/EK rendelet 73. cikkével összefüggésben a Kúria megállapította, hogy [a] mentesülést garantáló uniós rendeleti szabály az adatbejelentésen nyugvó jogszerűséghez képest a tényekhez kötött jogszerűséget védi a közigazgatási jogban idegen, vétkességen alapuló felelősség alóli kimentést biztosító szabállyal.”

A Kúria eddigi gyakorlatából megállapíthatóan -jogszabály eltérő rendelkezései hiányában - az 796/2004/EK rendelet 68. cikkének helyes értelmezése esetén a gazdálkodó akkor mentesül a hátrányos jogkövetkezmények alól,

- ha a támogatási kérelme tényszerű adatokra támaszkodik,
- avagy lévén hogy felelőssége a jogsértésért nem objektív, hanem vétkességi alapú, egyéb módon bizonyítja a jogsértésben való vétlenségét,
- illetve akkor is, ha a kérelmét még a jogsértés hatóság általi megállapítását megelőzően (a helyszíni szemle lefolytatását, az adategyeztetést megelőzően) helyesbíti, azaz a jogsértést kiküszöböli.

A kifejtettek alapján a Törvényszék helyes tényállás megállapítása és a jogszabályok helyes értelmezése mellett jutott arra a következtetésre, hogy az ügyfél a vitatott blokkok tekintetében csupán az adategyeztetésre felszólító végzés kézbesítését követően, tehát olyan időben igazította támogatás iránti kérelmét a tényszerű adatokhoz, amikor a hatóság a jogsértést már megállapította. Az adategyeztetésre történő felhívás ugyanis a közigazgatási eljárás részeként, az ügyfél kérelmében foglaltak valóságának ellenőrzése kapcsán merült fel. Függetlenül tehát attól, hogy az ügyfélnek nem volt tudomása a helyszíni ellenőrzés lefolytatásáról, tényszerűen nem volt vitatható, hogy az ügyfél olyan területek után is igényelt támogatást, amelyeket nem hasznosított, és ezt a jogsértést önként nem, csak azután korrigálta, amikor a hatóság adategyeztetésre szólította fel.

Kfv.V.35.150/2013/8.

Az adómentes Közösségen belüli termékértékesítés feltételeinek fennállását az adózónak kell igazolni.

Az adómentes közösségen belüli értékesítésnek az uniós és nemzeti szabályozás értelmében is feltétele, hogy a termékkel való tulajdonosként történő rendelkezési jog átszálljon a vevőre, és az értékesítő igazolja, hogy a terméket feladták vagy elszállították egy másik tagállamba, és a termék e feladás vagy szállítás során ténylegesen elhagyta a termékértékesítés helye szerinti tagállam területét (C-409/04.). Az adómentességet igazolása tehát a közigazgatási és a peres eljárás során is az adózót terhelte az új Áfa tv. 89.§ (1) bekezdése, az Art. 99. (2) bekezdése, a Pp. 164.§ (1) bekezdése és az általa hivatkozott irányelvi rendelkezések értelmében is, de e kötelezettségének nem tett eleget. A határozatok részletesen ismertetik azokat a bizonyítékokat (pl: hiteltelen, hamis adatokat tartalmazó CMR-ek, szállítólevelek és egyéb bizonylatok, a ciprusi adóhatóság tájékoztatása.stb.), amelyek minden kétséget kizáróan alátámasztják azt az adóhatósági megállapítást, mely szerint a termékek nem hagyták el Magyarország területét, tehát nem történt Közösségen belüli termékértékesítés. Az adóhatóság helyesen állapította meg azt is, hogy az adózó nem tett meg minden lehetséges ésszerű intézkedést annak érdekében, hogy az általa bonyolított termékértékesítés ne vezessen adókijátszáshoz.

Az adóhatóság a beszerzések tekintetében is teljesítette tényállás tisztázási kötelezettségét, és objektív körülmények alapján bizonyította, hogy az adózó a T. Kft által kiállított számlák alapján annak

ellenére gyakorolta az adólevonási jogát, hogy tudott e bizonylatok fiktív voltáról, azaz arról, hogy a valóságban a gazdasági események nem a számlák szerinti módon és nem a számlák szerinti felek között mentek végbe. Jelen ügyben tehát nem más adózók által elkövetett, az adózótól független adókijátszásban való részvételt állapítottak meg megalapozottan a határozatok, ezért téves a kellően körültekintő magatartásra vonatkozó adózói előadás.

Kfv.V.35.152/2013/8.

Nem állapítható meg az adómentes Közösségen belüli termékértékesítés, ha a termék belföldről nem került kiszállításra egy másik tagállamba.

Az adómentes közösségen belüli értékesítésnek az uniós és nemzeti szabályozás értelmében is feltétele, hogy a termékkel való tulajdonosként történő rendelkezési jog átszálljon a vevőre, és az értékesítő -jelen ügyben az adózó -igazolja, hogy a terméket feladták vagy elszállították egy másik tagállamba, és a termék e feladás vagy szállítás során ténylegesen elhagyta a termékértékesítés helye szerinti tagállam területét (C-409/04.számú ítélet 42.pontja, C-273/11. számú ítélet 31. pontja).

Az adómentesség igazolása tehát a közigazgatási és a peres eljárás során is az adózót terhelte az új Áfa tv. 89.§ (1) bekezdése, az Art. 99. (2) bekezdése, a Pp. 164.§ (1) bekezdése és az általa hivatkozott irányelvi rendelkezések értelmében is, de e kötelezettségének nem tett eleget. Nem igazolta, hogy a termékek belföldön kívülre, de a Közösség területére ténylegesen értékesítésre, kiszállításra kerültek volna. A határozatok részletesen ismertetik azokat a bizonyítékokat (pl: hiteltelen, hamis adatokat tartalmazó CMR-ek, szállítólevelek és egyéb bizonylatok, a T. Kft iratanyaga.stb.), amelyek minden kétséget kizáróan alátámasztják azt az adóhatósági megállapítást, mely szerint a termékek nem hagyták el Magyarország területét, a közösségen belüli értékesítéssel kapcsolatos számlázások, ügyletek színleltek, valótlan tartalmúak, fiktívek, és az adózó részese volt az adókijátszásnak. az adóhatóság határozata ezért megfelel az Art. 97.§-ában foglaltaknak, és az első fokú bíróság is jogosult volt az ügyletek valós tartalmának megállapítására (C-255/02.számú ítélet 81.pontja, C-273/11. számú ítélet 53.pontja).

Nem lehet a közösségi jog normáira csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkozni (C-255/02. számú ítélet 68.pontja). Az első fokú bíróság helytálló indokát adta annak, hogy miért nem fogadhatók el az adózó által előadottakat a kereset alátámasztására. Alaptalan a jogbiztonság elvének megsértésére történő adózói hivatkozás is, mivel az adózónál korábban csak iratellenőrzésre került sor, ami nem terjedt ki, és nem is terjedhetett ki a jelen ügyben vizsgált bevallásokra.

Kfv.I.35.181/2013/4.

Nem alapítható áfa levonási jog arra a készpénzfizetési számlára, ahol nem haladéktalanul történik a számla kibocsátása és az ellenérték megfizetése.

A levonási jog gyakorlásának alapjául szolgáló számviteli bizonylatok formai megfelelősége olyan objektív kritérium, amely az Európai Unió Bíróságának a Hatos és a HÉA irányelvekhez kapcsolódó ítéletei szerint is megelőzi a tartalmi (érdemi) megfelelőség vizsgálatát. Így az elsőfokú bíróság a tényállás feltárása során megfelelő jelentőséget tulajdonított az adózó készpénzfizetési számlák kiállítására, a gazdasági események teljesítésére és az ellenérték megfizetésére vonatkozó előadásainak.

Miként azt a Kúria Kfv.I.35.507/2011/3. ítélete már tartalmazza, az Áfa tv. 163.§ (2) bekezdés a) pontja következtében nem alapítható áfa levonási jog arra a készpénzfizetési számlára, ahol nem haladéktalanul történik meg a számla kibocsátása és az ellenérték megfizetése. A levonási joggal érintett készpénzfizetési számlák esetén a számlák kibocsátása és az ellenérték megfizetése elvált, és a számlák sem mindenkor a gazdasági eseménynek megfelelően kerültek kiállításra. Az elsőfokú bíróság ezeket a tényállási elemeket helytállóan ragadta meg, értékelte, megalapozott következtetést vont le.

Kfv.V.35.182/2013/8.

A gépjárművezetőnek rögzítenie kell a készenléteket, és ellenőrzéskor be kell mutatnia az erre vonatkozó igazolást.

Jelen ügyben a hatóságnak és az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a határozatokban helyesen megjelölt nemzeti és közösségi jogszabályokban előírt okmányokat kinek kellett bemutatni az ellenőrzés időpontjában. A 3821/85/EGK rendelet 15. cikk (7) bekezdése kógens módon meghatározza, hogy a gépjárművezetőnek milyen okmányokat kell magánál tartani az ellenőrzés időpontjában annak érdekében, hogy a vezetési és a pihenőidő betartása ellenőrizhető legyen. Ezek hiánya miatt --tekintettel arra, hogy az okmányok bemutatása a gépjárművezető kötelezettsége - a gépjárművezető terhére szabható ki a bírság a 156/2009. (VII. 29.) Kormányrendelet 5.§-a, 4.számú melléklet 13. sorszáma, és az 1988. évi I. törvény 20.§ (1) bekezdés d) pontja értelmében.

Kfv.I.35.237/2013/6.

A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a perben a felperest terheli az adóhatósági határozat jogszerűtlenségének bizonyítása, a valós gazdasági események igazolása.

Az adóhatóság a tényállást részletesen és tényszerűen feltárta, az adólevonás szempontjából releváns körülményeket okszerűen értékelte, amelyből helyes következtetést vont le, az adózót terhelő adóhiány megállapítása jogszerű. A Kúria úgy ítélte meg, hogy további bizonyítás lefolytatására nem volt szükség az Európai Bíróság tárgykörben született és az adózó által is idézett ítéletei (különösen: C-80/11. és C-142/11) figyelembe vétele mellett sem. Az Európai Unió Bíróságának ítéleti döntéséből kitűnik, hogy az ott irányadó tényállás szerint a gazdasági események ténylegesen megvalósultak, és csupán a számlakibocsátók jogellenes, szabályszerűtlen magatartása következtében tagadta meg az adóhatóság az áfalevonás jogát. Az Európai Unió Bíróságának érvelése szerint ezekért a szabálytalanságokért a számlabefogadó nem tehető felelőssé, és nem kötelezhető arra sem, hogy vizsgálja a számlakibocsátók jogszerű működését. Lényeges különbség tehát, hogy a gazdasági események ténylegesen a valóságban végbementek, míg ezzel szemben jelen esetben ezek tényleges megtörténte nem bizonyított.

Fiktívnek, azaz nem valós számlának az a számla minősül, amely valótlan adatokat tartalmaz az általa dokumentált gazdasági eseményre és/vagy az abban résztvevő felekre vonatkozóan. A fiktív számlák formailag megfelelnek a törvényi követelményeknek, azonban lényeges tartalmi hiányosságok állapíthatók meg. Az alakilag szabályos számla meg nem történt gazdasági eseményt kísérel meg valósággá igazolni. Ez a következetes számos legfelsőbb bírósági, kúria ítéletben kifejtett, a fiktív számla fogalmát meghatározó (Kfv.V.35.358/2009/5, Kfv.I.35.443/09/6., Kfv.I.35.023/11/5., Kfv.I.35.308/11/6.) álláspont alapján az adóhatóság jogszerűen járt el, amikor vizsgálta a számlákban rögzített gazdasági események valóságtartalmát.

Az adóhatóság vizsgálati módszerei és következtetései nem ütköznek az Európai Bíróság ítéleteinek elveivel. Az adóhatóság feltárta a kapcsolódási pontokat, az ellentmondásokat és a hiányosságokat a számlakibocsátóknál. Az adóhatóság utánajárt a számlakibocsátó cégek gazdasági tevékenységének, igazolta, hogy azok székhelyükön nem találhatóak, tényleges gazdasági tevékenység végzése részükről nem igazolt. Az adózó a beszállító cégekről bővebb információt nyújtani nem tudott, azokkal kapcsolatban nem állt, kizárólag egy személlyel tartott kapcsolatot, aki azonban a beszerző társaságokhoz nem köthető. Így az adózóra hárult annak bizonyítása, hogy a jogügyletek mégis a számlákban foglalt módon mentek végbe, ezt viszont az adózó eredményesen nem tudta megtenni. Helytállóan emelte ki az adóhatóság az adózónak a láncolatban elfoglalt szerepét, azt a körülményt, hogy az adózó semmilyen módon ebben a gazdasági tevékenységben nem vett részt. A termékértékesítésekben nem működött közre, azt helyette a számlázásban résztvevő gazdasági társaság képviselője intézte. Az adózó általa sem vitatottan nem ellenőrizte üzleti partnereinek eljárását, noha annak jogszerűségének kontrollálása alapkövetelmény a kellő körültekintés megítélése körében. Jelen tényállás alapján tehát nincs olyan törvényes jogcím, ami alapot adhatott az adózónak az áfa levonásához.

Ebből következően az adóhatóságnak a Közösségen belüli termékértékesítés vizsgálatát már el sem kellett végeznie, hiszen nem létező áru továbbértékesítése nem történhet meg. Így helyesen hivatkozott az adóhatóság arra, hogy jogszabálysértő módon róttá terhére a bíróság a külföldi jogsegély igénybevételének elmaradását.

Kfv.II.37.501/2013/5.

A fahamu hulladék átvétele és területen való szétszórása engedélyköteles hulladékkezelési tevékenység. Az engedéllyel nem rendelkező személy marasztalása jogszerű. Az egyesített perekben valamennyi keresetet el kell bírálni, ellenkező esetben sérül a Pp. 213.§ (1) bekezdése.

Kfv.II.37.697/2013/5.

A Pp. 215.§-ában előírt kereseti kérelemhez kötöttség elve a közigazgatási perben fokozottan érvényesül. A közigazgatási határozat jogsértő mivolta csak a kereseti kérelemben megjelölt vagy egyértelműen körülírt jogszabály alapján állapítható meg. A bíróság más jogi rendelkezésre ítéletében nem térhet át.

A jogalkotó az 2007. évi I. törvényben megteremti a családtagok fokozott védelmét, méghozzá úgy, hogy hatálya a magyar állampolgár nem magyar állampolgár családtagjaira is kiterjed, hiszen az Irányelv nem vonatkozik rájuk, és így az EGT-állampolgár családtagjával szemben hátrányba kerülnének (2007. évi I. törvény 1.§ (1) bekezdés da) pontja). Ugyanakkor értelemszerűen előírja, hogy a harmadik országbeli állampolgárnak családtagi minőségét kellően alá kell támasztania, ezért helyes volt az alperes azon állítása, hogy a bizonyítás a felperest terhelte.

Helyesen választotta meg a hatóság a felperesre vonatkozó jogszabályi rendelkezést is. Az EGT-állampolgár esetében tartózkodási jogosultság ugyanis nem a tartózkodási engedélyből fakad, hanem azt a közösségi jog biztosítja, míg a harmadik ország polgárait továbbra is a tartózkodási kártya jogosítja fel tartózkodásra. Ebből következően a hatóság helyesen, az 2007. évi I. törvény 2.§ bh) pontjából indult ki, ennek értelmében vizsgálta a 8.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt teljesülését, és helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem magyar állampolgár eltartottja, magyar állampolgár személyesen nem gondoskodik róla súlyos egészségügyi okból, bejelentett lakóhelye nem azonos a magyar állampolgár lakóhelyével, és nem él magyar állampolgárral egy éve egy háztartásban.

A Kúria megjegyezte, hogy a felperes kérelme is a családtagként történő elismerésre irányult, ennek ellenére az általa megjelölt élettárs nem tett az eltartására vonatkozó nyilatkozatot, együttélésük helyszínére nézve a felperes ellentmondó nyilatkozatot tett, illetve utóbb bejelentett közös lakhelyük használati jogát nem igazolta. A 113/2007. (V. 24.) Kormányrendelet 1.§ d) pontját és 27.§ (2) bekezdésének rendelkezéseit figyelembe véve az élettársi kapcsolat igazolásának része annak bizonyítása, hogy a felek legalább egy éve közös bejelentett lakóhelyen együtt élnek.

A felperes a fentiekben körülírt tényállás, illetőleg jogszabályi rendelkezések alapján hozott döntés felülvizsgálatát kérte keresetében. Miután a közigazgatási per csak jogszabálysértésre hivatkozással indítható, az elsőfokú bíróságnak a felperes hivatkozása alapján kellett volna felülvizsgálnia a jogerős határozatot. Az elsőfokú bíróság azonban a Pp. 215.§-ában előírtak, a kereseti kérelemhez való kötöttség ellenére, eltérve a kereseti kérelemtől, a vélelmezett jogsértést más jogszabályhelyre alapozta. Ítélete sem és annak indokolása sem alkalmas az alperesi határozat jogellenes voltának alátámasztására. Ezen túlmenően tévedett is az elsőfokú bíróság akkor, amikor a hatóságtól az 2007. évi I. törvény 2.§ bj) pontja alkalmazását kérte számon, mivel egyfelől a felperes nem hivatkozott arra, hogy regisztrált élettárs, másfelől a közjegyző előtt tett nyilatkozat ennek alátámasztására alkalmatlan. A fentiekre tekintettel a Kúria a regisztrált, illetőleg bejelentett élettárs fogalom vonatkozásában szintén nem foglalhatott állást.

Tévedett az elsőfokú bíróság L. M. jövedelme, a felperes szüleitől kapott egyszeri támogatás, illetőleg a felperes és L. M. kapcsolata, valamint lakhatásuk tekintetében tett szóbeli nyilatkozatok értékelésében. A Kúria rámutat arra, hogy bár a jegyzőkönyv valóban közokirat, az abban foglalt állítások valóságtartalmának alátámasztására nem alkalmas, csak azt bizonyítja, hogy a benne rögzített

nyilatkozatok akkor és azzal a tartalommal elhangzottak. A szóbeli nyilatkozat nem pótolja a 113/2007. (V. 24.) Kormányrendeletben előírt okirati bizonyítást, amely a felperes esetében mindvégig hiányos volt, különös tekintettel arra, hogy az élettársként megjelölt L. M. a felperes eltartásáról írásban soha nem nyilatkozott.

Az elsőfokú bíróság a közigazgatási per keretein túllépve az idegenrendészeti hatóság által vizsgált és mérlegelt tényeket és körülményeket annak hatáskörét mintegy elvonva felülmérlegelte.

Kfv.II.37.700/2013/4.

A felperest terheli annak bizonyítása, hogy az ingatlanán fellelt ismeretlen eredetű anyag, annak beszerzésére, felhasználására, összetételére tekintettel nem minősül hulladéknak. Amennyiben az általa állított termék összetétele alapján az aggálytalan szakvélemény szerint a fellelt anyagban nem azonosítható, a bizonyítás sikertelensége terhére esik és a hulladékgazdálkodási bírság jogszerű vele szemben.

A jelen felülvizsgálattal érintett közigazgatási eljárásban, valamint az azt megelőző talajvédelmi eljárásban az eljáró hatóságok helyszíni ellenőrzést tartottak, és nyilatkoztatták a felperest a tulajdonában lévő ingatlanra helyezett anyag tekintetében. A felperes az ingatlanára helyezett anyag származására, minőségére, összetételére vonatkozóan különböző időpontokban nem egybehangzóan nyilatkozott. A hatósági eljárás során a vásárlást igazoló számlával, szállítólevéllel nem igazolta az általa ingatlanra kihelyezett termék származását, összetételét sem. A felperes az eljárás során a területre kiszállított termék mennyiségét valóban következetesen állította, ugyanakkor a területre terített anyag minősége tekintetében eltérő előadásokat tett a hatóságok előtt, illetve a hatósági eljárás különböző szakaszaiban.

Nem helytálló azon felperesi álláspont, mely szerint az általa előtárt termékismertető önmagában a területre kihelyezett anyag minőségét igazolná, tekintettel arra, hogy a hatósági eljárás során a területre terített anyagból mintavételre került sor, mely akkreditált laboratóriumban bevizsgálásra került. Mind a laboratóriumi vizsgálat, mind a perben beszerzett szakértői vélemény a felperes azon előadását, mely szerint a területre kihelyezett anyag OXOL-S15 termék, nem nyert igazolást. A szakértő a megállapítása szerint a környezetvédelmi hatóság által vett mindhárom minta eredménye jelentősen eltérő, ugyanakkor a bíróság által a határozat jogszerűsége tárgyában hozott döntés esetén annak volt kiemelt jelentősége, hogy a felperes által állított OXOL anyag jelenléte a mintában megállapítható-e. E körben a szakértői vélemény következetesen és egyértelműen rögzítette, hogy mind a környezetvédelmi, mind a talajvédelmi hatósági minta eredményei eltérnek az OXOL anyag adataitól. A felperes által kereset mellékleteként csatolt termékismertető, illetőleg azon technológia ismertetése, amelyből az ingatlanra kihelyezett anyag származik, érdemben nem volt alkalmas állításainak alátámasztására.

Indokolatlan lett volna a peres eljárás során az alapeljáráshoz képest eltelt időre tekintettel újabb minta vétele a felperes tulajdonában lévő ingatlanon. Helytálló volt az elsőfokú bíróság azon eljárása, hogy a hatóság által vett minták vizsgálatát tette a szakértő feladatául. E körben nem helytálló a felperes azon felvetése sem, hogy a mintavételre nem az előírásoknak megfelelően került sor. A felperes a környezetvédelmi hatóság helyszíni ellenőrzésén részt vett, a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvet pedig aláírta, a helyszínen tett intézkedésekkel kapcsolatosan kifogást nem emelt. A felperes azon kifogása, mely szerint az anyag szárazanyag tartalma idővel változott és ez alapján került megállapításra az OXOL szuszpenzió beszáradása, nem helytálló, tekintettel arra, hogy már az első vizsgálat időpontjában a talajvédelmi hatóság is iszapszerű anyag jelenlétét rögzítette. A rendelkezésre álló laboratóriumi eredmények és a perben beszerzett szakértői vélemény alapján annak van döntő jelentősége, hogy a helyszínen vett minta kémiai összetétele nem felel meg a felperes által megnevezett OXOL-S15 anyag összetételnek. Ennek figyelembevételével nem értékelhető a felperes által peres eljárás során csatolt NÉBIH által 04.2/759-2/2013. iktatószámom kiállított tájékoztatás, amely az EK műtrágyákról szóló 2003/2003 EK rendelet 1. számú melléklete alapján az OXOL megnevezésű 97,5 m/m% Ca(NO₃)₂-ot tartalmazó készítményt forgalomba hozható EK műtrágyának minősíti.

Helytálló volt felperes azon felvetése, hogy amennyiben a termék nem alkalmas arra, hogy eredeti rendeltetésétől eltérően talajjavító anyagként kerüljön felhasználásra még nem jelenti azt, hogy hulladékká minősíthető. Ugyanakkor megállapítható, hogy a felperes az eljárás során sem azt, hogy talajjavító anyag, sem azt, hogy valamely melléktermék az elterített anyag, teljes körűen okiratokkal és egyéb bizonyítékokkal nem támasztotta alá. A felperest terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem nyert igazolást sem a hatósági, sem a peres eljárás során az, hogy a felperes az ingatlanán OXOL-S15 terméket terített szét. Önmagában az erre vonatkozóan csatolt termékismertető, illetőleg szállítólevél ennek igazolására nem alkalmas. A felperes által mellékletként csatolt termékismertetőben szereplő általános leírás sem igazolja egyértelműen a felperes által megjelölt felhasználási területet.

A felperes érdekében állt, hogy az eljárás során a V. Kft., illetőleg a T. Kft. szerepét tisztázza olyan okiratok csatolásával, amelyek az általa szétterített termék származását és felhasználását egyértelművé teszik. Ennek a kötelezettségének azonban nem tett eleget. Felperes az eljárás során sikerrel nem bizonyította, hogy pontosan meghatározott összetételű hulladéknak nem minősített anyagot terített szét az ingatlanán, amelyet ellenérték fejében szerzett be. Ennek hiányában az ismeretlen eredetű, nem stabil összetételű anyag hulladéknak minősül. Ennek figyelembevételével annak hulladékként történő minősítésére helytállóan került sor.

A felülvizsgálattal érintett környezetvédelmi határozat csupán a talajvédelmi hatóság eljárása okán hivatkozott a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. KvVM-Eüm-FVM együttes rendeletben foglaltakra, megállapításait határozatában átvette, de ennek a határozat jogszerűsége szempontjából nem volt döntő jelentősége, ekként erre a bírósági ítéletnek kitérnie nem kellett.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé magyar vonatkozású ítélet.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. I. B. Görögország elleni ügye (552/10. sz. ügy)¹⁸

A kérelmező 2001 óta egy ékszerkészítő cégnél dolgozik. 2005. januárban beszélt három munkatársának abbéli félelméről, hogy HIV vírussal fertőződött; ezt később egy teszt is igazolta. Ezt követően e három munkatárs levelet írt a munkáltatónak, amelyben jelezték, hogy a kérelmező AIDS-es, és ezért el kellene bocsátani. A kérelmező egészségügyi állapotára vonatkozó információ elkezdett terjedni az összesen 70 munkavállalót foglalkoztató vállalatnál. A munkavállalók a kérelmezők elbocsátását követelték. A munkáltató hívott egy foglalkozás-egészségügyi orvost, hogy beszéljen a munkavállalókkal; a szükséges óvintézkedések elmagyarázásával igyekezett megnyugtatni őket.

A cég 33 alkalmazottja 2005. február 21-én levélben fordult az igazgatóhoz felkérve, hogy bocsátsa el a kérelmezőt annak érdekében, hogy „megőrizze az egészségüket és megvédje a munkához való jogukat”. A munkáltató 2005. február 23-án elbocsátotta a kérelmezőt, kifizetve részére a görög jogszabályok által biztosított végkielégítést. A kérelmező rövid időn belül egy másik vállalatnál talált munkát.

A kérelmező keresettel fordult az Athéni Elsőfokú Bírósághoz. A bíróság 2006. június 13-án megállapította, hogy az elbocsátás jogellenes volt. Úgy találta, hogy a kérelmező munkaviszonyának megszüntetése kizárólag az egészségügyi állapotán alapult, és hangsúlyozta, hogy a munkáltató magatartása joggal való visszaélésnek minősül. Megjegyezte a bíróság, hogy a munkáltató olyanvalami megőrzéséért bocsátotta el a kérelmezőt, amit tévesen a társaságon belüli békés munkakapcsolatok kérdésének hitt. A bíróság úgy ítélte nem volt szükséges a kérelmező visszahelyezéséről rendelkezni, mivel időközben már talált másik munkát.

A kérelmező és a munkáltató is megfellebbezte a döntést. A 2008. január 29-én meghozott ítéletében a másodfokú bíróság elismerte, hogy kérelmező elbocsátásakor a munkáltató a munkavállalók nyomásának engedett a társaságon belüli jó munkahelyi környezet megőrzése érdekében. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a társaság munkavállalóinak félelmei tudományosan megalapozatlanok voltak, miként azt a foglalkozás-egészségügyi orvos is elmagyarázta nekik. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy abban az esetben, ha a munkavállaló betegsége nincs hátrányos hatással a foglalkoztatási jogviszonyra vagy a társaság zökkenőmentes működésére (hiányzás, csökkent munkaképesség), a betegség nem szolgálhat a munkaviszony megszüntetésének objektív indokaként. A kérelmező a betegsége miatt addig nem hiányzott a munkából, és rosszullet miatti hiányzás a közeljövőben sem várható. A másodfokú bíróság megjegyezte, hogy a kérelmező egészségügyi állapotának a jövőben sem lehetett hátrányos hatása a vállalat zavartalan működésére.

A kérelmező a másodfokú határozat ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, hangsúlyozva, hogy tévesen utasították el a visszahelyezés iránti kérelmét. A Semmitőszék 2009. március 17-én a másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte és megállapította, hogy az elbocsátás nem volt jogszerűtlen, mert azt igazolta a munkáltató olyan „helyesen értelemben vett” érdeke, mint a munkavállalók közötti harmonikus együttműködés helyreállítása vagy a vállalat zavartalan működése. A Semmitőszék a kérelmező felülvizsgálati kérelmét elutasította.

A kérelmező – az Egyezmény 14. cikkére az Egyezmény 8. cikk vonatkozásában hivatkozva – azt állította, hogy megsértették a magánélethez fűződő jogát az által, hogy a Semmitőszék elbocsátását – arra a tényre tekintettel, hogy ő HIV-fertőzött – törvényesnek találta; továbbá állította, hogy

¹⁸ Az ítélet 2014. január 3-án vált véglegessé.

elbocsátása diszkriminatív volt, mert a Semmitőszék által felhozott indok – a munkahelyi környezet megőrzése a vállalatnál – nem lehet az eltérő bánásmód alapja.

A Bíróság kifejecesedett esetjoga szerint a hátrányos megkülönböztetés azonos vagy hasonló helyzetben lévő emberekkel való eltérő bánást jelent, tényszerű és okszerű igazolás hiányában.

A Bíróság úgy ítélte, hogy ha a kérelmező helyzetét a többi munkavállalóéhoz hasonlítjuk, akkor világos, hogy a kérelmezőt kevésbé kedvezően kezelték, mint ahogyan munkatársaival tettek volna, tekintettel arra a tényre, hogy ő HIV-fertőzött volt. A Bíróság álláspontja szerint a probléma a kérelmező – HIV-fertőzött voltával szembesülő - munkatársainak elutasító magatartása volt.

A másodfokú bíróság úgy ítélte, hogy a vállalati zavarok fenyegetése tudományosan nem megalapozott reakciókon alapult, és azt, hogy abban az esetben, ha a munkavállaló betegsége nincs hátrányos hatással a foglalkoztatási jogviszonyra vagy a társaság zökkenőmentes működésére, a betegség nem szolgálhat a munkaviszony megszüntetésének objektív indokaként. Kifejezetten elismerte, hogy a kérelmező HIV-fertőzött állapota nem volt hatással a munkavégzési képességére, és nem volt rá bizonyíték, hogy a munkaviszonyára a megszüntetést igazoló hátrányos befolyással járt volna. A vállalat pusztán a létét nem fenyegette a munkavállalók nyomásgyakorlása. A többi munkavállaló előítélete nem szolgálhat egy HIV-fertőzött munkavállaló munkaviszonya megszüntetésének ürügyével. A munkáltató érdekeinek védelmét gondosan mérlegelni kell a munkavállaló érdekeivel szemben, aki a gyengébb fél a jogviszonyban, különösen, ha HIV fertőzött.

A Semmitőszék nem mérlegelte felül olyan részletesen és alaposan a versengő érdekeket, mint azt a másodfokú bíróság tette. Bár a Semmitőszék sem vitatta azt a tényt, hogy a kérelmező betegsége nem hatott hátrányosan a munkaszerződés teljesítésére, döntését mindazonáltal nyilvánvalóan pontatlan adatokra alapozta, nevezetesen a kérelmező betegségének fertőző jellegére. Így eljárva a Semmitőszék a vállalat zavartalan működésének ugyanazt a jelentést tulajdonította, amit a munkavállalók akartak, és e zavartalan működés meghatározását a munkavállalók e kérdésben szubjektív és hibás felfogásához igazította. A Bíróság úgy ítélte, hogy a Semmitőszék nem adta megfelelő magyarázatát annak, hogy a munkáltató érdeke hogyan ellensúlyozta a kérelmezőét, és elmulasztotta megteremtteni az egyensúlyt a helyes egyensúlyt a felek jogai között.

A kérelmezőt az egészségügyi állapotára tekintettel hátrányos megkülönböztetés áldozatává vált, amivel megsértették az Egyezmény 14. cikkét az Egyezmény 8. cikk vonatkozásában.

A Bíróság a kérelmező javára 6.339,18Euro vagyoni és 8.000,-Euro nem vagyoni kártérítést ítélt meg.

2. Winterstein és mások Franciaország elleni ügye (27.013/07. számú ügy)¹⁹

A kérelmezők 25 francia állampolgár, akik saját és kiskorú gyermekeik nevében járnak el, valamint a Mindannyian Együtt a Negyedik Világ Méltóságáért Nemzetközi Mozgalom. A kérelmezők többsége vándorló, akik Herblay település területén élnek.

Herblay területén több mint 2.000 vándorló (körülbelül a lakosság 10%-a) él 400-500 lakókocsiban. A lakókocsik közel négyötödét a településrendezési tervet megsértve helyezték el. 2000-ben egy település-szociológiai vizsgálatot kezdeményeztek annak érdekében, hogy más módon biztosítsanak szállást a településen lakó vándorlóknak. A kérelmezők sok éven át Herblay ugyanazon részén éltek, és néhányuk itt is született. Egy 26 családból (43 felnőttből és 53 gyermekből, összesen 95 főből) álló csoporthoz tartoztak, akik tulajdonosként, bérlőként, illetve jogalap nélküli birtokosként használták a földet. A településrendezési terv értelmében e kérdéses földterület egy „természeti szépségére és jellemzőire tekintettel védettnek minősített területen” helyezkedett el. A táborozás és a lakókocsizás megengedett volt, feltéve, hogy a terület megfelelően fel van szerelve és az érintett személyek megfelelő engedéllyel rendelkeznek.

Val d'Oise megyének, ahol a kérelmezők már nagyon sok éve élnek, két intézkedése van ezen a területen: a vándorlók megyei elszállásolási programja (a „Lois Besson”-ként ismert 1990. évi és 2000. évi törvények alapján), és egy egész megyére kiterjedően elérhető lakhatási akcióterv. A

---

¹⁹ Az ítélet 2014. január 17-én vált véglegessé.

vándorlók 2004-2010 közötti megyei elszállásolási programja alapján Herblay települést mentesítették az alól a kötelezettség alól, hogy helyet biztosítson az utazó vándorlóknak, tekintettel a lakókocsikban élő, letelepedett családok számára és a folyamatban lévő vizsgálatra. A 2000. július 5-ei „Loi Besson” alapján Herblay polgármestere két határozatot hozott 2003 júliusában és 2005 januárjában, amely megtiltotta a vándorlóknak, hogy a település területén bárhol lakókocsijukkal parkoljanak.

Az önkormányzati hatóságok 2004. április 30-án és május 11-én 40 személy – köztük a kérelmezők – ellen eljárást indítottak a sürgősségi bíróság előtt, azt kérve, hogy állapítsa meg: a földet jogtalanul foglalták el, és végzéssel kötelezze az érintett személyeket, hogy járműveiket, lakókocsijaikat és minden más épület távolítsanak el a területről, napi 200 Eurós késedelmi kötbér terhével. A sürgősségi bíróság 2004. július 2-án elutasította az önkormányzati hatóság kérelmét. A bíróság megállapította, hogy az alperesek már évek óta azon a földterületen élnek, jóval a településrendezési terv kihirdetését megelőzően, és a helyzet önkormányzati hatóságok hosszú időn keresztül történő eltérése, noha nem minősíti azt jogossá, de kizárja a sürgősség vagy a nyilvánvalóan jogellenes jelleg megállapítását, ami a sürgősségi bíróság hatáskörébe utalhatná az ügyet. A bíró észrevételezte továbbá, hogy a 2000. július 5-ei „Loi Besson” szerint az önkormányzati hatóságok kötelesek helyet biztosítani az utazó vándorlóknak.

Az önkormányzati hatóságok 2004 szeptemberében keresetet nyújtottak be 40 személy - köztük a kérelmezők ellen a Pontoise-i Megyei Bíróság előtt, megismételve a sürgősségi bíróság előtt előterjesztett kérelmüket. A bíróság a 2004. november 22-én meghozott ítéletében a keresetnek helyt adott. Úgy ítélte, hogy az alperesek az által, hogy lakókocsijaikat és kunyhóikat engedély, illetve az előjáróság javukra szóló határozata hiányában felállították a földön, megsértették a településrendezési tervet, amely automatikusan végrehajtható volt. Kötelezte az alpereseket, hogy az ítélet kézbesítésétől számított 3 hónapon belül ürítsék ki a területet, amelynek elmulasztása esetére személyenként naponta 70 Euro bírságot szabott ki. Az ítéletet a Fellebbviteli Bíróság 2005. október 13-án helybenhagyta, megállapítva, hogy az földterület érintett személyek általi elfoglalása ellentétes a településrendezési tervvel. Úgy ítélte, hogy az önkormányzati hatóságok keresetének törvényi alapja a közérdekből lefektetett és mindenkire hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazkodó szabályozásnak való megfelelés követelménye. A Fellebbviteli Bíróság hozzátette, hogy sem a használat hosszú időtartama, sem a helyzet önkormányzati hatóságok általi tartós eltérése nem keletkeztet jogot. A kérelmezők felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, de azt visszavonták, amikor jogi segítségnyújtás iránti kérelmüket elutasították.

A Herblay-i önkormányzati hatóságok a mai napig nem hajtották végre a 2005. október 13-ai ítéletet, ennek ellenére több kérelmező elhagyta a területet a végrehajtástól és a pénzbírságtól tartva. Az ítélet meghozatalát követően a hatóságok úgy döntöttek, hogy a bírósági eljárásban résztvevő valamennyi családot érintő település-szociológiai vizsgálatot kezdenek annak érdekében, hogy felmérjék egyéni helyzetüket és értékeljék más lakhatási megoldások lehetőségét. A tanulmány egyebek mellett rávilágított, hogy a családok többsége úgynevezett „családi” vagyis kisméretű lakókocsis helyeken történő elszállásolását szeretné, amelyek létesítését a település tervezi. Miután a Francia Esélyegyenlőségi és Diszkrimináció-ellenes Főhatóság (HALDE) 2010. február 22-ei határozata megállapította, hogy a megyei programban Herblay városának adott mentesség ellentétes volt a „Loi Besson”-nal, az önkormányzat elhatározta, hogy azt a területet, amelyet egy családi hely létesítésére elkülönített, jelöli ki az utazó vándorlóknak szánt területként. A kérelmező családok közül négynek kérésüknek megfelelően szociális lakást biztosítottak 2008 márciusa és júliusa között, két másik család pedig az ország másik részére költözött. A többi kérelmező a helyben maradóknak csak egy kisebbsége, száználmas körülmények között, nem megfelelő területen élnek, ahonnan bármikor kilakoltathatják őket.

A kérelmezők – az Egyezmény 8. Cikkére, valamint annak vonatkozásában az Egyezmény 14. cikkére hivatkozással – azt sérelmezték, hogy az őket az általuk évek óta használt földterület kiürítésére kötelező határozat a magán- és családi életük valamint magánlakásuk tiszteletben tartásához fűződő joguk megsértésének minősül.

A Bíróság észlelte, hogy a kérelmezők nagyon hosszú időn keresztül – 5-30 éven át – éltek Herblay ugyanazon területén, illetve többen itt is születtek. Ezen időszak alatt eléggé szoros és tartós kötődés alakult ki köztük és a földterületen elhelyezkedő lakókocsik, kunyhók és bungalók között ahhoz, hogy

azt az otthonuknak tekintsék, tekintet nélkül arra, hogy a földhasználat jogszerű volt-e. A Bíróság úgy ítélte, hogy a jelen ügy is a kérelmezők magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogához kapcsolódik, amennyiben a lakókocsiban lakás a vándorlók önazonosságának szerves részét képezi és az eset egy közel száz fős közösség kilakoltatásával kapcsolatos, ami óhatatlanul kihat életmódjukra, társadalmi és családi kötelekeikre.

A Bíróság azt az álláspontot foglalta el, hogy a kérelmezők jogaiba történő beavatkozás összhangban volt a törvénnyel, és a környezet védelmének legitím célját követte.

Ami a beavatkozás arányosságát illeti, a Bíróság a következő tényezőket vette figyelembe: Először is, Herblay önkormányzati hatósága hosszú időn keresztül eltúrték a kérelmezők jelenlétét az adott területen, mielőtt 2004-ben véget akartak volna vetni a helyzetnek. Másodsor, az egyetlen indok, amit az önkormányzati hatóságok a kérelmezők kilakoltatását kérve felhoztak, ahhoz a tényhez kapcsolódott, hogy jelenlétük az adott földterületen ellentétes a településrendezési tervvel. A Bíróság észlelte, hogy a kérelmezők a hazai bíróságok előtt előterjesztett érvei a hosszú ideje fennálló használaton és a helyzet önkormányzati hatóságok általi eltűrésén, továbbá a lakhatáson való jogon, valamint az Egyezmény 3. és 8. cikkének rendelkezésein és a Bíróság esetjogán alapultak. Ezeket a körülményeket azonban az eljárás során nem vették figyelembe érdemben.

A Bíróság emlékeztetett arra a figyelmet, hogy az otthon elvesztése az otthon tiszteletben tartásához való jogba való beavatkozás legszélsőségesebb formája. Bármely ilyen beavatkozás által veszélyeztetett személy számára elvben lehetővé kell tenni, hogy az intézkedés arányosságát a bíróság ítélje meg. Jelen ügyben a hazai bíróságok anélkül rendelték el a kérelmezők kilakoltatását, hogy az intézkedés arányosságát megvizsgálták volna. Kiemelték, hogy a kérelmezők jelenléte az adott földterületen ellentétes a településrendezési tervvel, és döntő jelentőséget tulajdonítottak ennek a körülmények anélkül, hogy összemérték volna azt a kérelmezők által felhozott érvekkel.

A Bíróság álláspontja szerint ez a megközelítési mód problematikus, mivel nem felel meg az arányosság követelményének. A kérelmezők kilakoltatása csak akkor tekinthető szükségesnek egy demokratikus társadalomban, ha nyomós társadalmi szükségletnek felel meg, aminek értékelése elsődlegesen a hazai bíróság feladata. Ez a kérdés annál inkább lényeges, minthogy a hatóságok nem hoztak fel semmilyen érvet vagy magyarázatot a kilakoltatás szükségességét illetően: az adott földterület már a korábbi településrendezési tervben is védett természeti területnek minősült, nem olyan közösségi földterület volt, amelyen fejlesztéseket terveztek és harmadik személy jogai sem forogtak kockán. A Bíróság ezért úgy ítélte, hogy a kérelmezők az ellenük folyó kilakoltatási eljárással összefüggésben nem élvezhették a beavatkozás arányossága bírósági felülvizsgálatának előnyeit.

Az arányosság elve azt is megkövetelte volna, hogy különleges jelentőséget tulajdonítsanak a kilakoltatás következményeinek és a kérelmezők hajléktalanná válása veszélyének. A Bíróság ennek kapcsán rámutatott, hogy számos nemzetközi és európai tanácsi okmány hangsúlyozza a cigányok vagy vándorlók kényszer-kilakoltatási ügyekben annak szükségességét, hogy az érintett személyeknek más lakhatási lehetőséget biztosítsanak. A nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük azt a tényt, hogy az ilyen kérelmezők egy sérülékeny kisebbséghez tartoznak, ami szükségleteik és eltérő életmódjuk különleges megfontolását jelenti akkor, ha a törvénytelen földfoglalásból eredő helyzet megoldásának kidolgozására vagy más lakhatási lehetőségek tárgyában való döntésre kerül sor. A Bíróság megjegyezte, hogy a jelen ügyben ezt csak részben sikerült elérni.

A Bíróság elismerte, hogy a hatóságok kellőképpen megfontolták azoknak a családoknak a szükségleteit, akik szociális lakást kértek, és azokét, akiknek más lakhatási lehetőséget biztosítottak négy évvel a kilakoltatási döntés után. Más következtetésre jutott azon kérelmezők tekintetében, akik „családi helyeken” kérték elhelyezésüket, mivel – kivéve azt a négy családot, akiknek szociális lakást biztosítottak, és azt a két családot, akik az ország más részébe költöztek – a kérelmezők mindannyian igen szánalmas helyzetben vannak. A Bíróság ezért úgy ítélte, hogy nem vették kellőképpen figyelembe azoknak a családoknak a szükségleteit, akik „családi helyeken” kérték elhelyezésüket.

A Bíróság úgy ítélte, hogy az Egyezmény 8. cikkét valamennyi kérelmező tekintetében megsértették, amennyiben az ellenük folyó kilakoltatási eljárással összefüggésben nem élvezhették a magán és családi életük valamint otthonuk tiszteletben tartásához való jogukba történő beavatkozás arányossága bírósági felülvizsgálatának előnyeit, miként azt e cikk megköveteli. Ugyancsak megsértették az

Egyezmény 8. Cikkét azon kérelmezők ügyében, akik „családi helyeken” történő elhelyezésüket kérelmezték, minthogy szükségleteiket nem megfelelően vették figyelembe.

A Bíróság az igazságos jóvátétel kérdésében a döntést későbbre halasztotta, figyelembe véve a felek közötti megegyezés lehetőségét.

3. Sace Elektrik Ticaret ve Sanayi A.Ş. Törökország elleni ügye (20577/05. sz. ügy)²⁰

A kérelmező egy török gazdasági társaság, amely a tulajdonában álló isztambuli telekeingatlanra egy kölcsönszerződés biztosítása érdekében jelzálogjogot jegyeztek be egy bank javára. Miután a kérelmező a havi törlesztőrészekkel késedelembe esett, a bank végrehajtási eljárást kezdeményezett. A végrehajtási eljárás végén a bíróság elrendelte az ingatlan árverési értékesítését; az első árverés sikertelensége miatt az ingatlant 2001 márciusában a második árverésen a végrehajtást kérő vette meg a becsérték 40%-áért. A kérelmező kérte az árverés megsemmisítését az árverés meghirdetésével (az árverési hirdetményben elírták a helyrajzi számot) és lebonyolításával (állami ünnepnek nem minősülő munkaszüneti napon bonyolították a második árverést) kapcsolatos eljárási szabálysértésekre hivatkozással. A bíróság 2004 szeptemberében - többszöri hatályon kívül helyezést követően - végül elutasította a kérelmező keresetét, és kötelezte a kérelmezőt a pertárgy értékének 10%-át kitevő (kb. 140.000,-Euro) összegű bírság megfizetésére. A Semmitőszék 2005 januárjában a kérelmező fellebbezését elutasította.

A kérelmező – az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésére hivatkozással – azt állította, hogy a rá kiszabott bírság sérti a bírósághoz forduláshoz való jogát, mert azt az ügyének a hazai bíróság elé viteléhez fűződő jogának gyakorlása miatti büntetésként kell értelmezni.

A Bíróság kiindulópontként emlékeztetett, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése mindenki számára biztosítja azt a jogot, hogy polgári jogi jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos ügyét bíróság elé vigye. A „bírósághoz való jog” azonban nem abszolút, és hallgatólagosan megengedett korlátozások tárgya lehet, mivel a bírósághoz fordulás joga már a természetéből adódóan is állami szabályozást igényel. Míg hatékony jogot biztosít a peres feleknek ahhoz, hogy „polgári jogi jogaik és kötelezettségeik” eldöntése végett bírósághoz forduljanak, a 6. cikk 1. bekezdése szabad választást biztosít az állam részére a cél elérése érdekében használt eszközök terén, ugyanakkor, bár a Szerződő Államokat ebben a tekintetben megilleti egy bizonyos mérlegelési jogkör, az Egyezmény követelményeinek betartása tárgyában a végső döntés joga a Bíróságot illeti meg.

A Bíróság korábban is úgy ítélte: a bírság kiszabása annak érdekében, hogy megelőzzék az ügyek felhalmozódását a hazai bíróságokon és biztosítsák az igazságszolgáltatás működését, önmagában nem összeegyeztethetetlen a bírósághoz való hozzáférés jogával. A kiszabott bírság mértéke azonban – az adott eset egyedi körülményei között értékelve – ugyancsak lényeges tényező annak eldöntése során, hogy az adott személy a hozzáférés jogával rendelkezett-e vagy sem. Eltérően más eltúlzott bírósági illetékekkel kapcsolatos ügyektől, ahol az érintett jogalanyok, nem tudván kifizetni azt, nem tudtak „hozzáférni” a bírósághoz, vagy az eljárás valamelyik szakaszához, a jelen ügyben a kérelmező ügyét érdemben vizsgálták az igazságszolgáltatás három szintjén, így a kérelmező „hozzáfért” az eljárás valamennyi szakaszához. Ugyanakkor a Bíróság emlékeztetett arra, is, hogy az is a bírósághoz való jog korlátozasként hathat, ha az eljárás befejezését követően szabnak ki jelentős pénzügyi terhet. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a csaknem 140.000,-Euro összegű bírság kiszabása ilyen korlátozást jelentett.

A Bíróság kiemelte továbbá, hogy a a bírósághoz fordulás jogát érintő korlátozás nem egyeztethető össze a 6. cikk 1. bekezdésével, kivéve, ha törvényes célja van és ésszerű arányossági kapcsolat áll fenn az elérni kívánt törvényes cél és az alkalmazott eszközök között. Jelen esetben a bírság célja a teljesítés késleltetése érdekében történő, szükségtelen igényérvényesítés elkerülése volt. A Bíróság úgy ítélte, hogy a kérdéses szabályozás az igazságszolgáltatás megfelelő működése biztosításának és mások jogai védelmének törvényes célját szolgálta. Ezt követően azt kellett megvizsgálnia, vajon a korlátozás, az adott ügy körülményei között, arányos volt-e az elérni kívánt törvényes céllal.

---

²⁰Az ítélet 2014. január 22-én vált véglegessé.

A Bíróság először is kiemelte, hogy a kérelmező által támadott árverést 2003. február 3-án a Semmitőszék először megsemmisítette. A Fellebbviteli Bíróság – rámutatva, hogy az érvényes vételi ajánlatnak el kellett volna érnie az ingatlan piaci értékének 40%-ának és az árveréssel felmerült költségek együttes összegét – bizonyítottan találta, hogy jelen esetben az ajánlat nem volt megfelelő. A Bíróság megjegyezte, hogy a kérelmezett csak 2003. március 11-én jelentette be a Végrehajtási Hivatalnál, hogy lemond az értékesítés során felmerült költségek megtérítése iránt a kérelmezővel szemben fennálló követeléséről. Mindezek alapján a Bíróság megállapította, hogy bár a későbbiekben – amikor a kérelmező 2001-ben keresetet indított a Kartali Végrehajtási Bíróságon – az árverés során elkövetett hibákat orvosolták, valóban sor került jogszabálysértésre az árverés során. Ezért nem lehet elmarasztalni a kérelmezőt amiatt, hogy szükségtelen, alaptalan eljárást kezdeményezett. Másodszor, a Bíróság észlelte, hogy a hazai jog nem határozza meg a kiszabható bírság összegének felső határát; az ezzel kapcsolatos rendelkezés csak azt mondja ki, hogy a bírság összege megegyezik az árverési ajánlat 10%-ával. A bírság kiszabása ráadásul kötelező, nem képezi a hazai bíróságok mérlegelésének tárgyát. Jelen esetben a kérelmezőre rótt anyagi teher különösen jelentős mértékű volt, és bírói mérlegelésnek nem volt helye.

Mindezek alapján a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy bár a tartozások megfizetése szükségtelen késedelmének elkerülését célzó bírság kiszabása az igazságszolgáltatás megfelelő működésének törvényes célját szolgálja, különösen a bírság magas összegére tekintettel azonban úgy ítélte, hogy a kérelmezővel szembeni korlátozás nem tekinthető arányosnak ezzel a törvényes céllal, így az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését jelen ügyben megsértették.

A Bíróság döntése szerint a kérelmezőt ért nemvagyoni kárért a jogsértés megállapítása megfelelő igazságos elégtételként szolgált.

4. Louise O’Keeffe Írország elleni ügye (35.810/09. sz. ügy)²¹

A kérelmező 1968-tól egy nemzeti iskolába járt, mint az ír gyerekek többsége. Az nemzeti iskolák államilag finanszírozott általános iskolák, amelyek magánkézben vannak felekezeti (főleg katolikus) védnökség alatt. A kérelmező iskolája, a Dunderrow-i Nemzeti Iskola a Cork-i és Ross-i Katolikus Egyházmegye tulajdonában állt, védnöke Cork és Ross püspöke volt, és egy főesperes részéről egy pap (Ó.) irányította.

1971-ben az egyik gyermek szülője panaszkodott Ó.-nak, a Dunderrow iskola igazgatója (L. H.), egy világi tanár, szexuálisan zaklatta lányát. További panaszra került sor 1973-ban. Egy szülői értekezlet után, amelyet Ó. vezetett, L. H. betegszabadságra ment, majd annak az évnek a szeptemberében felmondott. Ó. 1974 januárjában tájékoztatta az akkori Oktatási és Tudományos Minisztériumot L. H. felmondásáról. A minisztériumot nem tájékoztatták az L. H. elleni panaszokról és ekkor nem tettek panaszt a rendőrségen sem. L. H. ezután más nemzeti iskolába ment, ahol 1995-ös nyugdíjba vonulásáig tanított.

A kérelmezőt 1973. januárjától az év közepéig számos szexuális támadás érte L. H. részéről. Noha később voltak bizonyos lelki problémái, azokat nem hozta összefüggésbe a zaklatással; a szexuális zaklatása emlékét elfojtotta. Egy nyomozás során, amelyet L. H. egy volt dunderrow-i növendéke által tett feljelentés alapján folytattak az 1990-es években, a rendőrség felvette a kapcsolatot a kérelmezővel, aki 1997 januárjában tanúvallomást tett a támadásokról, ekkor tanácsadásra küldték. A vizsgálat során az iskola számos más tanulója is tanúvallomást tett L. H. általi zaklatása tárgyában. L. H.-t 386 rendbeli szexuális zaklatás büntetével vádolták, amelyek a Dunderrow-i Nemzeti Iskola nagyjából 21 korábbi tanulóját érintették. 1998-ban bűnösnek vallotta magát 21 vádpontban, és szabadságvesztésre ítélték.

Miután hallotta a többi áldozat tanúvallomását L. H. büntető tárgyalása során és orvosi kezelést követően, a kérelmező felismerte az összefüggést lelki problémái és L. H. általi zaklatása között. 1998 októberében a Bűnügyi Sérelmeket Kártalanító Törvényszéktől kártalanítást kért, amit 53.962,24 Euró összegben meg is ítélték neki.

²¹ Az ítéletet a Nagykamara 2014. január 28-án hozta.

A kérelmező 1998 szeptemberében polgári pert is indított L. H., az akkori oktatási és tudományos miniszter, Írország és a legfőbb ügyész ellen, kártérítést követelve a szexuális zaklatást magába foglaló támadás és tettelegesség eredményeként elszenvedett személyiségi jogsértés miatt. Állította: az Állam elmulasztott megfelelő intézkedéseket és eljárásokat bevezetni annak érdekében, hogy megelőzze és megállítsa L. H. rendszeres zaklatását, L. H. munkáltatójaként mögöttesen felelős, de felelős oktatási szolgáltatóként is az Alkotmány 42. cikke alapján. L. H. a polgári perben nem védekezett, így 2006 októberében a Felsőbíróság kötelezte, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 305.104 Euro kártérítést. Az ezt követő végrehajtási eljárásban, amelyben L. H. azt állította, nincs elegendő vagyona, illetve jövedelme, kötelezték, hogy havonta 400 Eurót fizessen meg a kérelmezőnek, aki mindaddig 30.000,-Euró körüli összeget kapott meg. 2004 márciusában a Felsőbíróság rövid úton elutasította az Állammal szembeni, gondatlanságra alapított követelést. 2006 januárjában a Felsőbíróság úgy ítélte, hogy az állam nem tekinthető mögöttesen felelősnek a szexuális támadásokért, és az Alkotmányra alapított igényt is elutasította. A Legfelsőbb Bíróság 2008 decemberében elutasította a kérelmező a mögöttes felelősséget érintő fellebbezését. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az ír általános iskolai rendszert a XIX. század eleji történelem összefüggéseiben kell értelmezni, így noha az állam finanszírozza a rendszert, az egyház irányító szerepe olyan jellegű, hogy az állam nem tehető mögöttesen felelőssé a szóban forgó tanár cselekményeiért.

A kérelmező – az Egyezmény 3. cikkére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy az Ír Állam elmulasztotta egyfelől úgy megszervezni az általános iskolai rendszert, hogy megvédje őt a zaklatástól, másfelől bántalmazását kivizsgálni és arra megfelelő jogi választ adni, továbbá – az Egyezmény 13. cikkére hivatkozással – azt is állította, hogy nem tudta elérni az állami mulasztás elismerését és a megfelelően kártalanítást.

A Bíróság elismerte, hogy ennek az esetnek a vizsgálata során az Állam felelősségét az 1973-as tények és követelmények fényében kell értékelnie, és különösen a kiskorúakkal szembeni, oktatási környezetben felmerülő szexuális zaklatás veszélyének a mai társadalomban meglévő tudatosság figyelmen kívül hagyásával. Ez a tudatosság a tárgyban nemrégiben – többek között Írországban – lezajlott nyilvános viták eredménye. A Bíróság azt is elismerte, hogy az írországi általános iskolai modell, amely a történelmi tapasztalat terméke, egyedülálló Európában annyiban, hogy az állam csak támogatja az oktatást (a tanterv kialakítása, a tanárok működésének engedélyezése és az iskolák finanszírozása révén), míg az alapfokú oktatás napról-napra történő lebonyolítását a nemzeti iskolák biztosítják.

A Bíróság ezt követően emlékeztetett arra, hogy a fiatal gyermekek sérülékenyek, és egy Kormányzat eredendő kötelezettsége, hogy – különösen az alapfokú oktatásban, ahol az iskolai hatóságok kizárólagos ellenőrzése alatt állnak – megvédje őket a bántalmazástól, különleges intézkedések és biztosítékok elfogadása révén. Egy Állam nem menti fel magát e kötelezettség alól az által, hogy azt magánszervezetekre vagy –személyekre ruházza át. Nem lehetett e kötelezettség alól szabadulni az által sem, hogy – miként arra a Kormányzat utalt – a kérelmező választhatott volna más oktatási lehetőségeket is, mint az otthoni oktatás vagy költségtérítéses iskola. Alapfokú oktatás a nemzeti jog alapján kötelező volt, és a kérelmezőnek abban az időben nem volt más reális és elfogadható választása, minthogy a helyi Nemzeti Iskolába járjon, a vele egykorú gyerekek többségével együtt.

A döntő kérdés ebben az esetben nem L. H. , az egyházi igazgató, a védnök, egy szülő vagy bármely más személy felelőssége azért a szexuális zaklatásért, amelynek a kérelmező 1973-ban ki volt téve. Az ügy inkább az állam felelősségével és azzal kapcsolatos, vajon tudatában kellett-e lennie az adott időszakban egy kérelmezőhöz hasonló kiskorú nemzeti iskolában történő szexuális zaklatása kockázatának, és vajon megfelelően védte-e a gyermekeket jogrendszere révén az ilyen bántalmazásoktól.

Ami az első pontot illeti, a Bíróság úgy találta, hogy az Államnak tudatában kellett lennie a kiskorúak sérelmére elkövetett szexuális bűntettek szintjének az ilyen bűncselekményekkel kapcsolatos, 1970-es éveket megelőző büntetőeljárások jelentős számaránya révén. Az 1930-as évektől az 1970-es évekig számos jelentés részletes statisztikai adatokkal szolgált a gyermekek elleni szexuális bűncselekmények miatt Írországban indított büntetőeljárások számarányáról. A 2009 májusi Ryan-jelentés is bizonyítja, hogy a hatóságok előtt a gyermekek felnőttek által elkövetett szexuális zaklatása miatt tettek

feljelentéseket az 1970-es évek előtt és az 1970-es évek során is. Bár ez a jelentés elsősorban a javítóintézetekre és az ipari iskolákra összpontosít, nemzeti iskolákban történt zaklatásra vonatkozó panaszokat is rögzítettek. Annak ellenére, hogy tudatában volt ennek, az Ír Állam a fiatal ír gyermekek túlnyomó többsége alapfokú oktatásának irányítását továbbra is a magánkézben lévő nemzeti iskolákra bízta, a nélkül, hogy bármiféle hatékony állami ellenőrzési mechanizmust vezetett volna be.

A Kormányzat ugyan azt állította, hogy léteztek bizonyos mechanizmusok az esetek felderítésére és jelentésére, a Bíróság azonban úgy ítélte, hogy ezek nem voltak hatékonyak. A Kormányzat elsőként az 1965-ös Nemzeti Iskola Szabályzatára és a tanárokkal szembeni panaszok kapcsán követendő gyakorlatot felvázoló 1970-es Iránymutató Feljegyzésre mutatott rá. Nem utalt azonban semmilyen hatósági kötelezettségre, hogy ellenőrizzék a tanárok gyermekekkel szembeni bánásmódját és nem biztosított egy olyan eljárást, amely sürgette volna a gyermeket vagy a szülőt, hogy a bántalmazás miatt közvetlenül az állami hatóságokhoz forduljon panasszal. Valójában az Iránymutató Feljegyzés kifejezetten közvetlenül a nem-állami fenntartókhoz irányította a panaszokat, általában a helyi paphoz, mint a kérelmező esetében. 1971-ben és 1973-ban ténylegesen tettek panaszt L. H. ellen a kérelmező iskola fenntartójához, de a fenntartó ezeket a panaszokat nem hozta az állami hatóságok tudomására. Másodszor, a tanfelügyelői rendszer, amelyre a Kormányzat ugyancsak hivatkozott, nem rótt az felügyelőkre semmilyen olyan kötelezettséget, hogy vizsgálják vagy ellenőrizzék a tanárok gyermekekkel szembeni bánásmódját, feladatuk elsősorban a tanítás és az elméleti képzés minőségének felülvizsgálata és véleményezése volt. Noha a kérelmező iskolájába kijelölt felügyelő 6 alkalommal járt Dunderrow-ban 1969 és 1973 között, senki sem tett panaszt nála L. H. ellen. Valójában L. H. tevékenysége miatt nem tettek panaszt állami hatóság előtt L. H. 1995-ös nyugdíjba vonulásáig. A Bíróság úgy ítélte, hogy bármely felderítő és jelentési rendszert, amely lehetővé négyezszáznál több L. H. általi zaklatás előfordulását ilyen hosszú idő alatt, hatástalannak kell ítélni. Az 1971-es panasz ügyében tett megfelelő intézkedés esetén ésszerűen elvárható lett volna, hogy elkerüljük a kérelmező két évvel későbbi zaklatását ugyanazon iskolában, ugyanazon tanár által.

Összegezve, a kérelmező esetében a zaklatással szembeni védelem hiányának következménye volt, hogy a nem-állami fenntartó elmulasztotta az L. H. általi szexuális zaklatásra vonatkozó korábbi panasz tárgyában cselekedni, a kérelmező későbbi, L. H. általi zaklatása és – tágabb értelemben – L. H. számos más, ugyanazon nemzeti iskolába járó tanuló elleni a tartós és súlyos szexuális jogsértése. Az Ír Állam tehát nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy megvédje a kérelmezőt a szexuális zaklatásnak, amelynek ő 1973-ban, a Dunderrow-i Nemzeti Iskola tanulójaként ki volt téve, amellyel Írország megsértette az Egyezmény 3. cikkét.

Amint a Dunderrow-i Nemzeti Iskola egy tanulója feljelentést tett L. H. általi szexuális zaklatása miatt a rendőrségen 1995-ben, vizsgálat indult, amelynek során a kérelmezőnek lehetőséget kapott, hogy tanúvallomást tegyen. A vizsgálat eredményeként L. H.-t számos rendbeli szexuális zaklatással vádolták meg, bűnösnek találták és szabadságvesztésre ítélték. A kérelmező nem kérdőjelezte meg sem azt a tényt, hogy az L. H.-nak megengedték, hogy egyes vádpontokban vallja magát bűnösnek, sem az ítéletet. A Bíróság ezért úgy találta, hogy az Egyezmény 3. cikkét a kérelmező iskolájában történt szexuális zaklatással kapcsolatos feljelentés kivizsgálása tekintetében nem sértették meg.

A Bíróság úgy ítélte, hogy nem nyert bizonyítást, hogy a Kormányzat által hivatkozott jogorvoslati lehetőségek bármelyike (az állam mögöttes felelőssége, az állam elleni, gondatlanságra alapított igény vagy az alkotmányos kártérítési kereset) hatékony lett volna a kérelmezőnek a zaklatástól való megvédelmezésének Állam általi elmulasztására vonatkozó panaszja tekintetében, ezért az Egyezmény 13. cikkét megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 30.000 Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.IV.20.784/2013/5.

Szolgálatot teljesítő rendőrök képmásának hozzájárulás nélküli nyilvánosságra hozatala megalapozza a személyhez fűződő jogsértés megállapítását.

A felülvizsgálati eljárásban azt kellett megítélni, hogy a az alperes által a rendőri szolgálatot teljesítő felperesek képmásának hozzájárulásuk nélküli közzététele indokolja-e a személyiségi jogvédelem alkalmazását.

I. A Ptk. a személyhez fűződő jogokat, mint abszolút jogokat szabályozza. A Ptk. 80. §-a a képmással való bármilyen visszaélést tiltja, a képmás és hangfelvétel védelme során kizárólag a nyilvános közszereplés esetén engedi meg a képmásnak az érintett személy hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatalát (Ptk. 80. § (2) bek.). Ezért nyilvános közszereplés hiányában a képmással elkövetett bármilyen visszaélés a személyhez fűződő jog sérelmének megállapítása iránti igényt megalapozza.

A perben nem volt vitás, hogy a felperesek képmásuk nyilvánosságra hozatalához nem járultak hozzá.

Téves az alperes felülvizsgálati álláspontja, mely szerint közhatalmi feladatainak ellátása során a közterületen intézkedő rendőr közszereplőnek minősül, ezért képmása hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozható. Azáltal, hogy a rendőr a munkáját a nyilvánosság előtt, közterületen végzi, még nem válik nyilvános közszereplővé. A feladatainak ellátása során intézkedő rendőr nem minősül közszereplőnek önmagában azon az alapon sem, hogy a közhatalmi funkciót megtestesítő állami szerv alkalmazottja.

A Kúria 1/2012. Büntető-közigazgatási-munkaügyi-polgári jogegységi határozata szerint a nyilvános helyen vagy közterületen szolgálati kötelezettséget teljesítő vagy munkát végző személy e tevékenységének ellátása során nem minősül közszereplőnek, ezért a személyt beazonosítható módon, egyediesítetten ábrázoló képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához szükséges a hozzájárulása.

A jogegységi határozat értelmében a joggyakorlat és a jogirodalom meghatározása szerint szereplésnek, ezen belül közszereplésnek az egyén önkéntes elhatározásán, autonóm döntésén alapuló olyan politikai, társadalmi, művészeti tevékenység, megnyilvánulás tekinthető, amelyet egy meghatározott cél, szűkebb vagy tágabb értelemben a helyi közösség vagy a társadalom életének befolyásolása érdekében fejt ki. Tehát a nyilvános közszereplés a közterületen való jelenlétnél, az ott zajló eseményekben való részvételnél szűkebb kategória, feltételezi a nyilvánosság előtt fellépő, megnyilvánuló személy erre irányuló szándékát. A szolgálati jogviszony vagy munkaviszony alapján a nyilvánosság előtt, közterületen tevékenykedő rendőrök, büntetés-végrehajtási intézet alkalmazottai, továbbá mindazok a személyek, akik munkaviszonyon alapuló tevékenységüket közterületen, a nyilvánosság előtt végzik, nem önkéntes akaratelhatározás alapján, nem abból a célból

tevékenykednek, hogy a szűkebb vagy tágabb értelemben vett társadalmi viszonyok alakításában szereplésükkel részt vegyenek, hanem törvényben meghatározott, illetve munkaköri kötelezettségüknek tesznek eleget. Önmagában a közterületen tartózkodás, közfeladat ellátása, közhatalom gyakorlása - akár szolgálat teljesítése érdekében - vagy a munkaviszonyon alapuló munkavégzés nyilvánvalóan nem minősül szereplésnek, ezért attól függetlenül nem tekinthető a Ptk. 80. § (2) bekezdése alá eső nyilvános közszereplésnek, hogy azt az adott személy esetleg a legszélesebb nyilvánosság előtt végzi. Ebből következően a közterületen, a nyilvánosság előtt munkáját végző, intézkedő rendőr nem tekinthető nyilvános közszereplőnek csupán amiatt, mert a közhatalmi funkciót megtestesítő állami szerv alkalmazottja.

II. Az alperes megalapozatlanul érvelt azzal, hogy a rendőrök képmása az állami feladatot ellátó szervek feladat- és hatáskörében eljáró személy feladatkörével összefüggő olyan személyes adatnak minősül, amelyre vonatkozóan az elkészítés és nyilvánosságra hozatal érdekében az Infotv. alkalmazható.

A jogegységi határozat arra is kitért, hogy a rendőrök képmása nem tekinthető közérdekből nyilvános adatnak, ugyanis az nem tartozik a rendőri szerv feladat- és hatáskörében eljáró rendőr feladatkörével összefüggő személyes adatainak körébe.

A fentiek alapján tehát azt a kérdést, hogy az alperes a felperesek képmását jogosulatlanul hozta-e nyilvánosságra, nem az Infotv., hanem kizárólag a Ptk. rendelkezései alapján kell elbírálni. Miután a képmás védelméhez fűződő jog olyan személyhez fűződő jog, amely a fél számára alanyi jogon biztosítja a védelmet, ezt az alanyi jogon törvényben biztosított védelmet kifejezett törvényi rendelkezés hiányában egyéb olyan igény kielégítése sem írhatja felül, mint a közhatalmat gyakorló személyek egyedi azonosíthatósága vagy a tájékoztatás iránti igény.

III. A felülvizsgálati kérelem álláspontjával szemben az Egyezmény 10. Cikkének megsértése sem állapítható meg. A 10. Cikk 1. pontja kimondja, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhatna. A 2. pont értelmében e kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.

A jogegységi határozat szerint a közhatalmi tevékenység ellenőrizhetőségéhez, az átláthatóság biztosításához az intézkedő rendőrök képmásának nyilvánosságra hozatala nem szükséges, tevékenységük anélkül is bemutatható. A rendőri munkáról történő tájékoztatás az intézkedést végrehajtó személyek felismerhető, egyedileg beazonosítható képmásának bemutatása nélkül is megvalósítható.

Az ítéletábra döntésében tehát helytállóan hangsúlyozta azt, hogy az alperes által hivatkozott szabadságjogok gyakorlását nem akadályozza az, hogy az intézkedő rendőrök képmásának közzététele egyedi hozzájárulásuk megadásához kötött. A véleménynyilvánítás, sajtó- és szólásszabadság jogát ez nem sérti. A sajtószervek, illetve az egyéb tájékoztatást nyújtó személyek a rendőrségi intézkedésről készült felvételeket közzétehetik oly módon, hogy az abban részt vevő rendőrök képmását felismerhetetlenné teszik. Ilyen körülmények mellett eleget tehetnek tájékoztatási kötelezettségüknek anélkül, hogy személyhez fűződő jogokat sértenének. Ez nem akadályozza a véleménynyilvánítás, sajtó- és szólásszabadság gyakorlását, nem ellentétes tehát az Emberi Jogok Európai Bíróságának felülvizsgálati kérelemben hivatkozott gyakorlatával.

Pfv.IV.20.846/2013/5.

A történelmi tevékenység, a kutatás szabadsága nem mentesít a személyhez fűződő jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége alól. Önmagában az un. 6-os karton kiállításának ténye még nem igazolja kétséget kizáróan azt, hogy az érintett személy hálózati tevékenységet végzett volna.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tény hamis színben tüntet fel. Ezen rendelkezésekből az következik, hogy a személyhez fűződő jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége kivétel nélkül mindenkiére kiterjed, ez természetesen magában foglalja a tudományos kutatók, a történészek körét is. Nincs tehát olyan hivatás vagy foglalkozás, amely felmentést kapna a személyhez fűződő jogok tiszteletben tartása alól.

A Kúria álláspontja szerint a történészeket is terhelő jogi kötelezettségek alapján a jogerős részítélet helytállóan állapította meg, hogy a felperesről megfogalmazott állítás bizonyítása az alperes kötelezettsége, és ezen kötelezettségének az alperes nem tudott eleget tenni. Nem fogadta el a Kúria az alperes azon megismételt érvelését, miszerint az alperes nem állította volna a felperesről, hogy az állambiztonsági szolgálatokhoz tartozó személy lett volna. A felperesről elhelyezett életrajzban ugyanis kétségbe vonás nélkül tényként állította, hogy titkosított (01-es) besorolású hálózati személy volt. Ehhez képest még az úgynevezett hatos karton másolatát is közzétették. Azt is szerepeltették az anyagban, hogy a hatos kartonon szereplő fedőnevű személy feladatot kapott az újratemetési rendezvény biztosításában. Ezek a közlések a Kúria álláspontja szerint is tényállításnak minősülnek. Önmagában a tényállítás minőségét nem érinti az, hogy azt is közölték, hogy a felperesről állambiztonsági szolgálatok történelmi levéltárában nincs anyag, nincs dosszié. Köztudomásúnak tekinthető tény az is, hogy az állambiztonsági szolgálatok történelmi levéltárában található anyag nem tekinthető teljesnek, hogy a dosszié hiánya nem tekinthető a megfogalmazott állítások cáfolatának. A szélesen dokumentált sajtóvisszhangból is kitűnik, akár még az alperes szándéka ellenére is, de a szélesebb közvélemény számára a perbeli közlést úgy fordították le, hogy a felperest az állambiztonsági szervezetek ügynöke volt. Bár a kifogásolt közleményt mindig a maga összességében kell megítélni, de a bírói gyakorlat azon eleme, hogy a személyhez fűződő jogok védelmének megítélése körében nincs helye kompenzációnak, azaz egy jogsértést nem lehet önmagában meg nem történtté tenni egy ellentétes tartalmú közléssel. Ha nincs egyértelmű bizonyíték a hálózati tevékenységre, annak bekövetkezése tényként nem állítható.

A Kúria álláspontja szerint a történész a tevékenysége során nem hagyhatja figyelmen kívül a 2003. évi III. törvény 1. § 5. pontjában foglaltakat sem: hálózati személy az a személy, aki a törvény hatálya alá tartozó iratokat keletkeztető szervezetek számára titokban fedéssel és fedőnévvel jelentést adott, vagy ilyen jellegű beszervezési nyilatkozatot írt alá, vagy ilyen tevékenységért előnyben részesült. A jelen esetben a felperes személyét illetően sem beszervezési nyilatkozat, sem jelentés, sem pedig az előny adására vonatkozó bizonyíték nem merült fel. Ezt a felperes interneten megjelent nyilatkozatához fűződő kommentárjában maga az Intézet igazgatója is elismerte. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében alappal hivatkozott arra, hogy korábban a Kúria más döntésében kiemelte azt, hogy hálózati személyként beszervezettnek tekinteni –egyéb bizonyíték hiányában –csak azt lehet, akivel szemben a jogszabályban meghatározott feltételek valamelyike kétséget kizáró bizonyossággal fennáll (Kúria Pfv.IV.21.011/2008/5.). Az úgynevezett 6-os karton való tényét, illetve az operatív intézkedésnek azon megállapítását, hogy a X. fedőnevű személyt az 1989. június 16-i újratemetés kapcsán feladattal kívánták megbízni, az alperes olyan hamis színben tüntette fel, mintha ebből bizonyítottnak lenne tekinthető, hogy a felperes hálózati személy lett volna. A jogerős részítélet ilyen körülmények között a Kúria szerint jogszabálysértés nélkül, helytállóan állapította meg, hogy az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tudott eleget tenni, nem igazolta azon tényállítását, hogy a felperes hálózati személyként tevékenykedett volna.

Mind a közléskor hatályos Alkotmány, mind pedig az Alaptörvény fontos elvként rögzíti a tudományos kutatás szabadságát, illetve azt az alapelvet, hogy tudományos igazságok közlésében dönten, kutatások tudományos értékét megállapítani kizárólag a tudomány művelői jogosultak. A személyhez fűződő jogok tiszteletben tartása ugyancsak alkotmányos alapjog. Az Alkotmány, illetve

az Alaptörvény sem ad felhatalmazást más alkotmányos alapjogok megsértésére, még tudományos kutatás esetében sem. Ha a kutatónak nincs elegendő bizonyítéka a tényállítás megfogalmazásához, akkor tényként nem állíthatja a jelen esetben a felperesről, hogy hálózati személy lett volna. Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB számú határozatának indokolása éppen azt rögzíti, hogy a valótlan tény állítása túllépi a véleménynyilvánítás alkotmányosan megengedett korlátait, ha az állító féltől foglalkozása, hivatása gyakorlása szabályai szerint elvárható lett volna a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A jogerős részítélet tartalmilag éppen azért marasztalta el az alperest, mert a tényállítására kapcsán az alkalmazott kutatás során bizonyítékok erőteljes hiánya mellett is tényként fogalmazta meg azt, hogy a felperes hálózati személy lett volna.

Mindezek alapján a jogerős részítélet jogszabálysértés nélkül, helytállóan jutott arra a következtetésre az alperes azzal a valótlan állításával, hogy a felperes hálózati személy volt, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Nem kétséges az, hogy az úgynevezett „ügynökvád” megfogalmazása valótlanúsága esetén egyben sértő tartalmat is hordoz, így a jogsértés megállapítása indokolt volt.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.IV.37.113/2013/9.

Az önkormányzat képviselő-testületének munkaügyi tárgyú határozatát annak érintettje munkaügyi perben vitathatja, a törvényességi ellenőrzési jogkört gyakorló közigazgatási hivatal pedig a határozat meghozatalát megelőző eljárás törvényessége miatt közigazgatási pert indíthat. A munkaügyi tárgyú képviselő-testületi határozat nem tekinthető önkormányzati hatósági jogkörben hozott határozatnak.

A Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalni a felülvizsgálati kérelem kapcsán, hogy jogszerű-e az Ítéletábrá azon jogértelmezése, amely szerint a képviselő-testület közzolgálati tárgyú határozatának érdemét annak érintettje munkaügyi bíróság előtt, az általános hatáskörű területi államigazgatási szerv (a határozat meghozatala idején eljáró közigazgatási hivatal) pedig a meghozatalt megelőző eljárás jogszerűségét vizsgálhatja felül?

Nem kétséges, hogy a képviselő-testület felperes által támadott határozatai közigazgatási határozatok. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése (bírósághoz fordulás joga), és (7) bekezdése (jogorvoslathoz való jog), együtt a 25. cikk (2) bekezdés b) pontjával azt az alkotmányos elkötelezettséget tükrözi, amely bírósági felülvizsgálatot biztosít a közigazgatás működése, aktusainak jogszerűsége felett.

Ez az alkotmányos törekvés a jelen esetben -törvényi keretek között -megvalósult: az alperes jog alá rendelt tevékenységét az alanyi jogok sérelme oldaláról a Határozat 1. és 2. érdeme szerint érintett felperes munkaügyi perben vitathatta. A munkaügyi bíróságok három fóruma vizsgálta meg a felperes állított alanyi jogi sérelmét -de megalapozatlannak ítélte azt. Emellett-érvényesült az önkormányzat törvényes működéséhez fűződő közérdek is akkor, amikor a Regionális Közigazgatási Hivatal megállapította a Határozat 1. eljárás alapú érvénytelenségét és ezzel az alperest a határozat jogszerű eljárási keretek közötti ismételt meghozatalára készítette.

A felperes tehát érintettként munkaügyi vitát kezdeményezhetett, érvényesítve az Alaptörvényben garantált bírósághoz forduláshoz való jogát. A közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó, az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti rendelkezés viszont nem alapjog, hanem a bíróságok számára rendelt hatásköri szabály, amelynek feltételrendszerét a törvényi szabályok bontják ki. Önmagában az a tény, hogy a felperes alanyi jogai érintettek a Határozat 1. és 2. által, a bírósághoz fordulás lehetőségét mindenképpen, a közigazgatási per indítását azonban nem feltétlenül garantálják a számára.

Mivel a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott közigazgatási hivatali (azaz a közérdeken alapuló) törvényességi ellenőrzés a fentiek szerint megvalósult az ügyben, ezért a Kúria megállapította, hogy az Ítéletábrá végzése nem sértette meg az Ötv. 98. § (4) bekezdését sem.

A Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.11005/2009/6. számú határozatában a felperes munkajogi igényét bírálta el. Az ítélet indokolásában foglaltak ezért értelemszerűen nem teremthettek jogalapot felperes számára a közigazgatási per megindítására.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda
Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József
Szerkesztőbizottság: Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin
Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna, Dr. Tancsik Annamária
Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.